

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2024

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.; Є.Т.Голівець, пров. бібліотекар

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 50 (146)

(огляд матеріалів ЗМІ за 9 – 15 грудня 2024 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	25
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	32
<i>Події в Сирії та Україна: зв'язок, ризики, можливості</i>	32
Міжнародна підтримка України	43
<i>Політико-правова допомога</i>	43
<i>Військова допомога</i>	45
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	49
Плани врегулювання. Переговорний процес	57
Відновлення України від наслідків російської агресії.....	68
Внутрішньополітична повістка США та Україна	71
<i>Питання допомоги Україні</i>	71
Коментарі зарубіжних політиків	81
Реакція представників української громадськості	94
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	99
Експертні оцінки.....	101
Додатки.....	111
<i>Додаток 1</i>	111
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №842/2024	111
<i>Додаток 2</i>	117
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №843/2024	117
<i>Додаток 3</i>	118
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №855/2024	118

Офіційна діяльність Президента України

Володимир Зеленський обговорив із Фрідріхом Мерцом військову допомогу та кроки для встановлення справедливого миру ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з головою партії «Християнсько-демократичний союз», керівником опозиційної фракції ХДС/ХСС у німецькому Бундестазі Фрідріхом Мерцом.

«Хочу подякувати за підтримку. Допомога Німеччини дуже серйозна – друга у світі після США. Загалом фінансова підтримка нашої армії, гуманітарна підтримка становить близько 37 мільярдів євро. Ми за це дуже вдячні. Віримо, що ця допомога не зупиниться й Німеччина буде підтримувати Україну. Ми розраховуємо на більш сильні, рішучі дії Німеччини від вас особисто», – сказав Глава держави.

Президент відзначив дружні відносини між Україною та ФРН. Зокрема, це підтверджують нещодавні переговори з канцлером Німеччини Олафом Шольцом у Києві та зустріч із Президентом Франком-Вальтером Штайнмаєром у Парижі. (...).

Одна з ключових тем зустрічі – План перемоги. Сторони погодилися, що Україну можуть зміцнити далекобійні спроможності та запрошення в НАТО, а досягнення справедливого миру матиме вплив на глобальну безпеку.

Також обговорили інтеграцію України до ЄС, забезпечення єдності у Європі та її роль у посиленні України. Президент підтримав ідею керівника ХДС/ХСС щодо створення контактної групи за участю Німеччини, Франції, Великої Британії та Польщі з метою відновлення справедливого й тривалого миру для України. Володимир Зеленський запропонував долучити до цієї групи Данію.

Окремо приділили увагу питанню щодо українців, які через повномасштабне російське вторгнення виїхали до Німеччини. Глава держави повідомив, що вже запланований візит віцепрем'єр-міністра – міністра національної єдності України Олексія Чернишова до Берліна.

Фрідріх Мерц зазначив, що в Німеччині триває інтенсивна дискусія щодо деталей військової підтримки й того, яке озброєння передавати Україні, але є принциповий консенсус стосовно надання допомоги, щоб завершити війну та встановити справедливий мир.

«Позиція нашої фракції чітка: ми хочемо надати вашим Збройним Силам можливість досягти військових баз – не цивільного населення та інфраструктури, а щоб ви могли досягти саме цілей, із яких ведеться війна проти вашої країни. Я про це декілька тижнів тому говорив у Бундестазі. Таким обмеженням дальності озброєння ми вас примушуємо воювати з однією рукою за спиною», – наголосив він.

Подальша оборонна підтримка України, членство в ЄС і НАТО: результати зустрічі Володимира Зеленського та Крістена Міхала ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зустрівся з Прем'єр-міністром Естонії Крістеном Міхалом, який перебуває з першим офіційним візитом в Україні.

«Ми дуже вдячні вашому народу, уряду, вашим парламентарям. Ви підтримували Україну від самого початку повномасштабного вторгнення Росії й надали велику підтримку на понад 700 млн євро – військової, фінансової допомоги. Дуже вам дякую», – сказав Глава держави.

Ключова тема зустрічі – продовження військової допомоги. На тлі постійних російських атак на наших людей та об'єкти критичної інфраструктури Україна потребує посилення протиповітряної оборони взимку.

Окремо обговорили актуальні потреби українських воїнів, комплектування бригад і можливість участі Естонії в закупівлі оборонної продукції у вітчизняних виробників. Це допоможе в посиленні України на полі бою та в наближенні справедливого й довготривалого миру для України та всієї Європи.

«Ми дуже дякуємо вашій країні за те, що ви дуже прямолінійні й дуже чітко говорите про українське майбутнє як у ЄС, так і в НАТО», – зазначив Президент. (...).

Окремо приділили увагу запрошенню для України взяти участь у саміті Об'єднаних експедиційних сил (JEF), який відбудеться в Таллінні цього місяця. Глава держави подякував за запрошення та відзначив, що Україна має всі підстави стати членом цієї важливої організації.

Прем'єр-міністр Естонії запевнив, що його країна й народ продовжуватимуть підтримувати Україну всіма можливими способами, адже вважають Росію спільним ворогом.

«Ми чітко дали зрозуміти: Україна є частиною Європи й повинна бути частиною НАТО. Тому що, якщо ми хочемо мати справедливий і тривалий мир, треба і те, і інше. Бо, якщо Путін переможе й змінить кордони силою, це дасть сигнал, наприклад, Росії, Північній Кореї, Ірану та всім іншим продовжувати подібні дії. Тож для Європи те, що робить Україна, – це боротьба за свободу Європи, а також за свободу всього демократичного світу», – сказав Крістен Міхал.

Кадрові зміни відбулися саме для того, щоб перезавантажити систему підготовки наших воїнів – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів сьогодні Ставку. Одне з питань – якість підготовки наших воїнів. Це те, що потребує відчутних змін. Кадрові зміни відбулись. Саме для

того, щоб перезавантажити систему підготовки наших воїнів. Олег Апостол і Михайло Драпатий цим будуть займатись. Сьогодні був початок відповідного обговорення на нашій Ставці. Я дав доручення на наступну Ставку підготувати детальну доповідь. А зараз – зробити аудит того, які речі потребують негайних змін, що саме має бути виправлено, що маємо додати й кого ще замінити. Все, що необхідно, може бути забезпечене і на організаційному рівні, і на рівні фінансів. Саме якість підготовки воїнів – це багато в чому результативність наших воїнів у боях і, звичайно, це збереження життів наших хлопців.

Була сьогодні доповідь Головкама Сирського. Фронт. Захист наших позицій. Всі основні напрямки. Курська операція. Дякую всім нашим воїнам, які знищують окупанта. Була також окрема доповідь Павла Паліси щодо сум прямих коштів у бригади безпосередньо – для додаткової закупівлі дронів.

Нещодавно вже ухвалили рішення про суму таких прямих грошей. Але зараз я бачу, що тієї суми також недостатньо. Я доручив Прем'єр-міністру найближчими днями збільшити фінансування для бригад додатково – на порядок збільшити.

Важливі міжнародні зустрічі сьогодні були. Новий Прем'єр-міністр Естонії Крістен Міхал – із першим візитом саме в Україну. Ми вдячні за всю підтримку – оборонну, політичну, гуманітарну. (...). Зокрема, одне з питань – це комплектування бригад. Україна вдячна Франції, Президенту Макрону за підготовку однієї бригади, і зараз ми будемо говорити з французькою стороною про підготовку другої бригади. Також зараз у Європі, а саме в Німеччині, американська сторона готує українську бригаду. І це важливо. І ми говорили також з нашими партнерами, з нордиками, із країнами Північної Європи, що вони разом із державами Балтії можуть теж підготувати ще одну бригаду. Це буде дуже відчутний внесок в оборону Європи. Звичайно, ми говорили з Прем'єр-міністром Естонії і про заходи, які відбудуться незабаром.

Сьогодні ж із візитом в Україні був також Фрідріх Мерц, лідер німецької опозиції. Ми вдячні Німеччині за лідерство у Європі за обсягами підтримки і, зокрема, за підтримку в розвитку нашої протиповітряної оборони. Тисячі життів уже врятовані завдяки системам ППО та іншій зброї, яку надала Німеччина. Ми можемо зробити значно більше. Говоримо про це на всіх рівнях. Сьогодні було кілька тем. Перше – це запрошення в НАТО. Друге – мені подобається позиція Мерца, і це просто правдива, справедлива позиція – що для України несправедливо та неефективно воювати однією рукою: нам потрібні «тауруси», як і інші далекобійні ракети, щоб бити по необхідних військових, саме військових, цілях у Росії й саме так закінчити війну якнайшвидше. Що меншим буде російський військовий потенціал, то швидше буде досягнутий мир.

(...). Якщо є Росія, яка руйнує життя інших, це завжди битиме по всіх. Ми маємо бути разом. І ми обговорювали саме таку координацію, таку групу для Європи, і ми готували її, і найближчим часом організуємо таку зустріч

координаційної такої групи для Європи. Важливо, щоб усе відбувалось у єдності. Наш підхід до такої групи – щонайменше Німеччина, Франція, Британія, Італія, Польща, сподіваємося буде Данія, інші партнери. Політична координація, яка має значення. Єдність, яка дає успіх. Нам усім потрібен справжній мир. Вдячний кожному й кожній, хто допомагає! (...).

Про символіку Служби зовнішньої розвідки України: Указ Президента України №838/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про призначення судді: Указ Президента України №839/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про призначення суддів: Указ Президента України №840/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про призначення судді: Указ Президента України №841/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Виступ Президента на врученні Національної премії України імені Бориса Патона 2024 року ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Я щиро вітаю вас, цьогорічних лауреатів Національної премії України імені Бориса Патона. Це 91 вчений. І це щонайменше 91 доказ того, що українська наука жива. Вона працює, вона зростає, вона створює, посилює нас – Україну, українців, нашу обороноздатність, нашу державу.

Сьогодні розум – не менш важлива зброя та дуже дієва наша, українська зброя, наша зброя для захисту України. Бо сучасна війна – це не лише протистояння на полі бою, не лише боротьба м'язів – це й битва інтелекту. А можна сказати: передусім битва інтелекту. І ви, наші науковці, особливо протягом останніх цих майже трьох складних років для України, років війни, маєте в цих битвах значні здобутки. І я хочу вам за це подякувати – вам і всім вашим близьким, рідним. Дякую вам дуже від усіх українців. Дякую вам!

Зараз це не просто слова, це дуже конкретні результати. Ваші особисті здобутки. Отже, і здобутки всієї держави. Це роботи, що втілені в життя. Спільні роботи, коли ідея народжується у світлій голові, розробляється в науковому колективі, втілюється на оборонному підприємстві й далі безпосередньо б'є ворога на передовій та на його територіях.

Мова, зокрема, про українські ракети та дрони. Словосполучення, що донедавна були з фантастики. А сьогодні – це реальність. Ракета «Паляниця» вийшла в серійне виробництво. Перші бойові застосування успішно пройшла ракета-дрон «Пекло». Днями ми передали нашим Силам оборони першу партію. Ідуть успішні випробування нової ракети «Рута». Далекобійний «Нептун» незабаром стане жахливою реальністю для окупантів.

Це стосується і наших дронів. Розвідник «Гор», нічні бомбери «Вампір» і Heavy Shot, FPV-дрони «Колібри» і «Камік», FPV-літаки Darts, далекобійні наші можливості – дрони, такі як «Лютий», Fire Point-1, інші ваші розробки, інші наші українські здобутки. Все це – українське виробництво. Все це вже активно використовується. І на фронті, і у ворожому тилу також. Те, що дає Україні силу. Те, що дає нам, українцям, захист. Те, що принесе нам, я впевнений, справедливий мир.

Ваші роботи наближають Україну до цього.

Сьогодні ви, наші вчені, розробники, дослідники, конструктори, винахідники, кожен, кожна на своєму місці протидієте ворогу. Наука, поруч з армією і з дипломатією, – така ж дієва сила в протидії тероризму, який принесли російські окупанти.

(...). Цьогоріч ми відзначаємо 91 вченого з 12 наукових українських колективів. Це роботи, що безпосередньо посилюють обороноздатність України, підвищують стійкість та ефективність держави, зміцнюють її, працюють на благо наших людей.

Це спільні досягнення українських науковців, фахівців оборонно-промислового комплексу держави, силових міністерств і відомств. Кожного й кожної з вас. Кожного, хто розробляє сучасні зразки зброї та техніки, створює нові критичні технології та винаходи. Всі вони відзначені Національною премією України імені Бориса Патона – 2024. З чим я вас щиро вітаю!

Не про всі роботи можна говорити публічно, але я переконаний, що їхню користь точно оцінять наші захисники, їхню силу точно відчує ворог.

Ще раз хочу вас привітати з великою вдячністю. Дякую вам за вашу працю, за відданість науці, нашій державі, людям України. Бажаю вам нових здобутків, бажаю вам успіхів, здоров'я, перемоги! (...).

Володимир Зеленський нагородив науковців Національною премією України ім. Бориса Патона ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зустрівся з лауреатами Національної премії України імені Бориса Патона 2024 року та вручив їм почесні знаки й дипломи.

Серед нагороджених – учені, які відзначилися в розвитку української медицини, захисті та відновленні енергетики, розробці українських дронів і ракет та в галузях воєнної розвідки й авіаційної техніки. Загалом – 91 лауреат із 12 українських наукових колективів.

«І це щонайменше 91 доказ того, що українська наука жива. Вона працює, вона зростає, вона створює, посилює нас – Україну, українців, нашу обороноздатність, нашу державу», – сказав Президент.

Володимир Зеленський наголосив, що це спільні досягнення українських науковців, фахівців оборонно-промислового комплексу держави, силових міністерств і відомств.

«Сьогодні розум – не менш важлива зброя та дуже дієва наша, українська зброя, наша зброя для захисту України. Бо сучасна війна – це не лише протистояння на полі бою, не лише боротьба м'язів – це й битва інтелекту», – акцентував Глава держави.

Зокрема, він відзначив ракету-дрон «Паляниця», яка вже вийшла в серійне виробництво, та «Пекло», що успішно пройшла перші бойові застосування. Крім того, тривають випробування нової ракети-дрона «Рута».

«Далекобійний «Нептун» незабаром стане жахливою реальністю для окупантів. Це стосується і наших дронів. Розвідник «Гор», нічні бомбери «Вампір» і Heavy Shot, FPV-дрони «Колібрі» і «Камік», FPV-літаки Darts, далекобійні наші можливості – дрони, такі як «Лютий», Fire Point-1, інші ваші розробки, інші наші українські здобутки. Все це – українське виробництво. Все це вже активно використовується. І на фронті, і у ворожому тилу також», – наголосив Глава держави.

Національна премія України імені Бориса Патона була заснована у травні 2021 року. Нею Президент відзначає видатні наукові дослідження, які сприяють розвитку гуманітарних, природничих і технічних наук, медицини, освіти та охорони навколишнього середовища.

Членство в ЄС і використання заморожених російських активів для оборонних потреб і ППО: Президент зустрівся з делегацією Європарламенту ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з делегацією політичної групи «Прогресивний альянс соціалістів і демократів» у Європейському парламенті на чолі з її президенткою Іраче Гарсією Перес.

Глава держави подякував Європарламенту та Європейській раді за фінансову й політичну підтримку України від самого початку повномасштабного російського вторгнення.

«Вчорашнє виділення 4,1 мільярда євро для України на цей рік у межах програми Ukraine Facility для нас дуже важливе. Ми також із нетерпінням очікуємо на 18 мільярдів євро макрофінансової позики для України. Для нас такі рішення дуже важливі. Всі політичні рішення, які були підтримані більшістю Європарламенту за ці майже три роки, були дуже важливими для нас», – сказав Президент.

Під час зустрічі обговорили військову підтримку, а також зміцнення протиповітряної оборони для захисту людей і об'єктів критичної інфраструктури в Україні від російських атак.

Одна з ключових тем переговорів – використання заморожених російських активів на користь оборонних потреб і посилення ППО. Адже це безпосередньо допомагає наблизити справедливий мир для України та всього світу.

Окрему увагу приділили прогресу України на шляху до членства в ЄС.

«Наша мета – бути ближчими до ЄС якомога швидше. Ми націлені на активне ухвалення необхідних законів та здійснення реформ», – зазначив Володимир Зеленський.

Іраче Гарсія Перес наголосила на тому, що важливо продовжувати військову, фінансову та гуманітарну підтримку України.

«Ми знаємо, наскільки це важливо для всіх нас. Ви захищаєте свою країну та наші спільні цінності, свободу. Ми знаємо, наскільки важливо продовжувати працювати в цьому напрямі», – сказала вона.

ППО повинна рятувати життя, а не припадати пилом на базах зберігання – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Зараз у Запоріжжі триває рятувальна операція після російського ракетного удару. Балістика. По міській забудові. Вісімнадцять людей поранені, всім надається допомога. Але, на жаль, є загиблі. Мої співчуття рідним. Уже переговорив із Головнокомандувачем про те, що потрібно, щоб дати більше безпеки нашим містам. І говоримо з усіма партнерами про додаткові системи ППО. Ми зараз маємо недостатньо систем, щоб захистити нашу країну від російських ракет. Але партнери мають ці системи. Знову й знову повторюємо, що ППО повинна рятувати життя, а не припадати пилом на базах зберігання. Готуємо зараз графік зустрічей та перемовин на цей місяць, щоб зробити якнайбільше. Говорив сьогодні з Прем'єр-міністром Польщі Дональдом Туском – хороша розмова. (...). Спланували під час розмови нашу спільну роботу цими тижнями й також у наступному році, коли почнеться головування Польщі в Європейському Союзі. Сьогодні ж говорили з Генсеком НАТО Рютте. Зокрема, про комунікацію з усіма нашими партнерами й про те, як швидше розв'язувати питання, які стосуються спільної безпеки всіх нас у Європі. Потрібні сильні гарантії та дієва взаємодія. Сьогодні ж зустрівся з делегацією Європарламенту – я вдячний усім за підтримку.

І ще одне.

Відзначив сьогодні наших учених – 91-го вченого – премією Патона. Це щорічна премія. І багато в чому наші люди зараз мають успіхи – кожне прізвище сьогодні говорить про результати для України. І в обороні – у дронах, ракетах, у нашому виробництві. І в медицині – у сучасних технологіях, які допомагають рятувати життя. І в таких речах, як

розмінування, аграрне виробництво і, звичайно, енергетика. Я дякую всім, хто працює для того, щоб Україна вистояла й досягала необхідного. (...).

Володимир Зеленський обговорив із Педро Санчесом посилення української ППО ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Іспанії Педро Санчесом.

Глава держави висловив іспанському народові найщиріші співчуття у зв'язку із загибеллю людей унаслідок руйнівних повеней.

Володимир Зеленський подякував Іспанії за всю надану допомогу, реалізацію двосторонньої безпекової угоди, а також особливо відзначив внесок країни у зміцнення української протиповітряної оборони.

Президент розповів про потребу в додаткових засобах ППО на тлі російських ударів по українській енергетиці.

Окремо Володимир Зеленський і Педро Санчес обговорили європейську інтеграцію України. Глава держави наголосив на тому, що Україна розраховує на відкриття перших переговорних кластерів на початку наступного року.

Крім того, лідери домовилися про зустріч найближчим часом.

Досягти надійного миру – це важке завдання, і цю вагу треба змогти витягти – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Говорив щойно з Прем'єр-міністром Іспанії про нашу спільну роботу – усіх у Європі – заради єдності, яка може наблизити мир. Я вдячний Іспанії за підтримку. І особливо – за підтримку в посиленні нашої ППО. Продовжимо роботу й цього тижня, і наступного, щоб спільні європейські позиції стали більш міцними й допомогли всім нам повернути Україні та всій Європі безпеку. (...).

Сьогодні провів кілька важливих нарад. Разом із міністром закордонних справ України Сибігою ми готуємо вже незабаром заміни в дипломатичному корпусі. За півтора тижня представимо. Зараз тривають співбесіди з кандидатами й кандидатками на посади послів України. Є сильні пропозиції.

Сьогодні ж перша віцепрем'єр-міністр Свириденко доповідала щодо зустрічей і перемовин у Сполучених Штатах Америки, а також щодо урядових програм, зокрема «ЄПідтримки». Вже майже шість із половиною мільйонів українців подали заявку на «ЄПідтримку», із них мільйон шістсот тисяч – заявки на дітей. Темп розвитку цієї програми хороший, як ми й розраховували. Очевидно, що програма потрібна людям. І вже тривають перші виплати. Ми бачимо, що близько половини виплат було перераховано за комунальні послуги. Значна частина йде на волонтерські фонди, і це дуже

важливо, що люди можуть підтримати нашу армію завдяки цим коштам. «ЄПідтримка» працюватиме протягом трьох місяців зими – це час, коли можна буде подати заявку. І протягом усього наступного року можна буде витратити ці кошти. Сьогодні в Німеччині відбувся економічний форум Україна – Німеччина, були канцлер Шольц і Прем'єр-міністр України Шмигаль. Очікую доповіді Прем'єр-міністра щодо досягнутих домовленостей. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №842/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №843/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Про присвоєння О. Лосевій звання Герой України: Указ Президента України №845/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ЛОСЄВІЙ Олені Валентинівні – сержанту. (...).

Про присвоєння С. Мушику звання Герой України: Указ Президента України №846/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» МУШИКУ Сергію Сергійовичу – солдату. (...).

Про присвоєння В. Яремку звання Герой України: Указ Президента України №847/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» ЯРЕМКУ Василю Івановичу – старшині (помертню). (...).

Про присвоєння Я. Хибовському звання Герой України: Указ Президента України №848/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» ХИБОВСЬКОМУ Ярославу Юрійовичу – старшому сержанту (помертню). (...).

Про присвоєння О. Плохих звання Герой України: Указ Президента України №849/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» ПЛОХИХ Олександрю Вікторовичу – сержанту (помертню). (...).

Про присвоєння Я. Марціновському звання Герой України: Указ Президента України №850/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» МАРЦІНОВСЬКОМУ Ярославу Михайловичу – солдату (помертню). (...).

Про присвоєння І. Ваховському звання Герой України: Указ Президента України №851/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» ВАХОВСЬКОМУ Івану Володимировичу – капітану (помертню). (...).

Про присвоєння почесного найменування 1039 зенітному ракетному полку Сухопутних військ Збройних Сил України: Указ Президента України №852/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська щодо назв військових частин, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань під час захисту територіальної цілісності та незалежності України, постановляю:

1. Присвоїти 1039 зенітному ракетному полку Сухопутних військ Збройних Сил України почесне найменування «імені генерал-хорунжого Миколи Капустянського» та надалі іменувати його – 1039 зенітний ракетний полк імені генерал-хорунжого Миколи Капустянського Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:
Указ Президента України №853/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 63 окрему механізовану бригаду Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

Вітання Президента України військовослужбовцям Сухопутних військ Збройних Сил України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).
(повний текст Вітання – за наведеним посиланням)

У День Сухопутних військ Президент відвідав дивізіон HIMARS на Запорізькому напрямку ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський відвідав один із дивізіонів 27-ї реактивної артилерійської бригади імені Петра Калнишевського, оглянув техніку, заслухав доповідь та відзначив воїнів державними нагородами.

Саме ця бригада першою в Україні одержала системи HIMARS і зараз забезпечує артилерійську підтримку оборони Запорізької та Донецької областей.

Глава держави заслухав доповідь командувача ОУВ «Таврія» Геннадія Шаповалова про виконані операції, зокрема з використанням далекобійних засобів, особливості застосування систем HIMARS та динаміку постачання боєприпасів до них.

Володимир Зеленський привітав захисників із Днем Сухопутних військ і нещодавнім Днем ракетних військ і артилерії та відзначив їх орденами Богдана Хмельницького I-III ступенів і «За мужність» III ступеня.

«Дуже приємно бути у вас сьогодні, нагородити вас, подякувати вам за службу, за те, що захищаєте Україну, сім'ї всіх українців, нашу Батьківщину. Дякуємо вам. Бажаю вам здоров'я, витримки, міцності, перемоги. Нехай «хаймарси» не підводять, нехай б'ють ворожі цілі», – сказав Президент.

Володимир Зеленський відвідав першу в Україні підземну передову хірургічну групу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський відвідав підземну передову хірургічну групу, де медики приймають поранених безпосередньо з поля бою, надають їм невідкладну допомогу та вже врятували понад 1000 життів українських воїнів.

Підземний шпиталь здатен приймати до 200 пацієнтів на добу та має повний комплекс сучасного медичного обладнання й усе необхідне для проживання медиків. Його загальна площа – 500 м кв. Тут не лише стабілізують стан поранених воїнів, а й можуть проводити до чотирьох операцій одночасно.

Володимир Зеленський оглянув хірургічний та реанімаційний модулі, обладнання, а також умови для роботи й проживання.

Президент подякував військовим медикам за службу й за те, що вони рятують життя захисників і захисниць, а також відзначив їх орденами Богдана Хмельницького III ступеня та Данила Галицького.

На Запоріжжі Президент відзначив воїнів 65-ї ОМБр державними нагородами та заслухав доповідь командира бригади ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський відвідав передовий командний пункт 65-ї окремої механізованої бригади, яка обороняє Запоріжжя.

Глава держави заслухав доповідь командира бригади Володимира Ізбаша про ситуацію у смузі відповідальності його підрозділу, організацію оборони на напрямку та взаємодію з іншими бригадами.

Володимир Зеленський привітав воїнів 65-ї окремої механізованої бригади з Днем Сухопутних військ.

«Я хочу вам подякувати від усіх нас за захист нашої держави. Можу побажати тільки здоров'я й витримки. Дякую, що стримуєте ворога. Дякуємо вашим рідним і близьким за те, що підтримують вас», – сказав він.

Президент відзначив воїнів державними нагородами. Четверо захисників отримали відзнаку «Хрест бойових заслуг»:

Лейтенант Назар Грек. Цьогоріч у лютому дорогою на позиції поблизу Роботиного виявив 11 поранених воїнів, надав їм допомогу, попри ворожий обстріл вивів їх у безпечне місце, а потім повернувся виконувати бойове завдання. У травні врятував життя пораненому військовому, який не міг рухатися самостійно. Назар Грек майже 4 км ніс бійця під мінометним вогнем та FPV-дронами до точки евакуації.

Старший сержант Анатолій Демчук. Керівник розвідувальної групи, яка виконувала завдання на Харківщині, а потім на Запоріжжі. Підрозділ під його керівництвом збирав інформацію про переміщення окупантів, відбивав ворожі штурми й корегував вогонь української артилерії. Анатолій Демчук під час одного зі стрілецьких боїв особисто розбив штурмову групу. Він

також допомагав цивільним: організовував їх евакуацію, доставав з-під завалів після обстрілів і надавав допомогу.

Капітан Денис Неживий. У лютому цього року як заступник командира батальйону організував оборону передових позицій поблизу Старомайорського на Донеччині, особисто брав участь у контратаці та під щільним вогнем вивів 12 поранених підлеглих. У квітні зірвав намір окупантів оточити позиції батальйону, а в серпні провів операцію зі знищення пункту скупчення російських загарбників.

Головний сержант Андрій Мерешко. Цьогоріч у жовтні група під його командуванням відбила ворожий штурм неподалік села Кам'янське на Запоріжжі, знищила 13 окупантів і під щільним вогнем продовжила виконувати завдання. Під час бою Андрій Мерешко ухвалив рішення про евакуацію поранених, а сам залишився утримувати позиції впродовж майже 4 годин до підходу підкріплення.

Президент також відзначив захисників і захисниць орденами Богдана Хмельницького I та III ступенів і медаллю «За врятоване життя».

На Запоріжжі Президент обговорив із командирами батальйонів і рот зміни в підготовці мобілізованих і забезпечення підрозділів дронами ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На Запоріжжі Президент Володимир Зеленський зустрівся з командирами батальйонів і рот 65-ї окремої механізованої бригади, 118-ї окремої механізованої бригади і 128-ї окремої бригади територіальної оборони «Дике Поле» Сухопутних військ Збройних Сил України, щоб обговорити загальну ситуацію на фронті, наявні проблеми, а також те, як їх можна подолати.

Зокрема, ішлося про підготовку мобілізованих воїнів. Глава держави зазначив, що очікує на зміни в навчальних центрах. Крім того, потрібно дати змогу проходити базову загальновійськову підготовку під керівництвом інструкторів бригад і командирів, із якими військові безпосередньо виконуватимуть бойові завдання.

Окрему й детальну увагу приділили забезпеченню дронами та роботі з ними. Володимир Зеленський доручив Кабінету Міністрів і Міністерству оборони закрити нагальні потреби підрозділів і надалі робити це щомісяця. Крім того, обговорили розвиток системи протидії ворожим розвідувальним дронам. Є успішні результати, домовилися масштабувати їх на інші військові частини. (...).

У Запоріжжі Президент відвідав підземну школу та поспілкувався з дітьми ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Запоріжжі Президент України Володимир Зеленський відвідав перші заняття в сучасній підземній школі, де у дві зміни може безпечно навчатися 1000 дітей. Це перша підземна школа в області. Проєкт реалізований за

фінансової підтримки ЮНІСЕФ у співпраці з Міністерством освіти і науки. Будівництво тривало шість місяців.

У підземному навчальному закладі є вода, світло, пожежна сигналізація, системи відеоспостереження та вентиляції. Усе працює в автономному режимі. У класах – інтерактивне обладнання та нові меблі. Школа має ігрове приміщення, зону відпочинку, буфет і медпункт.

Володимир Зеленський оглянув школу, побував на уроці та поспілкувався з дітьми про їхні враження від закладу та улюблені предмети.

«Я вас вітаю із тим, що маєте можливість спілкуватися, бачити одне одного та навчатися», – сказав Президент.

Зараз у Запорізькій області будують іще 10 підземних шкіл. Там у безпечних і комфортних умовах зможуть навчатися понад 8 тисяч дітей.

У Запоріжжі Володимир Зеленський провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача й заслухав доповідь про безпекову ситуацію в регіоні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача й заслухав доповідь про безпекову ситуацію на Запоріжжі та Дніпровщині.

У День Сухопутних військ Глава держави представив генерал-майора Михайла Драпатого на посаді командувача Сухопутних військ ЗСУ й зазначив, що розраховує на результат – зупинити ворога й перемогти.

«Я вдячний за довіру очолювати найпотужніший і найчисленніший вид Збройних Сил України. Зі свого боку я зроблю все, щоби вид розвивався, набував відповідних спроможностей і був готовий до всіх викликів, які на нас очікують у майбутньому. Люди, технології та управлінські процеси – мої пріоритети в діяльності», – сказав Михайло Драпатий.

Під час засідання начальник Запорізької ОВА Іван Федоров доповів про будівництво фортифікацій і посилення оперативного рубежу. На території області побудували багаточисленну лінію, яка містить кругову оборону окремих міст. Він також розповів про оборонне виробництво та захист об'єктів енергетики в регіоні.

За словами Івана Федорова, Запоріжжя посідає перше місце серед інших регіонів за обсягами фінансування Сил оборони. Зокрема, область передала військовим підрозділам дрони, засоби РЕБ та зв'язку, автомобілі. Володимир Зеленський закликав поширити досвід Запорізької області в патронаті над бойовими частинами на всі регіони, які межують з РФ.

Глава держави також заслухав інформацію щодо посилення ППО Запоріжжя та Дніпровщини.

Окрема увага – відновленню опалення у Кривому Розі. Віцепрем'єр-міністр з відновлення – міністр розвитку громад та територій Олексій Кулеба зазначив, що роботи виконані на 90 %. У місті працюють 68 ремонтних бригад зі всієї країни. Олексій Кулеба зазначив, що через зрив опалювального сезону в Кривому Розі відкрите кримінальне провадження.

Як повідомив начальник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак, наразі без тепла залишаються 218 будинків, які планують підключити до опалення 22 – 23 грудня.

Президент ушанував пам'ять загиблих унаслідок ракетного удару по Запоріжжю ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Запоріжжі Президент України Володимир Зеленський ознайомився з наслідками ракетного удару, якого РФ завдала по місту 10 грудня.

Унаслідок цієї ракетної атаки був зруйнований медичний центр, а також пошкоджені житлові будинки, навчальні заклади, спортивний клуб та автомобілі.

Пошуково-рятувальна операція тривала майже дві доби й завершилася сьогодні по обіді. Цей ракетний удар забрав життя 11 людей, іще 22 зазнали поранень. На місці обстрілу Володимир Зеленський ушанував пам'ять загиблих.

Президент також поспілкувався з працівниками лікарні й доручив начальнику Запорізької ОВА знайти для колективу нове приміщення та допомогти із закупівлею обладнання, зокрема за кошти донорів і меценатів.

Маємо робити все, щоб кожен день наближав нас до миру – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні – Запоріжжя, область.

День Сухопутних військ – привітав наших воїнів, відзначив нагородами. 65-та окрема механізована бригада, 27-ма ракетна артилерійська. Також наші українські медики, всім дуже вдячний – стабпункт на Запорізькому напрямку. Дуже високий рівень. Дякую вам за фаховість, дякую всім за захист України, наших людей.

Важлива розмова з командирами різних ланок була. Комбати, старші офіцери. Потрібні зміни в тренуванні військових – у навчальних центрах. Також у самих бригадах увесь ефективний досвід навчання треба масштабувати і швидше. Бойова бригада – часто це найкращий інструктор. Дуже правильна річ – це кошти прямо в бригади, щоб вони на власний розсуд купували дрони – саме які їм потрібні. Кошти ми збільшуємо. Робота з дронами теж має завжди змінюватись – тому, що має адаптуватися під розвиток бойової ситуації. Війна вимагає змін, щоб берегти життя. Життя наших хлопців і захищати Україну.

Багато роботи щодо Запоріжжя: безпекова ситуація, захист неба. Я провів засідання Ставки сьогодні саме тут, і передусім щодо ППО, стабілізації фронту, досягнення наших основних безпекових завдань. Нам потрібен справжній мир, а отже, ми маємо бути дійсно сильними саме для цього. І маємо робити все, щоб кожен день наближав нас до миру.

Тут, у Запоріжжі, почала роботу перша сучасна школа, сьогодні були там – школа прямо в укритті. Вона безпечна. Тисяча дітей може навчатись. І завдяки саме цьому третокласники, другокласники і найменші дітки змогли навчатись разом. Разом, офлайн, щоб усі соціальні навички були. Це дуже важливо – щоб війна не забиравала в дітей шанс стати успішними дорослими. Ми будемо інші такі школи у прифронтових регіонах і в Запорізькій області зокрема. Ми будемо говорити з партнерами вже наступного тижня – заради більшої кількості ППО, заради швидшого миру.

Я хочу подякувати всім. Дякую Запоріжжя. Дякую Дніпро, був сьогодні і з ними на зв'язку. Дякую всім, хто нам допомагає! (...).

Фінляндія готова допомогти з посиленням української ППО – Александр Стубб під час розмови з Володимиром Зеленським ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Фінляндія затвердила 26-й пакет оборонної підтримки для України та вже розпочала формувати наступний. Про це Президент країни Александр Стубб повідомив під час телефонної розмови з Президентом України Володимиром Зеленським.

Глава Української держави подякував Фінляндії за принципову та незмінну підтримку захисту незалежності й людей від початку повномасштабної війни.

Президент України поінформував про наслідки масованої російської атаки на енергетичну інфраструктуру країни сьогодні вранці й розповів про потреби у додаткових системах і засобах протиповітряної оборони.

Володимир Зеленський подякував Александру Стуббу за те, що він висловив готовність допомогти з посиленням української ППО.

Під час розмови лідери обговорили, які кроки потрібні для того, щоб війна закінчилася справедливим і сталим миром для України та щоб не допустити жодної можливості повторення російської агресії. Президенти наголосили на тому, що необхідні реальні гарантії безпеки для України.

Окрему увагу приділили майбутньому членству України в ЄС і НАТО. Для України важлива чітка позиція Фінляндії про те, що тільки українці мають право визначати майбутнє своєї держави.

Володимир Зеленський обговорив з Евікою Сілінею можливість підготовки та оснащення бригад союзниками України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністеркою Латвії Евікою Сілінею.

Глава держави розповів про ситуацію на полі бою, а також про зусилля для ремонту енергетичної інфраструктури та відновлення електропостачання для людей після сьогоднішнього масованого обстрілу з боку Росії.

Володимир Зеленський подякував Латвії за всю надану оборонну підтримку й зазначив, що Україна потребує підготовки та оснащення з боку

союзників бригад за прикладом Франції та США. Такі кроки можуть не лише допомогти в наближенні справедливого й тривалого миру для України, а й у гарантуванні безпеки для всієї Європи.

Президент додав, що спільну роль у підготовці та оснащенні бригад можуть відіграти країни Балтії та Північної Європи, а в координації – військове об'єднання JEF. За словами Володимира Зеленського, наша держава зацікавлена у повноправному членстві в цьому альянсі.

Одна з тем, яку також обговорили під час зустрічі, – європейська інтеграція України. Президент наголосив, що Україна готова зробити все необхідне для паралельного відкриття переговорних кластерів наступного року та розраховує на повну підтримку з боку Латвії.

Володимир Зеленський та Евіка Сіліня погодилися, що справедливе завершення війни можливе, якщо Україна буде в найсильнішій позиції, із достатньою кількістю укомплектованих бригад, ППО та визначеністю щодо інтеграції в ЄС і НАТО.

Це свідомий, цинічний російський терор саме проти людей: кожна ракета була націлена на той чи інший енергооб'єкт – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Перше – дякую нашим захисникам неба. Це була сьогодні одна з найбільших російських атак проти нашої енергетики. 94 ракети різних типів, і крилаті, і балістичні. 81 збили. Також було майже 200 ударних дронів. Загалом ми бачимо, що росіяни намагалися перенавантажити нашу ППО, як вони й завжди це роблять у таких масованих ударах. І також вони спеціально чекали морозної погоди, щоб зробити гірше для людей. Удар відбувся якраз під похолодання. Це свідомий, цинічний російський терор саме проти людей. Кожна ракета була націлена на той чи інший енергооб'єкт, і завдяки влучності наших воїнів та надійності систем ППО багато врятували. Зараз в областях працюють енергетики, ремонтні бригади – там, де потрібно. Систему відновлюють.

Сьогодні ж провів перше засідання Технологічної Ставки – формату, який ми обіцяли, щоб дати більше інновацій нашим Силам оборони. І саме питання про більшу силу для ППО обговорювалося на цій Технологічній Ставці. Про захист від ракет, захист від «шахедів». Потребуємо ще більших можливостей збивати все це терористичне сміття. Брали участь у зустрічі Ставки не лише представники армії та Сил безпеки й розвідки, але також виробники зброї, науковці, люди, які точно знають, які технологічні речі можуть бути зроблені. На наступну зустріч у такому форматі ми очікуємо вже конкретних рішень. Будемо залучати й інших представників оборонно-промислового комплексу. Обов'язково треба ще залучити людей, які вже давно допомагають армії стати більш технологічною, із волонтерської спільноти. І саме технології мають стати відповіддю на деякі ключові

питання щодо результативності наших підрозділів у бойових операціях. Що більше технологічності, то більше збережених життів.

Сьогодні ж говорив із нашими європейськими друзями. Президент Фінляндії – я подякував йому за підтримку України, українців. Є новий пакет підтримки, оборонний пакет. Фінляндія готує і ще один пакет. Також ми домовилися з Президентом Стуббом, що Фінляндія працюватиме з нашими запитами на додаткові системи протиповітряної оборони. Говорили й про те, як більш активно працювати з партнерами щодо гарантій безпеки та наближення миру. Була розмова і з главою уряду Латвії. Наша взаємодія – двосторонній рівень та наша координація з іншими державами Балтії, а також «нордиками». Готується саміт JEF, Joint Expeditionary Forces, – саміт Об'єднаних експедиційних сил, формату співпраці у Північній Європі, і там відчутне британське лідерство. Україна завжди долучається, і обговорили, що потрібна повноцінна наша участь – на рівні повноправного учасника цих сил. Я вдячний за готовність допомогти з комплектуванням бригади разом з іншими партнерами в Балтії та Скандинавії. Вже готуємося до зустрічей у Брюсселі наступного тижня – із європейськими лідерами.

І ще одне. Є оборонний пакет від Сполучених Штатів Америки, і це, серед іншого, ракети для ППО, для «хаймарсів». Також – артилерія. Обсяг пакета – 500 мільйонів доларів. Дякую Президенту Байдену й обом партіям у Конгресі – усім, хто підтримує наш захист життя і людей. Щоразу, коли є нові російські удари по нашій країні, ми потребуємо – і це об'єктивна потреба – кроків, що демонструють Путіну: його терор не повинен спрацювати. Він застосовує ракети замість того, щоб шукати, як припинити війну. Саме війна й залякування – це те, що тримає російський «трон» під цією особою. Але партнерам варто переживати не про те, як забезпечити стабільність таких осіб у Москві, а про те, як гарантувати стабільність собі та світові – стабільність і безпеку, які можливі лише в мирі. Вдячний усім, хто допомагає нам наблизити мир. (...).

Про зміни у складі Ставки Верховного Головнокомандувача: Указ Президента України №854/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оборону України», на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України постановляю:

1. На часткову зміну статті 2 Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 72/2022 "Про утворення Ставки Верховного Головнокомандувача" (...):

1) увести до персонального складу Ставки Верховного Головнокомандувача таких осіб:

ДРАПАТИЙ Михайло Васильович – командувач Сухопутних військ Збройних Сил України;

ПАЛІСА Павло Сергійович – Заступник Керівника Офісу Президента України;

2) вивести зі складу Ставки Верховного Головнокомандувача О. Павлюка. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №855/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Сьогодні вже є попередні дані про те, що росіяни почали застосовувати в штурмах солдатів з Північної Кореї – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні вже є попередні дані про те, що росіяни почали застосовувати в штурмах солдатів з Північної Кореї – помітну кількість.

Росіяни включають їх у зведені підрозділи та використовують в операціях у районах Курської області. Поки що тільки там. Але ми маємо інформацію про те, що можливе застосування й на інших ділянках фронту. Втрати серед цієї категорії вже теж помітні.

Фактично Москва втягнула в цю війну ще одну державу, причому втягнула максимально. І якщо це не ескалація, то що тоді ескалація, про яку багато хто говорив?

Саме Путін робить кроки, які розширюють та продовжують цю війну. Саме він відштовхує можливість миру. І він хоче, щоб і в Азії у світу додалось проблем. Саме для цього росіяни навчають Північну Корею сучасної війни.

І очевидно, Москва ігнорує заклики всіх країн, від Китаю та Бразилії до багатьох інших, щодо необхідності робити все для деескалації. Якщо немає жорсткої реакції світу, Росія робить війну гіршою. Завжди так.

Ми будемо захищатись, у тому числі проти цих північнокорейців. І ми будемо й надалі діяти скоординовано з усіма нашими партнерами, щоб цю війну зупинити – зупинити надійно, гарантованим миром.

Наступного тижня будемо говорити у Європі щодо спільної роботи. Санкції проти Росії, підтримка нашої оборони та інвестиції в спільну оборону Європи і сильна дипломатія заради миру – це те, що має збільшуватись кожного тижня, аби в наступному році всі разом з партнерами ми змогли досягти нашої головної мети.

Сьогодні ж після доповідей наших урядовців погодили роботу щодо Сирії. Перш за все гуманітарну та безпекову роботу. Те, як ми можемо допомогти стабілізації.

Для України це важливо: що більш спокійною буде ситуація в таких регіонах, то активніше світ зможе допомагати нам встановити мир.

Ми готові допомогти Сирії з недопущенням продовольчої кризи. І зокрема, завдяки гуманітарній програмі «Зерно з України» – Grain from Ukraine. Я дав доручення уряду налагодити постачання продовольства у співпраці з міжнародними організаціями й тими партнерами, які можуть посприяти.

І ми закликаємо всіх у світі зараз підключитись до стабілізаційних зусиль заради того, щоб війна, понад десятиліття тому розпалена в Сирії – розпалена за участі Ірану, Росії, – щоб ця війна нарешті припинилась.

І ще одне. У ніч на сьогодні росіяни застосували проти нашої держави ще понад сотню ударних дронів. На щастя, більшість з них не досягли своїх цілей – були збиті, відведені РЕБом.

Я хочу зараз подякувати й усім нашим мобільним вогневим групам, які щоночі, які щодня захищають Україну, і всім нашим іншим воїнам підрозділів ППО. А також усім, хто розробляє наші системи РЕБ, хто виробляє їх, хто постачає їх у війська. Ваша робота рятує багато життів – і завдяки протидії «шахедам», і через захист від інших видів дронів.

Я дякую кожному й кожній, хто працює заради України! Слава нашим воїнам, слава всьому нашому народові! (...).

Вітання Президента України суддям та працівникам апаратів судів
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Вітання – за наведеним посиланням)

Новий крок у нашому державному застосунку «Армія+» – тепер можливі переведення для воїнів НГУ – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні – новий крок у нашому державному застосунку «Армія+»: тепер можливі переведення для воїнів Національної гвардії України. Зараз – на першому етапі – для воїнів Нацгвардії відкриті переведення всередині Нацгвардії, але є завдання додати можливість також переведень між підрозділами Збройних Сил України та Нацгвардії. Найближчим часом в «Армію+» будуть додані ще підрозділи наших прикордонників. Станом на сьогодні є вже 3607 позитивних рішень щодо переведень для наших воїнів Збройних Сил України. Команда Міністерства внутрішніх справ активно працювала разом із Міністерством оборони, щоб був результат для наших нацгвардійців. Дякую! Конкретний позитив для воїнів і можливість дати людям більшу мотивацію.

Також сьогодні є новий хороший результат у нашої програми – «Підтримки»: вже майже 7,5 мільйона заявок. З них більш ніж 2 мільйони заявок для дітей. Вже тривають виплати, і 4,5 мільярда гривень перераховані

вже людям. Найбільший напрям витрат – це комунальні послуги, і зараз, зимою, дійсно дуже важливо підтримати якнайбільше наших людей, наші українські сім'ї. Будь ласка, реєструйтеся для «Підтримки». Також є можливість оплати квитків на нашу залізницю, українських книжок, донатів для волонтерів. Кожен і кожна самі можуть обрати потрібний напрям. Це – підтримка для всіх наших людей у державі.

Сьогодні обговорив із нашими урядовцями – Міністерством закордонних справ та Мінагро – питання про продовольчу допомогу в межах програми «Зерно з України», зокрема допомогу для Сирії. Це наша гуманітарна програма, яка вже зробила багато для стабілізації продовольчої ситуації у складних регіонах світу. Зараз ми можемо допомогти сирійцям українською пшеницею, борошном, нашою олією – нашими продуктами, які глобально працюють для гарантування продовольчої безпеки. Координуємося з партнерами та сирійською стороною – вирішуємо щодо логістики. Обов'язково підтримаємо цей регіон, щоб спокій там міг стати для нас опорою в русі до реального миру.

Звичайно, сьогодні була доповідь Головкама Сирського. Щодо ситуації на фронті та в районах проведення Курської операції. Важка ситуація на Покровському напрямку, і з Кураховим. Я вдячний усім підрозділам, які знищують там окупанта. Також окрема вдячність нашим воїнам на Курщині – там потрібна сила, щоб досягти правильних результатів для України, для українців – в дипломатії. Кожен, хто зараз б'ється заради України, реально виборює для України майбутнє. Нам потрібен надійний мир. Гарантований мир. Обов'язково реалізуємо наші завдання. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Фундація Олени Зеленської запрошує дітей і дорослих на інтерактивну різдвяну виставу в Софії Київській ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

20 – 29 грудня на території Національного заповідника «Софія Київська» оживе інтерактивна вистава «Говорять ті, що слухали вічність», яка поєднує дух української історії й тепло зимових свят.

Імерсивна вистава перенесе глядачів у часи Київської Русі й події минулого оживуть просто на очах. Гості не лише спостерігатимуть за ними, а й стануть частиною цього дійства. Стіни Софії Київської засяють древніми графіті, які завдяки сучасним 3D-технологіям розкажуть свої історії. У постановці поєднано живу гру акторів, різдвяний хор та спецефекти.

«Кожна нота унікального музичного супроводу пробуджує відчуття свята, наповнюючи серце теплом. Ми всі, а особливо наші діти, зараз дуже потребуємо саме таких емоцій, як радість і відчуття дива. Ось чому Фундація Олени Зеленської влаштовує саме таку подію. У ці святкові дні пропонуємо вам створити теплі спогади разом із родиною», – зазначила перша леді. (...).

Україна презентувала результати виконання зобов'язань у межах «Партнерства Біарриц» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у засіданні Ради з питань прав людини, гендерної рівності та різноманіття при Міністерстві закордонних справ на тему: «Україна і Партнерство Біарриц. Досягнення і перспективи».

Серед учасників заходу – міністр закордонних справ Андрій Сибіга, а також представники органів державної влади, громадянського суспільства та міжнародних партнерів.

Представники центральних органів виконавчої влади презентували ключові результати року за кожним із п'яти зобов'язань, які Україна як учасниця «Партнерства Біарриц» взяла на себе.

1. Розвиток інклюзивного та гендерно чутливого публічного простору, дружнього до сімей з дітьми та маломобільних груп населення

Минулого року Міністерство розвитку громад та територій у межах щорічного моніторингу перевірило 54 тис. об'єктів соціальної інфраструктури, з яких 22 % – безбар'єрні, 32,1 % – частково безбар'єрні й 45,9 % – бар'єрні.

Найбільш доступними зараз є центри надання адміністративних послуг, заклади охорони здоров'я та об'єкти спортивної інфраструктури, найменш доступні – укриття.

Водночас важливим завданням для міністерства залишається забезпечення всіх умов для облаштування доступності під час нового будівництва, капітального ремонту та реконструкції. Для цього оновлюють нормативно-правову базу й державні будівельні норми.

«Цього року ЮНІСЕФ провів опитування: 83 % українців вважають безбар'єрність новою цінністю для суспільства. Це дуже високий показник. Але суспільна думка явно випереджає саму безбар'єрність. Отже, ще багато потрібно зробити», – наголосила перша леді.

2. Забезпечення наскрізності принципів гендерної рівності в освіті

Наприкінці 2022-го уряд ухвалив Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року. Відтоді увесь освітній контент проходить антидискримінаційну експертизу.

План заходів на 2025 – 2027 роки передбачає запуск спеціального алгоритму, який допомагатиме закладам освіти втілювати гендерні політики, упровадження комплексної сексуальної освіти, підтримку STEM-навчання (наука, технології, інженерія та математика) з активним залученням дівчат і жінок.

«Підручники зі шкільної програми, як показало минулого року дослідження, продовжують підкріплювати різні стереотипи щодо статі. Тож гендерний розрив важливо долати ще на етапі навчальних програм, і, сподіваюся, МОН це зробить», – зазначила Олена Зеленська.

3. Протидія домашньому та гендерно зумовленому насильству

Цьогоріч було ухвалено закон, який передбачає підтримку тих, хто постраждав від сексуального насильства внаслідок російської збройної агресії, та виплату проміжних репарацій.

«Відомо, наскільки стигматизується саме ця травма. Тому це не про гроші. Це про повернення постраждалим – жінкам, чоловікам, дітям – відчуття справедливості, відчуття, що вони не забуті, що суспільство їх шанує й допомагає їм почати нове життя», – наголосила перша леді.

19 грудня набувають чинності зміни до Кодексу про адміністративні правопорушення. Ідеться про посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства, визнання дитини потерпілою, якщо вона стала свідком насильства, та чітке розмежування поняття домашнього насильства й насильства за ознакою статі.

Міністерство соціальної політики розвиває спеціалізовані служби підтримки та підвищує кваліфікацію фахівців. За дев'ять місяців цього року допомогу надали понад 66 тис. постраждалих.

4. Зменшення розриву в оплаті праці жінок і чоловіків

Національна стратегія подолання гендерного розриву в оплаті праці до 2030 року передбачає зменшення гендерного розриву з 18,6 % до 13,6 % – саме таким є середній показник країн ЄС.

Цього року Міністерство економіки розробило новий Трудовий кодекс. Він передбачає збільшення кількості видів трудових договорів, закріплення права жінок і чоловіків на рівну оплату праці за аналогічну або рівноцінну

роботу та забезпечення рівного права кожного з батьків на відпустку для догляду за дитиною.

«Питання праці для жінок – це питання не тільки робочих місць, а й інфраструктури: садочків, шкіл для дітей, медицини для родин, укриттів на випадок бомбардувань. Закликаю вже міжнародних партнерів допомагати з відновленням того, що зруйнували росіяни. Бо інфраструктура безпосередньо впливає на здатність жінок працювати й заробляти», – зауважила Олена Зеленська.

5. Реформування законодавства у сфері соціальних відпусток, пов'язаних із народженням дитини та доглядом за нею

Цьогоріч значно змінилася та розширилася послуга «Муніципальна няня», яка покриває вартість догляду за дитиною для конкретних категорій батьків. Зокрема, збільшили вартість послуги на одну дитину та дозволили няням доглядати за трьома дітьми.

Міністерство соціалітики також почало впроваджувати у громадах стандарт соціальної послуги супроводу під час навчання для учнів з особливими освітніми потребами.

«Чекаємо від Мінекономіки внесення до парламенту оновленого Кодексу законів про працю, де знімається низка обмежень для матерів, які працюють, а також змінюються умови відпустки для догляду за дитиною. Якщо українські жінки твердо знатимуть, що у громаді є не тільки робота, а й інші умови для них, вони матимуть більший стимул повернутися з вимушеної еміграції. Неодноразово чула про це від наших жінок за кордоном», – зазначила дружина Президента.

Перша леді наголосила, що 2025-й має стати роком «Партнерства Біарриц» в Україні. (...).

Олена Зеленська: Співпраця українських і закордонних лікарів урятувала вже сотні життів в Україні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська звернулася у відеоформаті до учасників конференції «Синергія заради здоров'я: об'єднуємо зусилля для глобальних змін», яка відбулася у Львові.

Основні теми заходу – розвиток міжнародного медичного партнерства та інновації в освіті.

Міжнародне медичне партнерство започаткували торік під час третього Саміту перших леді та джентльменів. Загалом укладено вже 57 меморандумів про співпрацю між українськими та іноземними лікарнями в межах цієї ініціативи.

«На підписанні багатьох меморандумів я була особисто. І бачила, яка це зворушлива мить, надто для наших медиків. Бо вони правильно відчують безліч нових можливостей, які ця унікальна співпраця несе. Але це можливості не тільки для нашої медицини. Адже минули часи, коли ми лише вчилися. Той досвід, що нині мають наші медики, дістався надто

дорогою ціною, але він унікальний і часто передовий у світі», – наголосила перша леді.

Серед закладів охорони здоров'я, які стали партнерами, – багатопрофільні (зокрема університетські) й дитячі лікарні, спеціалізовані онкологічні та психіатричні заклади й медичні університети з 21 країни. З українського боку до партнерств долучилися медзаклади з 15 областей та Києва.

«Всі ми знаємо, що під час війни не так багато світлих моментів. Але порятунок життів – це саме такі моменти. І їх створює нині міжнародна співпраця лікарів. Коли ми кажемо, що світ повинен знати про боротьбу України за свободу, він повинен знати й про боротьбу наших медиків за життя кожної людини», – підсумувала Олена Зеленська.

Олена Зеленська: Україна бореться не лише проти нападника, а й за кожну свою людину ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська підбила підсумки Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» за 2024 рік, що впроваджується за її ініціативою.

Передусім дружина Президента відзначила, що цього року ухвалені два важливі документи: План заходів на 2024 – 2026 роки та Цільова модель системи – дорожня карта для всіх, хто з нею працює.

««Ти як?» проростає не тільки в охороні здоров'я, а й в економіці, освіті, спорті, культурі, інформаційній політиці, секторі безпеки та оборони. Пріоритетні проекти, які реалізуються міністерствами, більше не обмежені своїм сектором: кожен є частиною інтегрованого маршруту, де система підхоплює людину в точці контакту протягом усього життя», – зазначила перша леді.

Пріоритет у галузі охорони здоров'я – наближення послуги до людини шляхом залучення сімейних лікарів, терапевтів та педіатрів. Уже понад 114 тис. фахівців «первинки» пройшли навчання за програмою ВООЗ mhGAP і можуть надавати підтримку в питаннях ментального здоров'я. Загалом за цей рік вони отримали близько пів мільйона звернень, найчастіше – через тривогу, нервування та порушення сну.

Крім того, на базі кластерних лікарень розгорнули 23 центри ментального здоров'я. Наступного року планують створити ще понад 200 таких центрів.

Основні пріоритети у сфері освіти – зміни психологічної служби в освітніх закладах, інтеграція навичок піклування про ментальне здоров'я в навчання та оновлення освітніх програм відповідно до сучасних реалій. Майже 210 тис. педагогів цього року пройшли спеціальне навчання в межах «Ти як?», щоб уміти надавати школярам підтримку в питаннях ментального здоров'я.

Також реалізується проєкт «Уроки щастя» (українська адаптація американського курсу Well-being). Уже з січня їх почнуть викладати в пілотних областях.

У секторі соціальної політики зафіксовано 184 тис. звернень. Відповідні послуги можуть надавати понад 5 тис. соцпрацівників.

Крім того, у різних регіонах України функціонують 185 центрів життєстійкості, де цього року провели понад пів мільйона консультацій, тренінгів та зустрічей різних груп взаємопідтримки.

Сектор безпеки. 89 % особового складу Міністерства внутрішніх справ пройшли навчання з першої психологічної допомоги. Відомство напрацювало алгоритм підтримки та супроводу в кризових та екстрених ситуаціях, запровадило функціональну підсистему «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їхніх сімей» і створило проєкт «Пункт психологічних практик» для підтримання ментального здоров'я постраждалих і членів їхніх сімей.

Послуги там, де людина живе: регіональна координація «Ти як?»

Усі області розробили та впроваджують свій План заходів на 2024 – 2026 роки щодо реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні. Цього року регіональні команди посилили консультантами, серед яких – управлінці медичної та соціальної сфер, психологи та психотерапевти, керівники проєктів неурядового сектору, вчителі, лікарі.

Також у регіонах провели 16 днів спільноті, участь у яких узяли 220 тисяч українців та українок.

«Україна бореться не лише проти нападника, а й за кожен свою людину. За її збереження та розвиток. Це значить – і за ментальний добробут також, за здатність прожити й пережити будь-який досвід і віднайти нові сили. Весь 2024-й на це працювала Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?». Тисячі людей різних професій опановували навички підтримки ментального здоров'я, щоб допомогти іншим, щоб ця допомога була в потрібний час і якнайближче», – зазначила Олена Зеленська.

Комунікаційна кампанія «Ти як?» та інструменти, доступні кожному

Основні цілі комунікаційної кампанії «Ти як?» – розвиток навичок, які спрямовані на відновлення внутрішнього ресурсу та підвищення рівня психологічної стійкості.

Зокрема, в «Аптечці психологічної самопомоги» зібрали вправи для дітей і дорослих, які мають доведену ефективність. Її разом із низкою інших продуктів «Ти як?» можна завантажити на платформі Всеукраїнської програми ментального здоров'я.

Серед унікальних інструментів – анімований комікс «Ден і Рора проти корпорації С...», який містить інформацію про техніки самопомоги для підлітків у розважальній формі.

Крім того, Координаційний центр з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України у межах проєкту Фондації Олени Зеленської з відбудови та облаштування укриттів у школах і дитячих садках розробив рекомендації

для педагогів щодо виконання технік самодопомоги з учнями у сховищі під час повітряних тривог.

Окремий напрям роботи – правила коректної взаємодії з людьми, які мають досвід війни. Фахівці створили низку продуктів, зокрема й освітній серіал, а у вересні «Ти як?» розпочала комунікацію про стійкість.

«У нашому суспільстві десятиліттями вкорінювалося, що скаржитися на психоемоційний стан не гідно, що емоції треба «перетерпіти», «тримати в собі». Ми маємо це долати», – наголосила Олена Зеленська.

Співпраця для ментального добробуту на міжнародному рівні

У травні на 77-й Всесвітній асамблеї охорони здоров'я в Женеві було ухвалено резолюцію щодо ментального здоров'я, яку ініціювали Україна та Нідерланди за підтримки та співавторства держав – членів ВООЗ. Країни домовилися інтегрувати ментальне здоров'я та психосоціальну підтримку в системи реагування на надзвичайні ситуації.

Під час четвертого Саміту перших леді та джентльменів обговорювали виклики, які постають перед дітьми та підлітками в питаннях ментального здоров'я. Спеціально до цього заходу провели дослідження серед батьків і дітей у 15 країнах.

У жовтні в Женеві відбулася презентація звіту Комісії журналу The Lancet Psychiatry щодо психічного здоров'я в Україні. Провідні фахівці з 12 країн напрацювали рекомендації для розвитку української системи охорони ментального здоров'я. Вони повністю узгоджені з принципами візійного документа «Цільова модель системи у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки», який Координаційний центр з психічного здоров'я презентував у червні. На основі цільової моделі був підготовлений проєкт закону «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні», який Верховна Рада підтримала в першому читанні.

Крім того, 30 жовтня Європейська комісія оприлюднила звіт щодо прогресу України на шляху до ЄС, у якому відзначила важливість змін у сфері ментального здоров'я та згадала Всеукраїнську програму ментального здоров'я.

«Вдячна кожній країні, яка підтримує Україну в її боротьбі не тільки проти російського агресора, але й за своїх людей та їхній ментальний добробут. Бельгія, США, Італія, Велика Британія, Канада, Данія, Швеція... «Ти як?» так активно вивчала досвід інших і паралельно створювала своє, що вже є частиною глобального дискурсу», – підсумувала Олена Зеленська.

Багато країн і людей у світі підтримують Україну не тільки співчуттям, а й активною допомогою – Олена Зеленська в інтерв'ю Libelle ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Із Фундацією Олени Зеленської вже співпрацюють меценати з 30 країн. Про це перша леді України Олена Зеленська повідомила в інтерв'ю найбільшому нідерландському жіночому журналу Libelle.

Олена Зеленська розповіла журналістці Вікторії Кобленко про життя країни в умовах російської агресії та зусилля, яких Україна докладає для підтримання людей під час війни. Перша леді приділила окрему увагу програмі ментального здоров'я «Ти як?», яку впроваджують за її ініціативою.

«У кризових ситуаціях важливо мати навички саморегуляції. Саме тому ми організували тренінги для понад 100 тисяч працівників. Усі, хто безпосередньо працює з людьми, від персоналу пошти до пожежників, повинні вміти розпізнавати психічні кризи й направляти людей до спеціалістів», – сказала Олена Зеленська.

Крім того, перша леді розповіла про проекти, які для українців та українок реалізує її Фундація. Один із них – зведення будинків для великих прийомних родин. Загалом таких житлових споруд уже 14, і триває пошук донорів для будівництва нових. Також шукають партнерів для допомоги з відновленням лікарні в Ізюмі. Наприклад, футбольний стадіон у Гостомелі вдалося відновити завдяки футбольному клубу «Баварія».

«Одним із моїх улюблених проєктів є Школа Супергероїв. Ми створюємо навчальні простори в лікарнях, де діти проходять тривале лікування, щоб вони могли продовжувати навчатися. Це також має психологічний ефект: діти краще реагують на лікування. Ми вже профінансували створення шести таких осередків цього року, але хочемо їх розширювати», – додала перша леді.

Окремо Олена Зеленська подякувала всім, хто допомагає Україні, та закликала міжнародну спільноту діяти активніше, адже це наша спільна боротьба.

«Є багато песимістичних голосів щодо майбутнього людства – мовляв, люди негуманні й не допомагають одне одному. Але я сподіваюся, що оборона України від російського нападника доведе протилежне. Тому що це роблять багато країн, і багато людей у світі доводять саме протилежне, підтримуючи Україну не тільки співчуттям, а й активною допомогою», – зазначила перша леді.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Л. Кукоба,
мол. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

Події в Сирії та Україна: зв'язок, ризики, можливості

Недавні події у Сирії, які привели до повалення диктаторського режиму Башара Асада, ознаменували початок нової сторінки історії цієї країни та можливі майбутні зміни ситуації в регіоні. 27 листопада 2024 року опозиційні сили Сирії, очолювані «Хаят Тахрір аш-Шам», розпочали масштабний наступ на проурядові війська в західній частині провінції Алеппо, а вже 7 грудня сирійська армія практично повністю капітулювала, дозволивши опозиційним силам увійти до столиці. 8 грудня Башар Асад залишив країну, імовірно вилетівши з аеропорту Дамаска. Вже незабаром він опинився в Росії ([espreso.tv](https://www.espreso.tv)). Одразу ж в онлайн ЗМІ почали з'являтися публікації з оцінками цих подій, подальшими прогнозами та думками експертів щодо їх впливу на Україну. Тому варто розглянути основні наративи, що стосуються саме України.

Диктаторський режим Башара Асада тривалий час тримався завдяки втручанню Росії та присутності російських військ. Це стало важливим фактором реалізації Кремлем його стратегічних та геополітичних цілей. Саме так це пояснюють більшість ЗМІ та експертів. «Російське військове втручання в Сирію, щоб зберегти режим Башара Асада, почалося 2015 року – через рік після окупації українського Криму. Цим Путін, схилений на «кольорових революціях» і реваншизмі, хотів показати Заходу, що Арабська весна (хвиля антиурядових протестів у країнах Близького Сходу, яка 2010 року почалася в Тунісі) в Сирії не пройде. Килимові бомбардування, застосування хімічної зброї, масові вбивства та мільйони біженців – ось який вигляд мала допомога Росії режиму в Сирії» ([tsn.ua](https://www.tsn.ua)).

Академік Академії політичних наук України Максим Ялі російську присутність у Сирії прокоментував наступним чином: «... головна мета заходу РФ до Сирії у 2015 році – вихід з міжнародної ізоляції – так звана зовнішньополітична перемога там була вкрай важливою для путінського режиму після анексії Криму і початку війни на Донбасі. Крім того, Росія намагалась використати сирійську карту під час перемовин зі Сполученими Штатами щодо України. Зараз залишити Сирію повністю Росія не може, адже вклала туди багато ресурсів, але її ресурси кинуті в Україну» ([unian.ua](https://www.unian.ua)).

Аналогічну думку висловлювали й інші оглядачі. «Сирійська кампанія Москви почалася через рік після її вторгнення до українського Криму і на

Донбас. Втручання в громадянську війну в Сирії в 2015 році стало доказом того, що вона відновила свій статус глобальної держави. І Сирія, і Україна стали способом кинути виклик Сполученим Штатам, НАТО та Заходу в цілому. І вплив Росії розширювався від Середземномор'я до Африки та Латинської Америки» (radiosvoboda.org). Особливо цей імідж працював на Близькому Сході. Російський вплив там був явною протиположністю західній культурі. «Військова авантюра Путіна в Сирії була розроблена для того, щоб продемонструвати, що Росія є великою державою і може поширювати свій вплив за кордон, – каже Філіп Сміт, експерт з Близького Сходу. – Втрата Сирії була б величезним ляпасом для Путіна» (radiosvoboda.org).

Одним з наративів, який поширювали ЗМІ, була підтримка Україною сирійців у їхній боротьбі проти режиму Башара Асада. При цьому, деякі ЗМІ оцінювали таку інформацію як фейки російської пропаганди, деякі припускали незначну участь українського ГУР (pravda.com.ua), інші ж писали, що це могла бути операція західних спецслужб, котрі лише прикриваються Україною, а в Україні це заперечується.

Російські пропагандисти продовжують акцентувати на «українському сліді», зокрема про нібито співпрацю ГУР МО України з угрупованнями на кшталт «Хайят Тахрір аш-Шам», сподіваючись дискредитувати українців та українську владу в очах міжнародної спільноти. Деякі оглядачі вважають, що мета пропагандистів – відвернути увагу від дій Росії та її воєнних злочинів. Стратегія дискредитації України також спрямована на легітимізацію російської агресії, зображуючи її як нібито боротьбу зі світовим тероризмом. Але ця стратегія викриває суперечності в російській пропаганді, яка потрапляє у власні пастки та досить часто не здатна пояснити свої численні вигадки (armyinform.com.ua).

Зокрема, представник Росії Василь Небензя звинувачував українські спецслужби в підтримці сирійських повстанців, і говорив навіть про «ідентифікований слід», який нібито веде до ГУР Міноборони України. Згодом до цих звинувачень доєднався й Іран. В українському МЗС відреагували, заявивши, «що, на відміну від Росії, Україна дотримується норм міжнародного права, принципів непорушності суверенітету й територіальної цілісності інших країн» (tsn.ua). Іранське МЗС заявило, що нібито ГУР МО озброює та тренує сирійських повстанців «Тахрір аш-Шам» і продає їм американську зброю. Українське МЗС відкинуло подібні звинувачення та наголосило на відповідальності Росії та Ірану за дестабілізацію ситуації в регіоні. Але ще у вересні 2024 року турецькі ЗМІ писали, нібито в середині червня представники українських спецслужб пропонували сирійським повстанцям 75 БпЛА, якими «Тахрір аш-Шам» мала атакувати сирійські та російські війська (mind.ua).

Висловлюється також версія, що інформація про участь України є прикриттям операцій західних спецслужб: «Якщо в повідомленнях турецьких ЗМІ є частка правди, то або ми є свідками появи потужного «українського Моссаду», який протидіє російському впливу в планетарному масштабі й

знищує росіян в африканському Малі, Судані і навіть у Сирії, або «українським слідом» прикриваються західні спецслужби, котрі не бажають засвідчувати свою участь у сирійському конфлікті, тоді як візуалізація участі української розвідки є стратегічно виправданою, політично закономірною та іміджево позитивнішою» (mind.ua).

У The Washington Post пишуть, що «у приниженні Росії сирійським повстанцям допомагала Україна». У виданні стверджують, що сирійські повстанці «отримували безпілотники та іншу підтримку від українських розвідників, які намагалися зашкодити Росії та її союзникам у Сирії». «Допомога з Києва зіграла лише скромну роль у поваленні президента Сирії, вважають західні джерела в розвідці. Але це було помітно як частина ширших зусиль України з метою таємного удару по російських операціях на Близькому Сході, в Африці та в самій Росії» (espresso.tv).

В мережі інтернет активно ходили чутки про причетність ГУР до подій в Сирії останніх років, загалом, і останніх тижнів, зокрема. Хоча перевірені джерела в цьому питанні знайти важко. В'ячеслав Ліхачов, експерт Центру громадянських свобод сказав, що про причетність українських сил до організації повстання не йдеться. «Ми про це, на щастя, нічого не знаємо. Вороги наших ворогів не завжди наші друзі. І підтримка терористичного угруповування, яке офіційно має такий статус, наприклад, в США, вряд чи підвищить наші позиції на міжнародній арені», – каже експерт. Він також додав, що є велика ймовірність підтримки повстанців з боку турецької розвідки (radiosvoboda.org).

Коментувалися також думки, що якби Путін вирішив підтримати Асада і надати свої війська, то це було б вигідним для України. Адже якби війна в Сирії продовжувалась, а особливо в інтенсивній фазі, то Росія була б змушена витратити там додаткові ресурси, вважає військовий експерт з Ізраїлю Давид Шарп (24tv.ua). Але більшість експертів схильні вважати такий розвиток подій малоімовірним, адже Росія повністю загрузла у війні проти України. Максим Ялі навіть повідомив наступне: «Є інформація, що нібито Башар Асад поїхав до Москви з вимогою повернути завербованих сирійців для участі у війні в Україні. Але навряд Путін ризикне розпорошувати такі ресурси, адже у нього до часу «Ч», 20 січня 2025 року, існує в них потреба (саме тому на Курщині були залучені північнокорейські військові)» (unian.ua).

Щодо того, як сирійські події зможуть вплинути на ситуацію в Україні, народний депутат Олександр Мережко, голова Комітету з питань зовнішньої політики, припускає, що вони здатні посприяти успіхам Сил оборони України. Будь-яка військова допомога режиму Асада з боку Росії здатна відволікати певні ресурси від фронту в Україні. Додатково Мережко наголосив на ще одному важливому аспекті – Туреччина в цьому конфлікті не на боці Росії. Вона підтримує, принаймні, деякі опозиційні сирійські сили. За оцінкою народного депутата, погіршення стосунків між офіційним

Стамбулом і Москвою для України є важливим і може мати позитивний вплив (radiosvoboda.org).

Одна з причин, чому Росія не змогла ефективно відреагувати на наступ сирійських повстанців полягає в тому, що вона не має вогневих потужностей для захисту своїх активів у Сирії, вважає Аарон Зелін, старший науковий співробітник Вашингтонського інституту. За його словами, Сирія вже не є пріоритетом для Кремля. Він сказав, що крім війни в Україні, «Росія також має свої активи, які воюють в Африці на південь від Сахари. І на відміну від десятиліття тому, коли Росія мала «Групу Вагнера» на чолі з Пригожиним... зараз Росія не має такого ж потенціалу чи можливостей, щоб впоратися з цим» (holosameryky.com).

Очільник московського бюро New York Times Антон Трояновський відмітив, що Путін змушений був прийняти політичний удар в Сирії, «значною мірою через те, що його армія загрузла в Україні» (holosameryky.com).

«Україна – є першочерговою екзистенційною метою «об'єднання» російської імперії, без якої Москва почуватиме себе неповноцінною. Тому Кремль не вкладатиме значних ресурсів у сирійський конфлікт. Куди Росії пхатися до Сирії, якщо навіть Курської області не контролює? Не вкладатиме насамперед тому, що не має змоги фінансувати ще й сирійський фронт, в тому числі й через неможливість швидкого перекидання кораблів через турецький Босфор», пишуть медіа (uazmi.org).

Наступне питання, що мало обговорення серед ЗМІ та експертів, стосується подальшої долі військових баз Росії в Сирії та можливого перекидання російських військ для участі в бойових діях проти України.

У Кремлі заявили, що Росія веде переговори з новими правителями Сирії щодо баз. Російське джерело повідомило, що такі переговори тривають, і Росія наразі не виходить зі своїх баз (lb.ua).

Тартус є єдиною військово-морською базою Росії для операцій у Середземному морі, і його втрата була б катастрофічною для можливостей російського впливу на Балканах та в Північній Африці. Як зазначає аналітик видання Forbes Девід Акс, російський диктатор незабаром може зіткнутися з невдалим вибором: продовжувати воювати в Україні, але втратити вплив у Середземноморському регіоні, або домагатися припинення вогню в Україні і відкрити вихід з Чорного моря в Середземне. Адже єдиним реальним для Кремля способом зберегти важливу берегову інфраструктуру в Тартусі – це відновити доступ до Середземного моря через Босфор (uazmi.org).

Хоча не виключеною є й можлива спроба російського флоту пройти через турецькі протоки всупереч забороні, з розрахунку, що турецька влада мовчки розведе руками й не наважиться завадити російським військовим кораблям. Але, враховуючи збиття Туреччиною російського літака в 2015 році та явні турецькі інтереси в Сирії, для яких повалення Асада є надзвичайно вигідним, світ міг би стати свідком нового російсько-турецького

конфлікту, «котрий би допоміг Україні більше за всю західну підтримку», пишуть ЗМІ (uazmi.org).

Наразі в Сирії наявні дві основні військові бази: Тартус і Хмеймим. Для Кремля й Близького Сходу найважливішим була роль цих баз у російській «гібридній» війні в Лівії та тропічній Африці, а також політичний факт наявності «баз» на Середземному морі. Для Києва ключовим є те, чи зможе Москва повернути з Сирії дефіцитне озброєння і використати його проти України. Експерти підозрюють, що Росія домовляється про виведення цих озброєнь через підконтрольну Анкарі (чи й турецьку) територію. Якщо таке станеться, це буде ще одним ударом по політичній єдності НАТО (glavcom.ua).

За даними Інституту дослідження війни (ISW), Росія нібито 8 грудня домовилась із лідерами сирійської опозиції, щоб залишили у безпеці російські військові бази у Сирії. Втім «контури цієї домовленості та її довготривалість залишаються незрозумілими, враховуючи нестабільність і стрімкий розвиток політичної ситуації в Сирії» (holosameryky.com).

Дослідники пишуть, що наразі Росія домовляється про умови для евакуації своїх військових активів із Сирії, і що російські військові бази не є в безпеці. За даними ISW, супутникові знімки свідчать, що чотири військово-транспортні літаки – три Іл-76 і один Ан-124 на російській авіабазі Хмеймим, у сирійській провінції Латакія, готові «можливо для евакуації обмеженої кількості російських військових засобів з країни». Втім, для повної евакуації з авіабазы та морської бази в порту Тартус, наголошується в аналізі ISW, потрібна значно масштабніша операція (holosameryky.com).

Експерт Вашингтонського Інституту Аарон Зелін каже, що військово-морська база в Тартусі була б «надзвичайно величезною втратою для Росії». «Це єдиний тепловодний порт Росії, який вона може використовувати для своєї військово-морської діяльності та проєкції потужності. Його втрата фактично відрізала б Росію з ядра Близького Сходу» (holosameryky.com).

Крім того, експерт Центру громадянських свобод Ліхачов звертає увагу, що росіяни використовували військово-морську базу у Сирії не лише для воєнних цілей. Ця база, серед іншого, служила прикриттям для «сірих економічних відносин». Наприклад, щоб приховати крадене українське зерно. «В останні два роки Росія навчилася використовувати це для прикриття сірих економічних відносин. Наприклад, для продажу хліба, який вона вкрала з українських територій. Його перезавантажували в Тартусі, і вже як сирійський хліб постачали до інших країн, замаскувавши його походження», – розповів Ліхачов (holosameryky.com).

Чиновник, близький до нової тимчасової адміністрації в Сирії, сказав, що питання російської військової присутності та минулі угоди між урядом Асада та Москвою ще не обговорюються. «Це питання для майбутніх переговорів, і останнє слово буде за сирійським народом», – сказав він, додавши, що Москва налагодила канали зв'язку (lb.ua).

Існує ймовірність, що Росія може втратити свої військові бази в Сирії після зміни влади, і частина російського контингенту може бути перекинута в Україну. Російські сили були представлені змішаним авіаційним полком: винищувачами та бомбардувальниками Су-24, Су-34, та Су-35, а також ударними вертольотами. Крім того, туди входили далекобійний дивізіон ППО, системи С-400 та менш далекобійні системи, які їх прикривали, а також РЕБ і засоби розвідки (24tv.ua).

За словами військового експерта Івана Ступака, наразі дійсно є побоювання, що Російська Федерація може перекинути з Сирії до України свою авіакомпоненту. Однак щодо кількості цих військ достеменно не відомо: «... достеменних даних про те, що в Сирії знаходилося, немає, але є такі дуже окремі цифри. Наприклад, по людях. Я бачив публікації про 2-4 тисячі, максимум згадувалося 7,5 тисячі людей – контингент РФ в Сирії. Але ми пам'ятаємо, що на землі вони не працювали, вони працювали більше «високоточними ударами», «високоточною зброєю» (rbc.ua). Далі він продовжив: «... моє особисте припущення, що це саме така собі авіаційна компонента, яка поїде на українські фронти і підсилить РФ. Тобто це не про штурмовиків. Хоча, можна їх одразу всіх в штурмовиків відправити. Це для РФ взагалі не проблема». Експерт також звернув увагу на те, що, ймовірно, Росія змогла домовитись з Туреччиною щодо коридору про переміщення своєї техніки. Але це дуже швидкий коридор, щоб можна було вивезти авіацію, гелікоптери (rbc.ua).

Хоча існує думка, що багато російських літаків було раніше виведено з Сирії для операцій в Україні, тому інтенсивність обстрілів сирійських повстанців була відносно слабкою, коли вони почали просуватись. Військові літаки, які Росія могла б відправити для повторення жорстоких бомбардувань, натомість були направлені в Україну. Військові кораблі, які Росія могла відправити з Чорного моря, не змогли пройти транзитом у Середземне через договір, який дозволяє Туреччині закрити свої протоки для флоту країни, що перебуває у стані війни (holosameryky.com).

Головне управління розвідки України 10 грудня повідомило, що не чекаючи на фінал домовленостей з новим урядом, росіяни для відступу з Сирії вже «зادіяли караван військово-транспортних бортів, на які вантажать залишки військ, озброєнь та військової техніки... У порту Тартуса росіяни проводять екстрений демонтаж обладнання та військового майна. Туди вже прибули декілька сотень російських спецназівців для забезпечення безпеки відступу. Ймовірно держава-агресор розраховує на домовленості із антиурядовими силами щодо безперешкодного виходу з Сирії» (espresso.tv).

Військовий оглядач з Ізраїлю Давид Шарп так само повідомив, що вже відбувається евакуація певної частини російського контингенту, який можуть перекинути в Україну. Він також уточнив, що весь російський контингент з бази «Хмеймім» ще не евакуювався. Звідти вилітають літаки в Лівію, російські кораблі відійшли з Тартуса. «Російський контингент в Сирії на момент прориву повстанців складав щонайменше 1000 військових.

Водночас за оцінкою ВВС він може складатися з 7,5 тисячі особового складу, однак, на мою думку, ця цифра менша», – зауважив військовий експерт. Разом російський контингент складається з декількох тисяч військових, який евакуюється з Сирії або цілком, або, якщо база залишиться, то певна кількість особового складу перебуватиме там. Однак всі, хто звідти виїдуть, тою чи іншою мірою будуть воювати в Україні, – наголосив експерт (24tv.ua).

Очільник Центру протидії дезінформації при Раді нацбезпеки і оборони Андрій Коваленко написав, що станом на літо 2024 року в Сирії перебувало близько 6000-7500 російських військових, включно з представниками ПВК. «Навіть у випадку перекидання всіх цих військових до РФ з подальшим відправленням на війну проти України, це суттєво не вплине на ситуацію на фронті, враховуючи доволі високі щоденні втрати армії РФ у штурмових діях. Більше того, частина з цих вояків може бути перекинута в Африку», – відзначив Коваленко (espresso.tv).

Директор Центру близькосхідних досліджень Ігор Семиволос зауважив, що не варто спекулювати на питанні, чи з'явиться сирійський військовий контингент РФ в Україні, бо поки що його частина в Сирії переміщується між базами. «Зараз частина їхніх військ перебуває там, але чим далі, тим очевидніше, що, скоріше за все, вони там не залишаться. Вони втратили свої бази, цей престиж. Для них тепер ускладнена логістика роботи з Африкою, яку вони розглядали як один з важливих елементів своєї експансії. Думаю, країни Близького Сходу почнуть переглядати свої відносини з Росією, оскільки Росія перестала їм безпосередньо загрожувати. Сподіваюся, що цей перегляд буде доволі швидким», – говорить експерт (espresso.tv).

Тож якщо російські війська дійсно будуть перекинуті з Сирії до України, вони, за оцінками експертів, не зможуть суттєво вплинути на хід бойових дій. А небезпеку може мати лише авіаційна компонента.

Найбільше уваги в онлайн ЗМІ та коментарях експертів було відведено питанню щодо значення для Москви падіння режиму Башара Асада в Сирії та можливих перспектив для України.

З цього приводу Максим Ялі вважає: «...теперішнє загострення – це можливість послабити позиції Росії, її військового угруповання в Сирії та примусити її іти на певні компроміси» (unian.ua).

Міністерство закордонних справ України опублікувало свій коментар: «Події в Сирії демонструють слабкість путінського режиму, який не здатен воювати на два фронти та кидає напризволяще своїх найближчих союзників заради продовження агресії проти України. Крах режиму Асада також суттєво послабить експансіонізм Росії, яка роками використовувала сирійську територію, її ресурси та людей як плацдарм для поширення деструктивного впливу на Близькому Сході, розхитування регіональної стабільності та безпеки, створення осередків загроз для сусідніх із Сирією держав» (mfa.gov.ua).

Ігор Семиволос оцінив ситуацію так: «Зусилля, які витратила Москва на посилення свого геополітичного положення на Близькому Сході пішли коту під хвіст. Це – нищівний геополітичний удар, що, скоріше за все, підірве позиції Кремля в регіоні і є явною демонстрацією російської неспроможності захищати своїх сателітів на тлі гігантських втрат в Україні» (unian.ua).

Про падіння сирійського режиму та втечу з Сирії російських військових В'ячеслав Ліхачов говорить наступне: «В короткотерміновій перспективі наслідки для світу передусім полягають в тому, що події в Сирії продемонстрували слабкість Ірану та Росії. Вони продемонстрували, що РФ не здатна надати допомогу у важку хвилину, що може бути критично для тих, хто вважає Росію своїм союзником». За словами Ліхачова, слабкість Росії може «надихнути світ повірити у можливість поразки Росії та перемоги України. І це може змінити глобальний рамковий підхід до допомоги Україні. Це надзвичайно важливо наразі» (holosameryky.com).

Ігор Семиволос також відзначає, що Росія показала свою слабкість для всього світу. А це важливо, бо серед західних аналітиків було чимало думок, що Росія «сильна і її неможливо перемогти». «Та всі ми у черговий раз побачили, що Росію можна перемогти, і можна перемогти доволі швидко. ... Тобто росіяни чудово усвідомлюють цю загрозу. Тепер рішення будуть приймати, зважаючи в тому числі на цю обставину, що Росія стала слабкою, що вона не може допомагати своїм сателітам, своїм клієнтам, і відповідно вона вже не представляє тієї небезпеки», – наголошує він (espresso.tv).

Про те, що Путін не такий сильний, як багатьом здається, написав у мережі X і колишній міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба: «Путін кинув Асада під автобус, щоб продовжити свою війну в Україні. Його ресурси обмежені, і він не такий сильний, як здається» (holosameryky.com).

Неспроможність Кремля допомогти своєму союзнику Асаду виявила слабкість Росії, що потенційно може послабити позицію Путіна в переговорах щодо припинення війни в Україні, пише CNN. «Падіння Асада є величезним ударом для Путіна, і підкреслює крихкість його власного правління» (holosameryky.com).

Експерт Недержавного аналітичного центру «Українські студії стратегічних досліджень» Олександр Чупак наголошує, що поразка у Сирії є свідченням того, що війна проти України виснажує російські ресурси. Він зазначив: «провал у Сирії не означає, що Росія одразу ж посиплеться на інших фронтах. Однак він демонструє, що російська військова машина не є всесильною і здатна сипатися під ударами добре озброєних і організованих військ. Логічним продовженням сирійського сценарію має стати вигнання Росії з інших місць, де вона має військову присутність: України, Молдови, Грузії, Африки та, зрештою, з окупованих нею територій, що нині входять до складу РФ» (armyinform.com.ua).

«Військова авантюра Путіна в Сирії була розроблена для того, щоб продемонструвати [світові], що Росія є великою державою і може поширювати свій вплив за кордон. То ж втрата Сирії – це величезний ляпас

для Путіна», – аналізує Філіп Сміт, експерт з Близького Сходу. Експерт вважає, що усунення Асада – це не лише репутаційні втрати для Путіна, але й стратегічна поразка (holosameryky.com).

Як відзначають американські журналісти, тепер Росія перетворилася з «творця царів на спостерігача». А все через те, що армія Путіна «загрузла в Україні», а це показує «справжні межі російської військової могутності». У CNN вважають, що падіння режиму Асада в Сирії може стати поворотним моментом для України. На думку видання, попри занепокоєння, що Дональд Трамп і його нова адміністрація може припинити підтримку Києва, втеча Асада «потенційно послаблює позиції Путіна в переговорах про припинення війни в Україні» (espresso.tv).

У The Washington Post також зауважують, що ситуація в Сирії «принизила Путіна і могла підірвати його глобальні амбіції». «Падіння Асада через дев'ять років після того, як Росія врятувала його режим, є приголомшливим ударом по меті Путіна перетворити Росію на світову державу, щоб конкурувати зі Сполученими Штатами», – відзначають у виданні. Журналісти додають, що російські військові блогери критикують Асада за втрату Сирії, але російські аналітики стверджують, що саме заклопотаність Путіна війною в Україні призвела до «втрати уваги до його сирійського проекту». Тобто самі росіяни розуміють, хто відповідальний за такий сценарій розвитку подій (espresso.tv).

«Це, безумовно, серйозний удар по іміджу Путіна в очах інших лідерів на Близькому Сході та в Африці», – сказав науковий співробітник Інституту розвитку та дипломатії (Баку) Руслан Сулейманов. «Путін показав усім, що він більше не в змозі підтримувати своїх союзників. Йому просто байдуже. У нього більше немає стабільних ресурсів. Він зайнятий чимось зовсім іншим» (espresso.tv).

Прямого і блискавичного впливу на позицію України в геополітичному контексті очікувати не варто. Однак така демонстрація слабкості режиму Путіна може стати Україні у пригоді під час переговорів із західними партнерами, вважає Володимир Огризко – міністр закордонних справ України в 2007 – 2009 роках та історик, очільник «Центру дослідження Росії». «Вчоргове міф про те, що Росія є великою, непереможною, сильною тощо – це все виключно пропаганда. І це, я думаю, вчоргове прекрасно побачили у багатьох столицях, і це буде мати вплив на всі подальші події. Навіть я думаю, що і в Тегерані, і в Пекіні зрозуміли, що ця псевдопотуга, псевдовелич, псевдосила – це все для внутрішнього користування, це те, чого насправді не існує», – сказав він. І зараз, вважає експерт, головне завдання України – правильно і швидко перетворити це на свою перевагу. «Для нас, я думаю, це позитивний момент у нашій роботі із західними партнерами. І ми повинні цим моментом скористатися», – додав Огризко (radiosvoboda.org).

Так само вважає і Олександр Хара. За словами експерта-міжнародника, це дійсно дуже показовий момент, зокрема і для внутрішньої української політики. Він сказав: «Ми можемо його використовувати в

Україні, показуючи, що ядерні потуги можуть програвати. ... І, власне, це важлива теза для того, щоб сказати, що ми можемо виграти в Україні, якщо нам допоможуть необхідним озброєнням і іншими речами. І що Росія зараз слабка. Бо уявіть собі, як на неї дивляться всі ці тирани на Близькому Сході, і найголовніше – в Африці, де Росія намагалася вдавати себе такого провайдера безпеки, де «вагнери» і інші спецпідрозділи, і спецслужби російські надавали послуги різноманітним диктаторам в деяких країнах і допомагали прийти до влади цим людям» (radiosvoboda.org).

Своєю участю у Сирії Кремль свого часу кинув виклик країнам Заходу, він розширив свій глобальний вплив від Середземномор'я до Африки та Латинської Америки. Тепер, після падіння уряду Асада та із ймовірним скороченням військових активів у Сирії, Путіну буде складно втілити свої амбіції. У Сирії «Путін зазнав однієї з найбільших геополітичних невдач за чверть століття перебування при владі» (holosameryky.com). Хоча існує думка, що «гібридна» роль Москви в регіоні збережеться завдяки потужній шпигунсько-підривної мережі та апарату дезінформації (glavcom.ua).

Тож усі експерти майже одноставно оцінюють події в Сирії як геополітичну поразку Росії та підриив авторитету Путіна серед інших диктаторських режимів, ослаблення ресурсів Москви та повне фокусування на війні в Україні, як свідчення того, що Росію можливо перемогти. Україна може використати це для залучення більшої підтримки від партнерів.

Падіння диктаторського режиму в Сирії означає, що в країні буде сформовано новий уряд. І, відповідно, Україна може встановити відносини з новою владою. Для України та її партнерів важливим стане позиція того нового уряду Сирії, який буде визнаний Заходом. Адже асадитська Сирія була однією з небагатьох країн світу, які визнали російські спроби анексії окупованих територій України (glavcom.ua).

У Міністерстві закордонних справ закликали наступну сирійську владу переглянути відносини з путінським режимом, нагадали, що саме Москва спонукала режим Башара Асада до незаконного визнання російської спроби анексії Криму та тимчасової окупації частин Донецької та Луганської областей, що змусило Україну у 2022 році розірвати дипломатичні відносини зі злочинним асадівським режимом. Також там висловили надію, що в майбутньому Сирія стане державою, яка поважатиме міжнародне право, зокрема територіальну цілісність та суверенітет України, що прокладе шлях до відновлення двосторонніх відносин і повноцінного політичного діалогу між Києвом та Дамаском (mfa.gov.ua).

І ще один цікавий наратив, який можна знайти в онлайн виданнях, – це можливість Сирії надати Україні частину своєї наявної зброї. Але Defense Express вважає, що якщо говорити про практичні перспективи отримання тих чи інших зразків озброєння, то тут мова навіть не про те, в якому фактичному стані ця техніка. Тут зі старту виникає питання про те, а з ким у Сирії можна зараз домовитись про можливе отримання цієї техніки та озброєння (rbc.ua).

Тож, як бачимо, нещодавні події в Сирії також стосуються України. Можливість передислокації російських військ з Сирії з метою участі у війні проти України експерти не оцінюють як критичне явище чи помітний вплив на хід бойових дій. При цьому, поразка диктаторського режиму Башара Асада є геополітичною та стратегічною поразкою Путіна, що свідчить про слабкість РФ та недостатність ресурсів. Це є вигідним для України, адже демонстрація такого становища Кремля може використовуватись у залученні підтримки від партнерів та можливих переговорах. Україна також потенційно може встановити відносини з новим сирійським урядом, якщо той буде визнавати територіальну цілісність нашої країни.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

У Європарламенті закликають використати 200 млн євро з активів РФ на зброю та відбудову України ([УНІАН](#)).

Голова групи соціалістів та демократів в Європейському парламенті Іратхе Перес Гарсія пропонує Європейській комісії виступити з правовою пропозицією, щоб можна було використати 200 млн євро із заморожених активів Російської Федерації на зброю та відбудову України.

Голова групи соціалістів та демократів в Європейському парламенті Іратхе Перес Гарсія:

На початку зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським у Києві. Зокрема, використання російських заморожених активів є топ-пріоритетом для її політичної групи соціалістів та демократів, що передбачено у домовленості країн «Великої сімки» стосовно застосування надприбутків з тих знерухомлених активів.

З цієї причини я попросила високу представницю Каю Каллас представити правову пропозицію щодо застосування 200 мільйонів євро з заморожених активів для того, щоби озброїти та відбудувати Україну.

І я думаю, що зараз ми перебуваємо у хорошому моменті зробити це, щоб мобілізувати, і я впевнена, що Європейський парламент може створити велику єдність, щоб натиснути і просити цього.

Політична група соціалістів та демократів в Європейському парламенті є другою найбільшою групою в ЄП після Європейської народної партії.

Китайський експорт до РФ обвалився: що сталося ([УНІАН](#)).

Китайський експорт до Росії в листопаді обвалився, відзначивши тим самим перше падіння за чотири місяці. Про це з посиланням на дані китайської митниці повідомляє Reuters.

У порівнянні з 2023-м, поставки до РФ у листопаді знизились на 10,5 %. Імпорт з Росії за той же період продемонстрував падіння в юанях на 7,4 %, тоді як у жовтні падіння склало 4,3 %.

У китайському митному відомстві не надали розбивку по товарах, проданих в РФ або куплених у Росії. Зазначимо, що в жовтні китайський експорт до РФ зріс на 24 %, тоді як у вересні зростання склало майже 16 %.

Китай обмежує постачання компонентів для дронів, які використовуються і в Україні – Bloomberg ([Укрінформ](#)).

Китайські виробники почали обмежувати продажі в США та Європі ключових компонентів, що використовуються для створення безпілотних літальних апаратів, на які покладаються і виробники в Україні.

Bloomberg зазначає, що ці кроки можуть передувати ширшим експортним обмеженням на запчастини для безпілотників, які, як очікують західні чиновники, Пекін запровадить у новому році. За словами одного зі співрозмовників Bloomberg, ці правила можуть набути форми ліцензійних дозволів на використання компонентів або більш м'яких вимог до китайських компаній повідомляти уряд про свої плани поставок.

Раніше США запровадили обмеження на продаж Китаю мікросхем пам'яті з високою пропускнуою здатністю і додаткового напівпровідникового обладнання.

А Китай у відповідь заборонив продаж товарів подвійного призначення американським військовим, а компаніям із США - деяких матеріалів високотехнологічного та військового призначення.

За словами джерел, обмеження на поставки компонентів для безпілотників вплинули як на американські, так і на європейські компанії. За їхніми словами, китайські виробники двигунів, акумуляторів і контролерів польоту обмежили обсяги поставок або взагалі припинили їх.

Західні країни намагаються виготовляти і збирати безпілотники за межами Китаю, щоб убезпечити свої ланцюги поставок. Проте країна залишається центром виробництва дешевого обладнання для цих пристроїв. Згідно з доповіддю Центру стратегічних і міжнародних досліджень США, Китай контролює майже 80% ринку комерційних безпілотників.

Як зазначає Bloomberg, багато виробників БПЛА в Україні покладаються на китайські комплектуючі для виготовлення дешевої та ефективної зброї, яка стала визначальною у війні з Росією. У липні Китай оголосив про заборону на експорт безпілотників для військового використання, а Пекін заявляє, що не надає зброю жодній зі сторін конфлікту.

Кілька урядових установ США відстежують цю проблему, повідомили джерела, знайомі з цим питанням. За їхніми словами, Державний департамент і Міністерство торгівлі зв'язалися – або планують це зробити – з постраждалими американськими компаніями, і працюють над пошуком альтернативних поставок двигунів, батарей і магнітів. Пентагон також вніс до чорного списку кілька китайських компаній, які, на його думку, пов'язані з армією КНР. Однак ці обмеження поки що не усувають загальну залежність від китайських технологій.

Британія розширила санкції у сфері торгівлі золотом, щоб скоротити фінансування війни РФ ([Економічна правда](#)).

Великобританія оголосила про нову хвилю санкцій, спрямованих на те, що, за її словами, є незаконною торгівлею золотом, яка фінансує військові дії Росії в Україні.

За рішенням британської влади заморожено активи п'яти осіб: чотирьох за причетність до контрабанди золота і одного за купівлю російського золота на суму понад 300 млн дол

Великобританія та інші великі західні економіки заборонили імпортувати нове російське золото 2022 року після початку великої війни в Україні.

Минулого тижня Британія, працюючи спільно зі Сполученими Штатами, заявила, що зруйнувала глобальну мережу з відмивання грошей, яку використовували багаті росіяни, щоб уникнути санкцій.

Посли Євросоюзу погодили 15-й пакет санкцій проти Росії ([РБК-Україна](#)).

Посли Євросоюзу погодили новий пакет антиросійських санкцій. Він, зокрема, націлений на російський «тіньовий флот».

Як зазначає головування, пакет поповнює список санкцій новими фізичними та юридичними особами. Він спрямований проти організацій у Росії та у третіх країнах, які опосередковано сприяють військовому та технологічному посиленню РФ шляхом обходу експортних обмежень.

Також санкції обмежують діяльність судів третіх держав, які допомагають росіянам оминати обмеження.

Посли ЄС і раніше зустрічалися для обговорень нового пакету санкцій проти Росії, але не могли його погодити. Тоді кілька країн заблокували пакет через розбіжності щодо продовження терміну, який надали європейським компаніям для виведення інвестицій з Росії.

Військова допомога

Фінляндія схвалила новий пакет оборонної допомоги для України ([Суспільне](#)).

Президент Фінляндії Александр Стубб під час телефонної розмови з президентом України Володимиром Зеленським повідомив, що Фінляндія схвалила 26-й пакет оборонної допомоги для України та вже розпочала формувати наступний.

Норвегія переносить навчання українських пілотів F-16 з Данії у Португалію ([Укрінформ](#)).

У 2025 році Норвегія навчатиме українських льотчиків та наземних спеціалістів F-16 у Португалії. Раніше навчання проходили в Данії.

Норвезький уряд виділив кошти на підготовку українських пілотів та наземного персоналу у 2025 році.

Таке рішення ухвалене через те, що у 2025 році Данія ліквідує свої можливості для навчання пілотів на F-16 та переходить на F-35, а навчання будуть перенесені в Португалію з інструкторами з Норвегії.

Міністр оборони Норвегії Бйорн Арільд Грам:

Боротьба, яку ведуть українці, є життєво важливою як для безпеки Норвегії, так і для Європи. Важливо, щоб ми продовжували підтримку

Заходом України та постійно шукали нові можливості для підтримки її оборонної боротьби.

Литва передала Україні черговий пакет військової допомоги (Цензор.НЕТ).

Литва продовжує підтримувати Сили оборони України у боротьбі з російською агресією.

Цього разу країна передала боєприпаси, патрони до стрілецької зброї та причепи для перевезення гусеничної техніки. Як уточнили у литовському оборонному відомстві, цей вантаж прибуде до України вже цього тижня.

«Ми допомагали, допомагаємо і будемо допомагати у боротьбі з агресором. Все, що потрібно», - наголосили у Міністерстві оборони Литви.

Попередній транш, переданий Україні у другій половині листопада, включав запчастини для бронетранспортерів М113, озброєння, боєприпаси та інше необхідне спорядження.

Цього року Литва також поставила боєприпаси калібру 155 мм, бронетранспортери М113, системи боротьби з безпілотниками, комплекти зимового одягу, боєприпаси для гранатометів Carl Gustaf, дистанційні системи підриву RISE-1, генератори, розкладні ліжка, навантажувачі та причепи.

Загалом, з початку повномасштабного вторгнення, Литва надала Україні військову підтримку на суму понад 721 млн євро.

У 2025 році українські військові інструктори пройдуть навчання у Литві (Цензор.НЕТ).

Українські інструктори з базової військової підготовки отримають можливість навчатися в Литві у 2025 році.

До першої групи українських інструкторів, що навчатимуться у Литві, увійдуть 30 осіб. Після повернення до України вони зможуть впроваджувати нові підходи у підготовці військовослужбовців та ділитися знаннями з колегами у вітчизняних навчальних центрах.

Заступник міністра оборони України бригадний генерал юстиції Сергій Мельник:

Удосконалення військової освіти та бойової підготовки є одним із ключових завдань для Збройних сил України. Ми вдячні партнерам за підтримку, яка дозволяє інтегрувати сучасні стандарти НАТО в нашу систему підготовки.

Франція продовжить постачання ракет SCALP в Україну та не проти їх використання по цілях в РФ, - посол (Цензор.НЕТ).

Франція продовжить постачання далекобійних крилатих ракет SCALP в Україну і вважає, що військові об'єкти на території РФ є легітимними цілями.

Посол Французької Республіки в Україні Гаель Вєсьєр:

Так, ми продовжуємо надавати ракети SCALP. У нас їх не так багато, і ми маємо закупити ще, тому на це потрібен певний час. Це також ускладнюється тим, що ми маємо забезпечити належний захист нашої країни. Але ми робимо все, що можемо, і ми відправляємо в Україну нові французькі ракети SCALP, Велика Британія постачає Storm Shadows, а американці – ATACMS.

Він також нагадав про позицію Франції щодо дозволу на використання французької далекобійної зброї для нанесення ударів углиб РФ.

«У нас не було жодної «червоної лінії» в цьому питанні, і військові цілі на території Росії є легітимними. Україна має право націлюватися на російські військові потужності, тому що це божевільна ситуація, коли росіяни можуть атакувати Україну з території Росії, а Україна не може усунути цю загрозу. Це було б несправедливо», - наголосив посол.

Німеччина терміново надасть Україні ще одну систему IRIS-T і додаткові пускові для Patriot ([УНІАН](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, який зараз перебуває у Німеччині заявив, що до кінця року Україна отримає від Німеччини ще одну зенітно-ракетну систему IRIS-T і додаткові пускові установки для ЗРК Patriot.

За словами українського прем'єра, намір передати Україні додаткові системи ППО підтвердив під час VII Українсько-німецького економічного форуму в Берліні **канцлер Олаф Шольф**. Це буде вже шоста система IRIS-T, яку отримають Сили оборони.

Загалом же, за підрахунками Шмигалья, Німеччина надала Україні допомоги на 37 млрд євро, що є найбільшим показником серед усіх європейських держав.

«Дякуємо за внесок у посилення безпеки нашої держави, це допоможе зберегти багато людських життів. Безпека — це вагомий фактор для стабільної роботи бізнесу й залучення інвестицій», - зауважив український прем'єр.

Парламент Канади схвалив виділення близько \$600 млн на військову допомогу Україні ([Українська правда](#)).

Палата громад парламенту Канади підтримала виділення 764 млн канадських доларів (близько 587 млн доларів США) на військову допомогу Україні.

Ці кошти включені у великий бюджетний документ, схвалення якого дозволить уряду додатково витрати 21 млрд канадських доларів на різні цілі, в тому числі національну оборону.

Міністр оборони Канади Білл Блер повідомив, що ці кошти будуть використані на «боєприпаси, навчання й інші засоби, конче необхідні українцям для перемоги».

У документ також включено 400 млн канадських доларів (близько 307 млн доларів США) на фінансову допомогу Україні, яка виділяється зі спеціального рахунку МВФ.

Окрім цього парламент затвердив 45 млн канадських доларів (близько 35 млн доларів США) на «гуманітарне розмінування та зміцнення кібернетичної стійкості в Україні».

Канада виділить 764 млн канадських доларів на військову допомогу Україні ([Цензор.НЕТ](#)).

Парламент Канади ухвалив рішення виділити 764 млн канадських доларів (приблизно 587 млн доларів США) для військової підтримки України.

Згідно з документом, кошти спрямують на закупівлю боєприпасів, навчання українських військових та інші заходи, спрямовані на забезпечення перемоги України у війні проти Росії.

Окрім військової допомоги, пакет видатків передбачає:

400 млн канадських доларів (307 млн доларів США) фінансової підтримки через спеціальний рахунок МВФ.

45 млн канадських доларів (35 млн доларів США) на гуманітарне розмінування та кібербезпеку.

Естонія виділить Україні EUR100 млн щорічно на оборону, - Шмигаль ([Цензор.НЕТ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль з'явив під час зустрічі з **прем'єр-міністром Естонії Крістеном Міхалом** заявив, що Естонія підтримує оборону України, виділяючи 542 млн EUR й активно долучається до її відновлення.

«Ми провели конструктивні переговори з широкого кола питань і окреслили наші спільні позиції. Вдячний за масштабну оборонну підтримку з боку Естонії, яка вже сягнула майже EUR 542 млн або 1,4 % від ВВП країни. Знаковим стало рішення Естонії щорічно виділяти для оборони України щонайменше 0,25 % від свого ВВП», - сказав Шмигаль.

Крістен Міхал, своєю чергою, підкреслив, що щорічне виділення 0,25 % ВВП для підтримки України є зобов'язанням його країни: «Це означатиме, що щорічно Україна отримуватиме від нас EUR 100 млн. Ми намагаємося підштовхнути наших партнерів і союзників до того, щоб вони зробили те саме».

САУ Caesar надійдуть в Україну на рік раніше ([УНІАН](#)).

Данія змогла прискорити постачання Україні самохідних артилерійських установок Caesar французького виробництва. Як повідомляє Міністерство оборони Данії, поставки були заплановані на 2026 рік, але тепер терміни змістились на наступний рік.

Міністр оборони Данії Троелс Лунд Поульсен:

Ми робимо це, щоб забезпечити здатність України продовжувати боротьбу, а також щоб показати гарний приклад... Від початку війни з датської сторони ми зосереджувалися на тому, що пожертви мають відповідати найнагальнішим українським потребам. ВПК показав, що може доставити те, що потрібно Україні. Тому уряд тепер збільшить промисловий пул, щоб останні контракти могли бути реалізовані цього року.

Оборонне відомство оголосило також про виділення додаткових коштів для закупівлі зброї для Сил оборони України. Йдеться про суму у розмірі приблизно 2,6 мільярда данських крон (380 млн доларів).

Міністр закордонних справ Данії Ларс Льокке Расмуссен:

Війна в Україні перебуває в критичній фазі. Вкрай важливо, щоб ми максимально підтримували Україну. Європа має активізуватися, і завдяки сьогоdnішньому пакету пожертв ми виконуємо конкретні запити України від данської сторони, і ми ще раз показуємо, що Данія знаходиться в авангарді боротьби України за свободу.

Німеччина та США спільно розробляють програмне забезпечення для інтеграції українських дронів ([Цензор.НЕТ](#)).

Німеччина та США розробляють універсальне програмне забезпечення для управління українськими дронами.

Німецький оборонний концерн Rheinmetall почав співпрацю з американською компанією Auterion для розробки спільних операційних стандартів управління автономними дронами.

Генеральний директор Auterion Лоренц Маєр:

В умовах загального переходу від пілотованих до безпілотних систем вкрай важливо, щоб автономні системи могли взаємодіяти одна з одною.

Українські безпілотники вже використовують програмне забезпечення Auterion. Нова операційна система дозволить об'єднати всі дрони на загальній платформі, забезпечуючи їхню сумісність незалежно від виробника.

Директор з цифрових технологій Rheinmetall Тімо Хаас заявив, що в Україні експлуатується понад 200 різних безпілотних повітряних систем, і їхня підготовка вимагає значних витрат та часу. Розробка універсальної операційної системи допоможе вирішити ці проблеми.

Гуманітарна та фінансова допомога

ЄІБ цьогоріч профінансує закупівлю міського громадського транспорту на €33,8 мільйона ([Укрінформ](#)).

Із початку 2024 року Україні вдалося залучити 17,3 млн євро від Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) на оновлення міського

громадського транспорту; оформлення ще одного траншу на 16,5 млн євро завершується.

Заступник міністра розвитку громад та територій України Сергій

Деркач:

Загалом в цьому році команді міністерства вдалось залучити транш Європейського інвестиційного банку на суму 17,3 млн євро. Це дозволило профінансувати контракти для Києва, Одеси та Сум. Зараз завершується оформлення ще одного траншу на 16,5 млн євро для підтримки закупівель у Києві, Одесі, Івано-Франківську та Миколаєві.

Так, у рамках спільного з ЄІБ проекту “Міський громадський транспорт України” компанія «Татра-Юг» повністю виконала замовлення на 20 трамваїв для Києва. Вже проведено оплату останніх двох трамваїв, тож транспорт вже працює для мешканців міста. Також, КП «Київпастранс» уклало угоду на поставку 85 нових автобусів з Туреччини. Зараз здійснюється оплата авансу, щоб автобуси надійшли у наступному році.

Крім того, Львів отримав від «Електронмашу» останні два трамваї із 10 замовлених. Також від «Електронмашу» 9 нових тролейбусів отримає Івано-Франківськ.

Одеса отримала 8 трамваїв від «Татра-Юг».

Для Миколаєва було укладено угоду на постачання 26 нових сучасних автобусів від Anadolu Isuzu. Зараз триває оформлення необхідного фінансування для забезпечення їх поставки у 2025 році.

Німеччина профінансує закупівлю додаткових мобільних систем теплопостачання громадам ([Укрінформ](#)).

Уряд Німеччини продовжить підтримку України у відновленні, зокрема, виділить додаткові кошти на закупівлю мобільних систем теплопостачання для громад.

Наголошується, що у фокусі зустрічі були питання координації спільних проєктів Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини та Міністерства розвитку громад та територій України, а також обговорення пріоритетів та планів діяльності. Зокрема, було досягнуто важливої домовленості щодо виділення додаткових коштів для закупівлі мобільних систем теплопостачання.

Крім того, в ході обговорення були визначені ключові пріоритети співпраці на 2025 рік, а саме продовження реформи децентралізації, реалізація проєктів на місцях щодо забезпечення належних житлових умов тих, хто цього потребує, зокрема ВПО, будівництво системи водопостачання в Миколаєві та області, забезпечення постачання когенераційних установок для громад Сумщини, будівництво другого та третього рівнів захисту на енергетичних об'єктах.

Окремо учасники зустрічі відзначили співпрацю з GIZ та їхній внесок у посилення енергетичної стійкості нашої країни через передачу когенераційних установок найбільш постраждалим громадам.

Фонд підтримки енергетики України вже акумулював понад €900 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Фонд підтримки енергетики України вже зібрав від донорів понад 900 мільйонів євро внесків.

Директор секретаріату Енергетичного співтовариства Артур Лорковський:

Створений нами Фонд підтримки енергетики України вже акумулював понад 900 млн євро. І ми співпрацюємо з новими донорами, аби поповнити його фінансовими ресурсами, що дозволять нам продовжувати інтенсивні закупівлі для заміни обладнання, яке постійно пошкоджується через ракетні та дроніві атаки з боку Росії.

За словами Лорковського, секретаріат Енергетичного співтовариства робить усе можливе, щоб кошти фонду, «були якнайшвидше спрямовані через закупівлі на підтримку стійкості української енергетичної системи».

Естонія виділить ще €200 тисяч на гуманітарну підтримку України ([Укрінформ](#)).

МЗС Естонії виділить додатково близько €200 000 із бюджетів 2024 року для допомоги уразливим верствам населення України.

Як зазначається, допомога призначена для жінок, дітей та людей з особливими потребами. Окрім того, Естонія підтримає відновлення енергетичної інфраструктури України.

Глава естонського МЗС Маргус Цахкна:

Ми не можемо забувати, що поблизу лінії фронту в Україні ситуація, як і раніше, дуже важка, а гуманітарні потреби великі. Вплив війни глибоко зачіпає суспільство, і важливо, щоб Естонія через міжнародні організації могла підтримати найбільш вразливих людей.

Із цих грошей €100 000 виділено Гуманітарному фонду України при Управлінні ООН із координації гуманітарних питань.

€68 000 виділені на діяльність Фонду ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА) для покращення гуманітарної ситуації в Україні у 2025 році.

€10 000 виділені на підтримку діяльності Міжнародної організації з міграції у 2025 році. Фонду підтримки енергетики України виділять €20 000 для відновлення її енергетичної інфраструктури.

Укренерго отримало 15 автопідйомників від німецького уряду ([Укрінформ](#)).

Німецька урядова делегація на чолі з **міністеркою економічного співробітництва та розвитку Свеньсю Шульце** передала НЕК «Укренерго» 15 автопідйомників для робіт на високовольтних лініях.

«Під час візиту урядова німецька делегація також передала «Укренерго» 15 автопідйомників для виконання робіт на високовольтних лініях. Профінансував цю допомогу Федеральний уряд, а здійснило

закупівлю і доставило техніку Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ)», - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що від початку повномасштабної війни, завдяки співпраці з урядом Німеччини «Укренерго» залучило 209 млн євро на відновлення та розбудову мереж системи передачі електроенергії.

ЄБРР запускає програму на €110 мільйонів для страхування воєнних ризиків в Україні (Укрінформ).

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) спільно з міжнародним брокером Aon запускають Гарантійний механізм відновлення та реконструкції України (URGF) на суму 110 мільйонів євро для страхування воєнних ризиків.

«ЄБРР та Aon впроваджують спеціалізовану програму для розширення ринку страхування воєнних ризиків в Україні. У її межах банк забезпечуватиме підтримку міжнародним перестраховикам через гарантію, яка покриває втрати за конкретними ризиками, пов'язаними із війною», - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що програма спочатку працюватиме для страхування вантажів, авто- та залізничного транспорту, але згодом може поширитися й на інші види активів. Очікується, що щорічний обсяг застрахованих товарів та транспортних засобів перевищить 1 млрд євро.

До програми вже долучилися перші партнери – міжнародна страхова компанія MS Amlin та українські страховики INGO, Colonnade та UNIQA.

Механізм реалізується за підтримки Франції, Великої Британії, Норвегії та Фонду технічної співпраці ЄБРР TaiwanBusiness. Додаткову гарантійну підтримку планують надати Європейський Союз і Швейцарія.

Перша віцепрем'єр-міністерка – міністерка економіки України Юлія Свириденко:

Я впевнена, що цей механізм надасть вкрай необхідну підтримку малим і середнім підприємствам, які зазнали значних втрат через війну. Він сприятиме залученню інвестицій в українську економіку та стане сигналом для інших гравців ринку, що нові страхові механізми можуть і повинні впроваджуватися, адже приватний сектор чітко демонструє попит на них.

Укренерго вже отримало від KfW близько €350 мільйонів підтримки (Укрінформ).

З початку повномасштабного вторгнення Кредитна установа для відбудови (KfW) надала НЕК «Укренерго» близько 350 млн євро підтримки, переважно у вигляді грантів.

Директор з інвестицій Укренерго Олег Павленко:

Я хочу подякувати банку KfW, який зробив дивовижну роботу. Вони запустили та активували надзвичайні механізми, щоб підтримати нас у ці важкі часи. Підтримка становить приблизно 350 мільйонів євро, 70 % з яких – у вигляді грантів.

Отримані кошти Укренерго спрямувало на закупівлі обладнання та облаштування захисту своїх підстанцій.

«Зараз ми відроджуємо нашу програму автоматизації підстанцій, якою ми активно займалися до повномасштабного вторгнення. Йшлося про модернізацію всіх активів, які ми мали на рівні підстанцій. Ми тимчасово поставили її на паузу на ці 2,5 роки», - повідомив він.

Павленко наголосив, що відкладаючи й надалі автоматизацію підстанцій, компанія може створити чергову загрозу для функціональності системи передачі електрики.

Естонія передасть Україні енергоблоки зі своєї електростанції (Цензор.НЕТ).

Україна від початку повномасштабного вторгнення Росії отримала від Естонії 25 вантажів гуманітарної допомоги загальною вагою близько 400 тонн. Оголошений внесок Естонії до Фонду енергетичної підтримки складає 400 тис. євро.

«Очікується, що найближчим часом до України надійде енергоблок з естонської Ауверської електростанції, що здатний забезпечити електроенергією 150 тис. людей. Також обговорюється передача у 2025 році Україні ще двох енергоблоків», – сказано в повідомленні.

Заступник міністра енергетики Микола Колісник подякував Естонії за підтримку українського енергосектору, зокрема надання важливе для відновлення обладнання: трансформатори, електричні двигуни та інше.

Українські поліцейські отримали новітнє обладнання від колег з Польщі (Укрінформ).

Слідчі Нацполіції отримали від польських колег новітнє обладнання в рамках проєкту «Документування збитків від війни для потреб українських та міжнародних правоохоронних органів та юстиції».

Представники навчального центру поліції Легьоново на чолі з **директором Бюро кримінальних розслідувань Головного управління поліції Республіки Польща Міхалом Бяленці** передали техніко-криміналістичні засоби колегам у Львові.

Це чотири цифрові відеокамери, які дають можливість виявляти видимі в інфрачервоному діапазоні сліди, зокрема плями крові.

Також українські поліцейські отримали три тахеометри – прилади для дистанційного лазерного вимірювання точок, які допоможуть швидко документувати складні дорожньо-транспортні пригоди зі значною кількістю слідової інформації і безпечно документувати ДТП на замінованих територіях.

Заступник начальника Головного управління Нацполіції у Львівській області полковник Андрій Кумечко висловив вдячність за передану криміналістичну техніку та підкреслив, що вона допоможе при документуванні як загальнокримінальних, так і воєнних злочинів.

Крім того, польські поліцейські провели в Києві тренінг для українських колег. Підготовку пройшли 15 офіцерів Нацполіції, які вдосконалили знання й навички у використанні новітніх технологій при виявленні, фіксуванні та дослідженні криміналістичних слідів у кримінальних провадженнях.

Шмигаль: Загальна допомога Німеччини становить €37 мільярдів - найбільше серед країн ЄС ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Загальна допомога Німеччини для України становить 37 млрд євро, це — найбільше серед усіх європейських держав. Ми цінуємо це. Дякуємо німецькому уряду за державні програми інвестиційних та експортних гарантій для роботи бізнесу на українському ринку.

За його словами, вже надано 53 інвестиційні гарантії для німецьких проєктів в Україні на загальну суму майже 382 млн євро.

Естонія передала Україні вже понад 140 трансформаторів і понад 300 одиниць енергообладнання ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль під час зустрічі з **Прем'єр-міністром Естонії Крістеном Міхалом** заявив, що через механізм цивільного захисту ЄС Естонія надала Україні понад 140 трансформаторів і понад 300 одиниць енергетичного обладнання.

«Цінуємо внесок Естонії в енергетичну стійкість України. Лише через механізм цивільного захисту ЄС Естонія надала нам понад 140 трансформаторів і ще понад 300 одиниць енергетичного обладнання. Значну підтримку отримали на рівні держави, регіонів, муніципалітетів, приватного сектору», - сказав Шмигаль.

Він нагадав, що Естонія першою оголосила патронат над регіоном України – Житомирщиною, де вже реалізували низку інфраструктурних проєктів: побудували дитсадок, автомобільний міст, дитячий будинок сімейного типу. Шмигаль подякував партнерам також за розробку Плану відновлення морської галузі України та стратегії залучення донорів для його реалізації.

Зі свого боку Міхал підкреслив, що Естонія продовжить здійснювати підтримку українців, зокрема, обладнанням.

«Маю сказати, що певна кількість турбін, генераторів та трансформаторних станцій вже на шляху до України. І сподіваємося, що прибуде до вашої країни вже наступного місяця», - сказав він.

\$454 млн отримає Україна від Світового банку для розвитку сфери охорони здоров'я ([Цензор.НЕТ](#)).

Україна отримає 454 млн доларів від Світового банку для розвитку сфери охорони здоров'я. Кошти необхідні для пріоритетного фінансування за програмою медичних гарантій.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Гроші будуть надані в межах проекту THRIVE, який спрямований на допомогу в реформуванні системи охорони здоров'я та посиленні її ефективності в умовах війни. Фінансування програми здійснюється за допомогою Уряду Японії, Світового банку, а також гранту від фонду URTF.

Зазначається, що THRIVE є частиною масштабної міжнародної підтримки України, що охоплює також освіту, транспорт, енергетику, агросектор та інші галузі, що постраждали внаслідок російської агресії.

«Вдячний керівництву Світового банку, Уряду Японії та всім партнерам за важливу та своєчасну підтримку. Попри виклики продовжуємо наш послідовний рух задля зміцнення й розвитку України», - додав Шмигаль.

Литва передасть українським школам металодетектори на €300 тисяч ([Укрінформ](#)).

Литва у відповідь на заявлену Україною необхідність забезпечити учнів і вчителів під час війни передасть українським школам 100 металодетекторів. Вартість цієї допомоги становить майже 300 тис. євро.

Міністр внутрішніх справ країни Агне Білотайте зазначила, що кожен з наданих інструментів зміцнює стійкість українців і допомагає забезпечити цивільне населення і посадових осіб у воєнний час.

«Сто металодетекторів – це сто безпечніших шкіл і тисячі безпечніших українських дітей. Міністерство внутрішніх справ разом із підпорядкованими йому службами і надалі буде всіляко підтримувати Україну», - підкреслила Білотайте.

За даними литовського МВС, з початку повномасштабної війни в Україні відомством було надано допомогу на суму понад 7 млн євро у вигляді транспортних засобів, зброї, засобів безпеки, продуктів харчування та засобів гігієни, а також гуманітарної допомоги.

Майже 4,2 мільйона українців мають тимчасовий захист у ЄС ([Укрінформ](#)).

Статус тимчасового захисту в країнах ЄС, станом на 31 жовтня, мають майже 4,2 млн осіб, які залишили Україну внаслідок повномасштабного вторгнення Росії.

Серед країн ЄС найбільше отримувачів статусу тимчасового захисту з України прийняли Німеччина (1 140 705 осіб; 27,2 % від загальної кількості), Польща (983 880; 23,4 %) та Чехія (379 370; 9 %).

Порівняно з кінцем вересня 2024 року найбільше абсолютне зростання кількості отримувачів тимчасового захисту на кінець жовтня спостерігалось в Німеччині (+11 370; +1 %), Польщі (+4 045; +0,4 %) та Іспанії (+3 600; +1,6 %). Водночас у Литві зафіксували значне скорочення їх кількості (-33 455; -41,3 %) через масове зняття з реєстрації осіб із неактивним статусом. Також зменшення кількості отримувачів тимчасового захисту спостерігали в Італії (-1 105; -0,7 %) та Франції (-280; -0,5 %).

Станом на 31 жовтня, понад 98,3 % отримувачів тимчасового захисту в ЄС були громадянами України. Майже половину одержувачів становили дорослі жінки (45 %), діти – майже третину (32 %), дорослі чоловіки – 23 % від загальної кількості.

Діти воїнів бригади «Азов» пройшли реабілітацію в Азербайджані (Укрінформ).

Діти військовослужбовців 12-ї бригади спеціального призначення «Азов» пройшли комплексну медичну і соціально-психологічну реабілітацію в Азербайджанській Республіці.

Проект вдалось реалізувати завдяки сприянню посольства України в Азербайджанській Республіці, на запрошення Міністерства праці та соціального захисту населення Азербайджану.

Державне агентство медико-соціальної експертизи та реабілітації при Міністерстві праці Азербайджану забезпечило організацію заходів і комфортні умови для перебування дітей.

Важливу роль у координації та підготовці поїздки відіграла співпраця соціального відділення «Азову» з Асоціацією подружжя українських дипломатів.

Спільні зусилля забезпечили дітям не лише комфорт і дозвілля, але й емоційну і психологічну підтримку.

Плани врегулювання. Переговорний процес

8.12

«Зеленський заборонив будь-які контакти з владою РФ»: Пєсков про заклик Трампа до перемовин ([УНІАН](#)).

Прессекретар російського диктатора Дмитро Пєсков заявив, що Кремль «уважно ознайомився» із заявою новобраного президента США Дональда Трампа про те, що потрібно почати перемовини про закінчення війни в Україні. Він зазначив, що Володимир Путін не один раз говорив про те, що РФ «відкрита для переговорів щодо України та вітає мирні ініціативи», які лунають від країн Глобального Півдня та партнерів по БРІКС, пише Meduza (...).

«Повинні зламати волю Путіна»: конгресмен відповів, як Трамп може змусити РФ до перемовин ([УНІАН](#)).

Конгресмен-республіканець, член Комітету Палати представників США з питань Збройних сил Дон Бейкон, відповідаючи на запитання про те, як новообраний президент США Дональд Трамп може змусити Путіна погодитися на перемовини (...), сказав:

У російського диктатора Володимира Путіна є своя воля, тому США доведеться її зламати, передавши Україні багато високотехнологічної зброї. Крім того, потрібно накладати санкції на економіку РФ.

Конгресмен вважає, що США повинні розглянути всі інструменти тиску на Путіна та зробити все, щоб зламати його волю (...).

9.12

Прессекретар Зеленського - про нову Контактну групу: Зустріч планують у грудні ([Укрінформ](#)).

Україна у грудні збирає ключових європейських партнерів, які разом зі США, здатні посилити позицію нашої держави на можливих перемовинах і на полі бою.

Прессекретар Президента України Сергій Никифоров:

Україна збирає ключових європейських партнерів, які, разом зі США, здатні забезпечити максимальне посилення нашої держави. Остаточний перелік учасників ще формується, але це країни, які мають «далекобійні» спроможності, країни, які роблять найбільші інвестиції в українське виробництво зброї, та країни, від яких залежить наше майбутнє у НАТО.

За словами Никифорова, влада у грудні планує провести зустріч «для координації, вироблення спільної позиції, гарантування того, щоб бути сильною за будь-якого розвитку подій, як на переговорах так і на полі бою».

Президент Володимир Зеленський у понеділок під час зустрічі з кандидатом у канцлери від консервативного блоку ХДС/ХСС Фрідріхом Мерцом зазначив, що підтримує його пропозицію про створення Контактної групи з чотирьох країн для вироблення спільної європейської позиції щодо завершення війни проти України.

Зеленський сказав, що, окрім Німеччини, Франції, Польщі, Великої Британії, розраховує іще на Данію, як представника нордік-групи.

Президент уточнив, що зустріч усіх країн запланована на грудень поточного року.

«Не хоче починати переговори з Трампом». Путін спробує втретє вдарити по Україні Орешником у найближчі дні — Денисенко ([НВ](#)).

Політолог Вадим Денисенко:

Путін не хоче просто зараз, з позиції слабкості, починати переговорний процес. І для нас реперною точкою того, що він буде далі робити на зовнішніх полях, буде 10–13 грудня, коли оголошено про те, що небо над їхнім полігоном з випробування балістичних ракет Капустин Яр буде закриватися.

Американське посольство вчора розповсюдило інформацію про те, що вони закликають своїх громадян бути обережними, тому що очікують, що черговий Орешник буде летіти по Україні саме в період з 10 по 13 [грудня]. Я б хотів всім нагадати, що після першого вдалого для росіян польоту — удару по Дніпру, вдруге Орешник нікуди не зміг полетіти. Будемо сподіватися, що і третій Орешник нікуди не полетить.

Мова не про перемовини, а про припинення геноциду українців, – Юсов про дипломатію з Росією ([24 канал](#)).

Наразі триває багато розмов про переговори з Росією та припинення війни, які буцімто можуть розпочатися у 2025 році. З цього приводу висловилися й в українській розвідці.

Представник Головного управління розвідки Міноборони України Андрій Юсов нагадав, що Україна з самого початку говорила про справедливий мир на умовах міжнародного права, Статуту ООН, що передбачає захист українського суверенітету та територіальної цілісності. Однак, якщо говорити про позицію Росії, то йдеться про геноцидну війну, і цьому є низка підтверджень (...).

За його словами, лише наявність власної незалежної держави гарантує фізичну безпеку, а також можливість розвитку народу, оскільки ворог продовжує заперечувати сам факт існування нас як народу, право на життя як окремої нації у власній державі. Це доводить ситуація на окупованих територіях (...).

Дональд Трамп працює над концепцією завершення війни в Україні через переговори ([Судово-юридична газета](#)).

Обраний президент США Дональд Трамп працює над концепцією завершення війни в Україні через переговори. Про це повідомив у соцмережах радник керівника Офісу Президента Сергій Лещенко із посиланням на ЗМІ.

Зокрема, Трамп оприлюднив деталі своїх розмов зі світовими лідерами під час своєї першої закордонної поїздки після перемоги на другому терміні, включаючи тристоронню зустріч із президентом Франції Емманюелем Макроном і президентом України Володимиром Зеленським (...).

Трамп заявив, що говорив із Зеленським про те, як завершити війну, і що він «готовий до перемовин». Він також наголосив, що втрати РФ перевищують 700 тисяч осіб, і назвав це свідченням програшу Путіна.

За словами Трампа, він формулює концепцію завершення війни.

Київ має вести переговори про припинення війни з позиції сили, - МЗС Франції ([УНІАН](#)).

Виконувач обов'язків міністра закордонних справ Франції Жан-Ноель Барро зазначив, що Київ повинен розпочинати ймовірні переговори з РФ з позиції сили.

Заява Барро прозвучала після тристоронніх переговорів обраного глави Білого дому Дональда Трампа з президентом України Володимиром Зеленським та лідером Франції Еммануелем Макроном у Єлисейському палаці в Парижі 7 грудня.

Зустріч відбулася за ініціативи Макрона й передувала участі трьох лідерів у церемонії відкриття відреставрованого Собору Паризької Богоматері.

Лідер німецької опозиції в Києві: Путін піде на переговори, коли Україна зможе себе захистити ([Українська правда](#)).

Лідер німецької опозиції, кандидат у канцлери від консервативного блоку ХДС/ХСС Фрідріх Мерц, який перебуває 9 грудня з візитом у Києві, заявив, що правитель Росії Володимир Путін піде на переговори лише тоді, коли Україна зможе себе захистити.

Лідер німецької опозиції зазначив, що прибув до української столиці, аби дізнатися, яка ситуація в Україні і де Німеччина може надати підтримку (...).

Нещодавно Шольц звинуватив Мерца у надто ризикованій політиці щодо підтримки України, зокрема щодо можливих поставок далекобійних ракет Taurus.

Кремль зробив заяву щодо мирних переговорів з Україною: чого хоче Путін ([Главком](#)).

Для виходу на мирну траєкторію Зеленський має дати вказівку про відновлення діалогу, пояснили в Кремлі

Для досягнення миру президент України Володимир Зеленський повинен скасувати указ про заборону переговорів з Росією та дати вказівку повернутися до діалогу на основі Стамбульських домовленостей. Про це заявив прессекретар президента Росії Дмитро Песков, пишуть росЗМІ (...).

Також він прокоментував слова новообраного президента США Дональда Трампа щодо втрат Росії та України у війні. Він сказав, що в Кремлі уважно ознайомилися з його заявою, але, на їхню думку, цифри зовсім інші.

Трамп запропонував Путіну розпочати діалог. Думки з цього приводу ([Главком](#)).

Нові реалії, які ми не можемо ігнорувати

Трамп заявив, що пора завершувати все в Україні...

По суті, він кинув пас Путіну, що пора починати діалог. Перша реперна точка для Путіна – 13.12.

Справа в тому, що росіяни оголосили чергове закриття повітряного простору над Капустіним Яром з 10 по 13 грудня. А значить, що на ці дати вони готують чергову спробу ударити Орешніком по Україні (Києву).

Простіше кажучи, вдарити по Києву, означатиме послати Трампа з його пропозиціями.

Зараз вирішується питання російських баз в Сирії. Ми не можемо виключати, що вони можуть стати частиною домовленостей по Україні. Хоча гра тут значно ширша ніж просто наявність воєнних баз, які є частиною великої гри росіян перш за все на африканському континенті (...).

10.12

Переговори між Україною та РФ можуть розпочатися цієї зими, - Туск ([УНІАН](#)).

Мирні переговори між Україною та РФ можуть розпочатися вже цієї зими. Про це заявив **прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск**.

Він також анонсував низку запланованих зустрічей, оскільки Варшава прагне відігравати провідну роль у припиненні конфлікту, передає Reuters. Туск заявив, що Польща братиме активну участь у будь-яких переговорах, коли займе головування в Євросоюзі 1 січня (...).

11.12

Завершення війни «за 24 години»: як це може бути ([Конкурент](#)).

Дональд Трамп заявив, що може покласти край війні в Україні за 24 години. Його адміністрація почне свою роботу у січні 2025 року й він матиме можливість перейти до дій. Наразі Кремль заперечує готовність припинення вогню.

Як розповів **професор оборонних досліджень Майкл Кларк**, Трамп не терпітиме відмов і знає болючі місця Росії.

За словами Майкла Кларка, заява про закінчення війни «за 24 години» означає капітуляцію. Тільки в такому випадку бойові дії справді можуть закінчитися швидко. Втім Київ на це однозначно не погодиться.

Найкращим свідченням всього, що відбувається, є стаття Кіта Келлога та Фреда Флейтца, яку вони написали у квітні 2024 року. Зараз Кіт Келлог призначений представником Трампа в Україні та Росії. У своїй публікації він роздумував про ситуацію в Україні з погляду Америки.

В кінці статті він і його співавтор Фред Флейтц, виклали свою «дорожню карту» врегулювання війни. У ній мовиться про припинення вогню на лінії зіткнення, що означало б, що Україна не матиме доступу до близько 20 % своєї території (...).

Він додав, що це не буде мирна угода, а лише перемир'я. Від України не очікується здачі суверенітету, територій, включно з Кримом – все це юридично залишається частиною України та входить до її складу з 1991 року. Але на лінії фронту буде заморожування.

На думку Келлога, тоді було б більше допомоги Україні, щоб вона могла нарощувати свою армію, була б економічна відбудова, завдяки російським замороженим активам, а також повинні існувати міжнародні сили для патрулювання демілітаризованої зони (...).

На яких умовах Україна погодиться на перемовини з РФ: Подоляк зробив гучну заяву ([ТСН](#)).

Радник керівника ОПУ Михайло Подоляк наголосив, що Україна обговорюватиме мир лише на справедливих умовах.

Україна готова до перемовин з Росією. Таку гучну заяву зробив радник керівника Офісу президента України Михайло Подоляк. Однак, за його словами, для того аби сісти за стіл перемовин із країною-агресоркою, мають бути виконані певні умови (...).

Він пояснив, що Росія, не отримавши бажаної перемоги над Україною, зараз зробить все, аби змінити парадигму цієї війни та принизити вже Сполучені Штати Америки. Кремль зараз намагається продемонструвати, що США практично відмовилися від боротьби, від допомоги Україні, погодилися на домінування Росії через насилля. І найголовніше – досі США не усвідомлюють цього, але розуміння ситуації, на щастя, глибшає (...).

Трамп хоче, щоб європейські війська були в Україні для забезпечення «перемир'я», - The Wall Street Journal ([Цензор.НЕТ](#)).

Обраний президент США Дональд Трамп, хоче щоб припинення вогню контролювали європейські війська, присутні в Україні.

Про це пише The Wall Street Journal.

Про це Трамп сказав під час зустрічі з президентом України Володимиром Зеленським та президентом Франції Емманюелем Макроном в Парижі 7 грудня.

Так, за словами джерел WSJ, він сказав, що не підтримує членство України в НАТО, але хоче бачити «сильну, добре озброєну Україну» після будь-якого припинення бойових дій.

Також Трамп додав, що Європа повинна відігравати головну роль у захисті та підтримці України, і що він хоче, щоб припинення вогню контролювали європейські війська, присутні в Україні, йдеться в матеріалі. Там додають, що Трамп виключив присутність військ США в Україні.

Крім того, обраний президент закликав європейців зробити більше, щоб змусити Китай натиснути на Росію та покласти край повномасштабному вторгненню (...).

«Вона скаже — капітулюйте». Росії зараз не потрібні переговори — військовий аналітик (НВ).

Азербайджанський військовий аналітик Агіль Рустамзаде:

Потрібно переговорний процес провести до того, щоб у Російській Федерації не було переваги. Дуже складно переконати сторону, у якої є перевага, яка наступає, що потрібно зупинитися.

Навіщо зараз РФ переговори? Вони їй не потрібні. Вона скаже — капітулюйте. Принесіть мені ключі від Києва, Львова, і все окей, війна закінчується. На сьогодні немає умов для того, щоб українці прийняли те, що хоче Путін. Ось тому я сказав, що у світі відбуваються процеси, які формують геополітичний фонд 2025 року. Якщо у вас буде зброя разом із дуже сильним економічним тиском на Росію, то тоді так. Однак ваша безпека безпосередньо залежатиме від реальних гарантій, таких як вступ до НАТО або сценарій Ізраїлю з дуже жорсткими зобов'язаннями союзників щодо вас.

Що змусить Путіна погодитися на переговори з Україною: прогноз Foreign Affairs (Главком).

Старший науковий співробітник Інституту Гувера вважає, що Трамп має розробити складний план, який забезпечить стійкий мир

Російський диктатор Володимир Путін почне серйозні переговори тільки тоді, коли у збройних сил РФ не буде можливості захоплювати нові українські території. Про це повідомляє Foreign Affairs.

Обраний президент США Дональд Трамп пообіцяв, що в разі його обрання він закінчить війну в Україні за один день. Однак події на фронті не сприяють укладенню угоди.

Як зазначає **професор політології та старший науковий співробітник Інституту Гувера Майкл Макфол**, війни зазвичай закінчуються двома способами: або одна сторона перемагає, або війна заходить у глухий кут. За його словами, в Україні жодна зі сторін, схоже, не близька до перемоги, але війна ще не зайшла в глухий кут.

Макфол зазначає, що якщо Путін відчує, що Трамп і його нова команда намагаються умиротворити Кремль, він стане лише агресивнішим (...).

Макфол вважає, що замість того, щоб просто дати Путіну все, що він хоче, Трамп повинен розробити більш складний план, заохочуючи Україну номінально віддати частину території Росії в обмін на безпеку, яка прийде зі вступом до НАТО. Лише такий компроміс призведе до стійкого миру, вважає професор.

Науковець каже, що після того, як Трамп переконає Путіна сісти за стіл переговорів, президент США повинен також переконати Зеленського припинити бойові дії. На думку Макфола, це буде значним викликом, оскільки це вимагатиме від українського президента відмовитися від прагнення звільнити всі українські території, окуповані російськими солдатами.

13.12

У Путіна заявили про бажання «повноцінного миру»: цинічна заява з Кремля ([ТСН](#)).

У п'ятницю, 13 грудня, в той час, коли російські ракети масовано атакували Україну, з Кремля лунали заяви про нібито бажання до миру.

Про це сьогодні заявив речник «фюрера» Дмитро Песков.

Так, Песков цинічно заявив про те, що, мовляв, «РФ потрібне не тимчасове перемир'я в Україні, а повноцінний мир». Втім, на умовах Москви.

Щодо перемовин, то представник Кремля каже, що вони «необхідні». Однак відбуватися мають на базі Стамбульських домовленостей. Але, за словами Пескова, «Москва поки не бачить передумов для переговорів із Києвом». Адже, цинічно заявив він, нібито «Україна ухиляється від них» (...).

Досі є ультимативною: Сибіга окреслив позицію РФ щодо переговорів ([Факти](#)).

Ті умови, які висунула РФ ще на початку повномасштабної війни щодо її завершення, зберігаються досі та є ультимативними.

Про це повідомив **міністр закордонних справ Андрій Сибіга**.

Він зазначив, що Україна, на відміну від РФ, найбільше прагне миру з-поміж усіх інших країн світу (...).

Сибіга наголосив, що саме тому сьогодні потрібно говорити про те, як підняти для РФ ціну подальшої агресії і змусити до переговорів (...).

Він наголосив, що всі ці моменти формують комплексну переговорну позицію на основі нашого національного інтересу (...).

Україна ще не готова до переговорів з РФ через брак підтримки з боку Заходу, – Єрмак ([Конкурент](#)).

Керівник Офісу президента України Андрій Єрмак заявив, що поки Україна не готова починати якісь перемовини з Росією, оскільки не відчуває достатньої підтримки з боку Заходу, аби вести їх із сильної позиції.

Керівник ОП зазначив, що Україна має йти на потенційні майбутні переговори у впевненій, сильній позиції, коли зможе вести їх «на рівних» (...).

Срмак зазначив, що для Зеленського «неприйнятна мова ультиматумів» і за нього «не буде ніяких нових «Мінських» і «нормандських форматів».

На запитання, чи Україна вже достатньо сильна для таких переговорів, він відповів: «Сьогодні ще ні» (...).

Він також розповів, що ніякого конкретного «мирного плану Трампа» поки не існує і у команді обраного президента готові дослухатися до пояснень української сторони про те, як Київ бачить ситуацію та потенційні формати завершення війни.

NBC News: Команда Трампа розпочала переговори з Білим домом та Києвом про мирний план щодо України ([Хвиля](#)).

Команда обраного президента США Дональда Трампа активно веде переговори з адміністрацією Байдена та українським керівництвом у пошуках шляхів завершення війни з Росією, повідомляє NBC News з посиланням на численні джерела, знайомі з ситуацією.

Радник з національної безпеки чинного президента Джейк Салліван вже провів серію зустрічей з конгресменом-республіканцем Майком Уолцем, якого Трамп планує призначити на цю посаду у своїй адміністрації.

Ці зустрічі поки зосереджені на обміні інформацією, конкретні стратегії припинення вогню не обговорювалися (...).

За даними джерел NBC News, команда Трампа, ймовірно, не підтримає довгострокову мету України щодо вступу в НАТО, розглядаючи це як потенційний компроміс для початку мирних переговорів з Росією. Натомість розглядається можливість надання Україні гарантій безпеки від окремих членів альянсу.

Орбан похвалився, що «відкрив двері» до мирних переговорів України та РФ ([УНІАН](#)).

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан:

Пів року тому ніхто не хотів чути про мир. Тепер про це говорять усі. Ми відкрили двері, і тепер можна починати змістовні переговори. Це найбільше досягнення угорського головування в ЄС.

Наступний рік буде роком переговорів щодо України, – [New York Times](#) ([24 канал](#)).

Війна в Україні може завершитися вже наступного року, але на умовах, що викликають занепокоєння. Україна та Росія стикаються з нестачею військових ресурсів, а перспективи мирних переговорів стають дедалі реальнішими.

Однак такий сценарій може нести ризики для України, якщо врахувати поточну динаміку на фронті. Про це пише [New York Times](#).

Україна готова продовжувати боротьбу, але її здатність залежить від міжнародної допомоги, яка може скоротитися через небажання республіканців у США збільшувати фінансування.

Європа готує план підтримки, але, як пише NYT, без американської допомоги їй буде важко надати Україні достатньо ресурсів для продовження війни.

Без необхідної кількості зброї та військових Україна не зможе повернути території, захоплені Росією. Проте повернення цих земель, ймовірно, залежатиме від дипломатії, а не активних бойових дій.

Тож адміністрація Байдена намагається забезпечити Київ максимальною підтримкою перед можливими переговорами (...).

14.12

Трампу буде складно переконати Зеленського і Путіна сісти за переговори ([33 канал](#)).

Трампу буде складно переконати Зеленського і Путіна сісти за стіл переговорів — Foreign Affairs.

Якщо Трамп погрожуватиме скоротити допомогу Україні, Путін матиме ще більше насаги продовжувати боротьбу, а не припинити своє вторгнення; наступаючі армії рідко припиняють боротьбу, коли їхній супротивник ось-ось стане слабшим. Якщо Путін відчує, що Трамп і його нова команда намагаються задобрити Кремль, він стане більш агресивним.

Аннелі Колек: Кожна війна закінчується угодою, але Україну треба зміцнювати, щоб переговори з РФ були на її умовах ([Еспресо](#)).

Естонська дипломатка, надзвичайний і повноважний посол Естонської Республіки в Україні (з 2023) Аннелі Колек:

Як показує історія, кожна війна чи акт агресії зрештою завершується переговорами та укладанням певної мирної угоди. Отже, у підсумку повинна бути досягнута домовленість, у якій братимуть участь Україна, її союзники та держава-агресорка.

Проте ми твердо стоїмо на позиції, що жодне рішення не може бути ухвалене без участі України. Так само, жодне питання, яке стосується Європи, не може вирішуватися без європейських держав за столом переговорів. Ми рішуче підтримуємо Україну в її прагненні відстояти свої права, адже розуміємо, що агресор, на жаль, реагує лише на силу.

Саме тому ключовим є зміцнення позицій України, щоб вона могла вести переговори з Росією на своїх умовах.

Росія повинна повністю залишити всю територію України, відновивши кордони 1991 року. Крім того, вона зобов'язана виплатити репарації за всі завдані Україні збитки.

І, безумовно, необхідний міжнародний трибунал. Винуватці кожного злочину, включаючи ті, що скоєні керівництвом держави-агресорки, мають

бути справедливо покарані. Тільки так можна досягти справедливості й запобігти повторенню подібної агресії в майбутньому (...).

«Слід відзначити декілька вагомих точок»: політолог Магда про можливий переговорний процес ([Еспресо](#)).

Виконавчий директор Інституту світової політики Євген Магда:

Що стосується перемовин, то я б хотів відзначити, на мою думку, кілька вагомих точок. По-перше, Росія не хоче вести переговори з Україною. Для неї переговори з Україною - визнання нашої зовнішньополітичної суб'єктності, і в такому разі Росія, відверто кажучи, буде себе почувати не дуже впевнено. Я дивлюсь, як зараз Путін виступає на збіговиську Єдиної Росії, розповідає там про так звану СВО і багато чого іншого, але я думаю, що ми маємо на це дивитися максимально критично.

Другою такою точкою є те, що Росія хоче вести переговори зі Сполученими Штатами. І відповідно, на це має реагувати нова американська адміністрація, бо враховувати, що будуть переговори зі старою адміністрацією Байдена, це просто неможливо на сьогоднішній момент.

Третім є те, що припинення російсько-української війни швидше за все стане початком переговорного процесу, який пов'язаний буде зі створенням гарантій і обмеженням озброєнь в умовах багатопольярного світу. Тому що те, що було в біполярному світі на сьогоднішній момент скасовано, фактично залишається один єдиний договір про обмеження ракетних озброєнь між США і Росією. І не зовсім зрозуміло, де в цьому рівнянні, наприклад, Китай чи ЄС. А нам треба усвідомлювати, що ми маємо працювати над власним зміцненням, бо без зміцнення позиції України нам просто не варто розраховувати на якісь зростання зовнішньополітичної суб'єктності.

Зеленський здається більш готовим до переговорів і пошуку певної угоди, - дипломат Брайза ([Еспресо](#)).

Експерт держсекретаря США, колишній директор щодо справ Європи та Євразії в Раді нацбезпеки США Метью Брайза:

На Віктора Орбана точно не варто покладатися, адже він зарекомендував себе як дуже проблематичний і пропутінський політик, який відкрито виступає проти підтримки України. Зрештою це можна сказати й про Роберта Фіцо в Словаччині, чи не так? Я думаю, що президент Зеленський уже встановив контакт із Дональдом Трампом. У них відбулися особисті зустрічі, і зараз триває діалог. Ми бачили, як нещодавно вони знову зустрілися в Парижі. Здається, що в міру продовження цих обговорень позиція президента Зеленського дещо пом'якшилася стосовно того, що може бути прийнятним для України.

Раніше його офіційна позиція була набагато жорсткішою, а саме що всі російські війська мають залишити територію України. Однак останнім часом, після розмов із Трампом, хоча це може бути лише збіг обставин, президент Зеленський виглядає менш рішучим і наполегливим у своїх вимогах.

Натомість він здається більш готовим до переговорів і пошуку певної угоди. Схоже, що президент Зеленський розглядає можливість певного компромісу. Він уже обговорював це питання з президентом Трампом. Судячи з усього, цей підхід відрізняється від початкової формули миру президента Зеленського. Таким чином, очевидно, що ситуація динамічно розвивається під впливом президента Трампа. Усі намагаються підтримувати добрі стосунки з ним, адже розуміють, що він непередбачуваний, нестандартний і зрештою, заради припинення війни, чинитиме тиск як на Київ, так і на Москву.

Не варто розслаблятися: у ЗСУ відповіли, як вплинуть переговори з РФ на бойові дії на фронті ([УНІАН](#)).

Початок переговорного процесу щодо завершення війни в Україні не означає, що бойові дії припиняться.

Голова Ради резервістів Сухопутних військ ЗСУ Іван Тимочко зазначив, що всі перемовини, які зараз обговорюються, не будуть відбуватися одного дня (...).

Тимочко підкреслив: навіть коли переговори вже триватимуть, це не означатиме, що ситуація на полі бою стихне. Він нагадав ситуацію часів АТО, коли перемовники обговорювали процес припинення вогню, а російські війська в цей час шалено атакували (...).

Він підкреслив, що під час таких затяжних переговорів для України матиме величезне значення питання ресурсів та спроможностей - це включає і внутрішню консолідацію суспільства, і реальну підтримку союзників (...).

«Це зробило би Путіна обізнанішим». Рютте закликав не обговорювати деталі мирної угоди в Україні публічно ([НВ](#)).

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте застеріг від публічного обговорення деталей можливої мирної угоди між Україною та Росією щодо завершення війни.

Рютте додав, що не хотів би розкривати деталі того, що могло б стати «сильною угодою» для України (...).

Він також заявив, що робота з майбутньою адміністрацією Дональда Трампа продовжується.

Водночас Рютте застеріг від домовленостей про мирну угоду без залучення до процесу російського диктатора Володимира Путіна (...).

Відновлення України від наслідків російської агресії

Протягом повномасштабної війни Україні вдалося відновити 935 об'єктів медзакладів – МОЗ ([Укрінформ](#)).

«У різних областях України повністю або частково вже відновлені 935 об'єктів медзакладів. З них 565 об'єктів відновлені повністю та ще 370 — частково. Це медичні заклади на деокупованих територіях, а також ті, які зазнали незначних ушкоджень: вибиття вікон, знищення покрівлі, пошкодження фасаду тощо», - йдеться у повідомленні Міністерства охорони здоров'я.

Найбільше об'єктів відновлено в Миколаївській, Дніпропетровській, Київській, Харківській, Херсонській та Чернігівській областях.

Загалом, за даними МОЗ, за час повномасштабної війни ворог пошкодив 1878 об'єктів медзакладів та ще 289 з них зруйнував повністю. Найбільших втрат зазнали лікарні на Харківщині, Донеччині, Миколаївщині, Київщині, Чернігівщині, Дніпропетровщині, Херсонщині та Запоріжжі.

Крім того, від початку війни Росія пошкодила 235 автівок екстреної медичної допомоги, знищила 264 та захопила 125 автівок «екстренки».

Оголошено тендери на розробку проєктної документації з відбудови «Охматдиту». Роботи виконуватимуться за бюджетні кошти ([Бізнес Цензор](#)).

В електронній системі Prozorro оголосили тендери на роботи з розробки та виготовлення проєктної документації для відновлення об'єктів Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит», пошкоджених внаслідок збройної агресії Росії. Про це йдеться в повідомленні «Охматдиту».

Зокрема, оголошено тендери на капітальний ремонт будівлі лікувально-діагностичного комплексу «Охматдиту»; на капітальний ремонт будівлі трансформаторної підстанції, дизельної електростанції лікарні.

Міністерство охорони здоров'я України в співпраці зі Світовим банком залучило міжнародну інжинірингову компанію «Ептиса Сервісіос Де Інженерія, С.Л.» (Іспанія), яка виконуватиме функції служби замовника для відновлення «Охматдиту».

«Уже складено, розглянуто та погоджено завдання на проєктування на підставі звітів про обстеження та чинних будівельних норм. Також служба замовника провела аналіз технічних звітів і попередніх кошторисів, підготовлених фахівцями "НДІпроектреконструкція"», – сказано в повідомленні.

Роботи будуть здійснюватися за рахунок державних коштів.

У Запоріжжі відновили будинок, зруйнований ворожою ракетною (ШоТам).

У Запоріжжі завершилися роботи з відбудови багатоповерхівки, в яку у жовтні 2022 року влучила російська ракета. Відтепер частина мешканців знову має власний дім — сім родин уже отримали ключі від нових квартир, ще дев'ять зможуть заселитися до кінця року.

Внаслідок ракетного удару один під'їзд будинку був повністю зруйнований, ще два зазнали серйозних пошкоджень.

У процесі відбудови:

звели новий під'їзд із 16 квартирами;

відремонтували частково пошкоджені оселі;

повністю замінили комунікації: енергопостачання, газ, водопровід і систему опалення;

встановили нові вікна замість вибитих ударною хвилею.

Окрім відновлення самого будинку, в прилеглому дворі висадили парк, облаштували під'їзні дороги та збудували сучасне укриття, розраховане на 90 осіб.

В Україні відновлюють виплати компенсацій за знищене житло (Укрінформ).

Україна отримала 30 млн євро від Банку розвитку Ради Європи (СЄВ) на продовження програми компенсацій за знищене житло, які спрямовано на оплату понад 800 житлових сертифікатів.

Віцепрем'єр-міністр з відновлення Олексій Кулеба:

Україна отримала другий транш в обсязі 30 млн євро, які спрямовано на оплату понад 800 житлових сертифікатів. Банк розвитку Ради Європи за результатами розподілу першого траншу в обсязі 70 млн євро виділив наступне фінансування відповідно до умов угоди.

У червні цього року між Україною та Банком розвитку Ради Європи (СЄВ) була підписана кредитна угода на 100 млн євро, які в межах проекту «НОМЕ: Компенсація за знищене житло» будуть перерозподілені між власниками житлових сертифікатів, отриманих за державною програмою компенсацій за пошкоджене та знищене житло. Пріоритетне право на компенсацію за програмою мають учасники бойових дій, захисники і захисниці, які повертаються та потребують відновлення, особи з інвалідністю та багатодітні сім'ї.

За інформацією Мінрозвитку, понад 1800 осіб, чиє житло було знищене, вже реалізували своє право на компенсацію з використанням житлового сертифіката і придбали житло.

Кошти другого траншу вже зараховані на поточний рахунок Укрпошти. Нині власники житлових сертифікатів отримують сповіщення у застосунку «Дія» або в особистому кабінеті на порталі «Дія» про бронювання коштів. Далі вони мають обрати житло та звернутися до нотаріуса для оформлення протягом 30 днів договору купівлі-продажу.

У міністерстві зауважили, що співпраця із Банком розвитку Ради Європи для підтримки постраждалих осіб продовжиться і в 2025 році.

Майже 280 мільйонів гривень отримають мешканці Краматорська за програмою «Відновлення» ([Краматорська міська рада](#)).

Допомогу від держави можуть отримати власники як пошкодженого, так і повністю зруйнованого житла.

Краматорці, чиє житло пошкоджене, продовжують подавати відповідні заяви. Прийнято позитивних рішень по 2204 заявам на загальну суму — 178 544 737 грн. Максимальна сума компенсації в такому разі може становити 350 тис грн за пошкоджену квартиру та 500 000 грн за приватний будинок.

Компенсації за майно, визнане зруйнованим, можуть отримати як мешканці квартир, так і власники будинків. Усього в Краматорську відповідною комісією розглянуто та ухвалено 84 позитивних рішень на загальну суму — 100 319 832 грн. Прийом заяв продовжується.

На Житомирщині людям виплатять понад 285 мільйонів компенсації за програмою «Відновлення» ([Укрінформ](#)).

Жителям Житомирщини в межах програми «Відновлення» виплатять понад 85 млн грн компенсації за пошкоджене російськими обстрілами майно.

«У Житомирській області триває активна реалізація програми «Відновлення», яка передбачає виплату компенсацій за пошкоджене житло внаслідок бойових дій. Станом на сьогодні комісії прийняли 845 рішень про виплату компенсації на загальну суму 85,3 млн грн», - йдеться у повідомленні Житомирської ОВА.

В ОВА додали, що також ухвалено 177 відмов у виплаті компенсацій. Основними причинами відмови є відсутність пошкоджень житла, а також пошкодження, що сталися не внаслідок російської агресії, та самостійне відновлення житла власником.

У Миколаєві 1907 власників житла отримали 103,3 мільйона гривень за програмою «Відновлення» ([Укрінформ](#)).

У Миколаєві в рамках програми «Відновлення» 1967 мешканцям пошкодженого майна погоджено виплату компенсації на 105,5 мільйонів гривень.

«У Миколаєві продовжує діяти програма «Відновлення». Станом на грудень 2024 року громадяни подали 3 тисячі 666 заяв щодо пошкодженого майна. Комісія вже погодила 1967 заяв на загальну суму 105 мільйонів 579 тисяч 227 гривень», - йдеться у повідомленні Миколаївської міської ради.

Наразі кошти вже реально отримали 1907 співвласників житла на суму 103,3 млн грн.

Внутрішньополітична повістка США та Україна

Питання допомоги Україні

09.12

Боєприпаси для HIMARS та авіасистеми UAS: США виділили новий пакет допомоги Україні на \$988 млн ([Еспресо](#)).

«Сьогодні міністерство оборони оголосило про значний новий пакет допомоги у сфері безпеки, щоб гарантувати, що Україна матиме інструменти, необхідні для перемоги у боротьбі з російською агресією», - йдеться у повідомленні.

Новий пакет містить боєприпаси для HIMARS, безпілотні авіаційні системи (UAS), а також обладнання, компоненти і запасні частини для обслуговування та ремонту військової техніки.

Кошти виділяють в межах Ініціативи сприяння безпеці України (USAI). Цей пакет став уже 22-м від адміністрації Джо Байдена.

Зеленський планує зателефонувати Байдену, аби поспілкуватися про запрошення України в НАТО ([Європейська правда](#)).

Коментуючи питання щодо запрошення України в НАТО, Зеленський заявив, що це складно обговорювати із новообраним американським президентом Дональдом Трампом, адже він ще не в Білому домі й не має всіх юридичних прав. Український президент анонсував плани зателефонувати Байдену «найближчим часом».

Володимир Зеленський сказав:

Я збираюся, до речі, подзвонити найближчим часом президенту Байдену, якщо в нього буде така можливість, поговорити зі мною і підняти саме питання щодо запрошення в НАТО, бо він зараз є діючим президентом Сполучених Штатів і від його позиції багато залежить. І немає сенсу обговорювати з президентом Трампом те, що, поки сьогодні він ще не в Білому домі, від нього не залежить.

Трамп розповів про розмову із Зеленським і каже, що «формує концепцію» для припинення війни ([Європейська правда](#)).

Обраний президент США Дональд Трамп поділився своїми висновками із розмови з президентом України Володимиром Зеленським у Парижі, куди обоє їздили на церемонію відкриття Нотр-Даму, та заявив, що «формує концепцію» реалізації свого задуму про швидке припинення війни. Трамп

заявив, що говорив із Зеленським про те, як завершити війну, і що він «готовий до перемовин».

Новообраний президент США Дональд Трамп:

Він хоче домовлятися про мир. Це дещо нове. Він хоче домовлятися про припинення вогню.. Ми не говорили про деталі. Він вважає, що вже час, і Путін має подумати, що вже час, тому що він програє. Коли ви поклали 700 тисяч людей, то вже час. Це не закінчиться, поки не домовитись про мир.

Трамп додав, що «формулює концепцію того, як закінчити цю безглузду війну».

Схожі тези він озвучив також у дописі у своїй соцмережі Truth Social, де заявив, що «Україна і Зеленський» хочуть угоди для припинення бойових дій.

10.12

Команди Байдена і Трампа контактують у питаннях України, Сирії та Близького Сходу - Білий дім ([Укрінформ](#))

Радник чинного глави Білого дому Джон Кірбі підтвердив, що між командами нинішньої адміністрації з питань нацбезпеки та адміністрації обраного президента відбуваються обговорення щодо ситуації в Україні, Сирії й Близького Сходу загалом.

«Ми маємо такі можливості й уже мали розмови з відповідними посадовими особами в новій команді Трампа, зокрема про те, що відбувається в Сирії, а також про те, що відбувається в Україні та на Близькому Сході», - зазначив представник Білого дому.

Він запевнив, що такі розмови відбуваються та висловив сподівання, що це продовжуватиметься, і команда Джейка Саллівана продовжить інформувати нову команду в наступній адміністрації.

Однак, як зауважив Кірбі, нова адміністрація сама вирішуватиме, які підходи в питаннях зовнішньої політики продовжувати, а які – ні.

США надають \$20 млрд Україні з використанням знерухомлених активів РФ ([Голос Америки](#)).

США спрямовують на допомогу Україні 20 мільярдів доларів, оголосили в Міністерстві фінансів США.

Кошти надаватимуться в рамках позики обсягом 50 мільярдів доларів, які схвалила «Група семи». Погашатись позика буде рахунком доходів на знерухомлених російських активах.

«Завдяки творчому підходу до стратегії та єдності G7 ми надсилаємо безпомилковий сигнал про нашу рішучість примусити Росію нести все більший тягар цієї незаконної війни, замість платників податків нашої коаліції», - сказала міністерка фінансів США Дженет Єллен. Вона додала, що Путін сподівається, що союзники України «втомляться і зрештою відступлять».

«50 мільярдів доларів, які колективно надає G7 в рамках цієї ініціативи, допоможуть Україні забезпечити необхідні ресурси для підтримки роботи служб надзвичайних ситуацій, лікарень та інші засади для її хороброго опору. Разом з американською безпековою допомогою Україні і нашими рішучими кроками із посилення санкцій проти Росії, ці дії надалі зміцнять здатність України захистити власний суверенітет і досягнути справедливого миру».

Кошти буде надано через спеціальний фонд Світового банку в рамках ініціативи ERA.

11.12

Найближчими днями РФ може знову атакувати Україну «Орешником»: заява Пентагону ([УНІАН](#)).

Найближчими днями Росія може знову атакувати Україну ракетою «Орешник». Таку заяву зробила **заступниця речника Пентагону Сабріна Сінгх:**

Путін публічно сказав, що Росія має намір запустити ще одну експериментальну ракету «Орешник». Є можливість, що Росія зробить це найближчими днями. У мене немає конкретної дати

Сінгх наголосила, що якщо Росія таки запустить цю ракету, це не вплине на ситуацію на поле бою.

«Це просто буде ще однією спробою спричинити шкоду і жертви в Україні. Ми бачили це раніше – вони намагаються використати кожне озброєння, яке є в їхньому арсеналі, щоб залякати Україну», – акцентувала заступниця речника Пентагону.

Водночас, відповідаючи на питання про те, чи робила Україна запити на якусь зброю у зв'язку з запуском цієї ракети росіянами, Сінгх нагадала, що одним із пріоритетів для України залишаються засоби протиповітряної оборони, і США продовжують надавати таку допомогу.

Трампа назвав ситуацію на Близькому Сході менш складною, ніж в Україні ([Українська правда](#)).

Новообраний президент США Дональд Трамп в інтерв'ю французькому журналу Paris Match, заявив, що врегулювання війни в Україні буде його пріоритетом після вступу на посаду наступного місяця, назвавши ситуацію на Близькому Сході «менш складною».

Трамп висловив переконання, що «вирішити проблему України» потрібно разом з Росією. «Обидві ці країни втрачають цифри, в які ніхто не може повірити. Сотні тисяч солдатів гинуть», – сказав Трамп, відповідаючи на запитання про свій пріоритет на міжнародній арені.

Дональд Трамп сказав:

І Близький Схід, звичайно, є великим пріоритетом. Але я думаю, що Близький Схід – це менш складна ситуація, ніж Україна з Росією.

Він наголосив, що це – дві ситуації, які потрібно вирішити швидко, оскільки «багато людей гине».

Трампа прилетів до Парижа на суботнє відкриття собору Паризької Богоматері після руйнівної пожежі в 2019 році. Він зустрівся з президентом Франції Емманюелем Макроном і українським президентом Володимиром Зеленським.

«У нас була гарна зустріч з президентом Зеленським», – сказав Трамп.

У Пентагоні розповіли, як війна в Україні змінює підходи до озброєння в майбутніх війнах ([Радіо Свобода](#)).

Війна Росії проти України показала важливість використання відносно дешевих і негабаритних засобів, що позначиться на майбутніх війнах у світі, і до чого будуть пристосовуватися передові армії – про це сказала

Заступниця очільника Пентагону Кейтлін Гікс:

Майбутні повномасштабні війни, ймовірно, будуть характеризуватися поєднанням засобів: великі, дорогі, вишукані системи співпрацюватимуть зі значно більшою кількістю малих, розумних, дешевих систем, які використовуються масово.

Гікс зауважила, що спочатку нові засоби та концепції, які використовуються в Україні, здавалися «незначною адаптацією, що стала можливою завдяки глобальному розповсюдженню комерційних технологій».

У Байдена впевнені, що Трамп не вплине на кредит Україні у \$20 млрд ([Європейська правда](#)).

Міністерка фінансів США Джанет Єллен вважає, що майбутня адміністрація Дональда Трампа не буде змінювати надану на користь України позику у 20 мільярдів доларів, яка буде виплачуватись за рахунок заморожених росактивів. Єллен вказала, що позика у 20 мільярдів доларів не передбачає використання грошей американських платників податків.

«Ця позика з часом буде виплачена за рахунок надзвичайних прибутків, зароблених у Європі в депозитарії Euroclear, від заморожених російських активів», – додала вона.

Тому, на її думку, в цьому випадку Росія буквально допомагає Україні боротись у війні. «Тож я упевнена, що це (позика. – Ред.) залишиться незмінним», – додала глава американського Мінфіну.

«Що ми насправді намагаємося зробити, то це зміцнити становище України, її здатність захищати себе і, сподіваюся, в якийсь момент сісти за стіл переговорів з Росією для досягнення справедливого миру», – сказала Єллен.

Держдеп США схвалив контракт з обслуговування F-16 для України на \$266 млн ([LIGA.net](#)).

Державний департамент США схвалив угоду про надання Україні послуг з обслуговування винишувачів F-16 загальною вартістю понад \$266

млн. Про це повідомляється на сайті Агентства з питань співробітництва у сфері безпеки Міноборони США.

У документі зазначено, що офіційний Київ звернувся з проханням про надання необхідних послуг та обладнання для обслуговування й підтримки експлуатації літаків F-16.

Серед них: модифікації та технічна підтримка; запасні частини до літаків та їхніх двигунів; підтримка ремонту, відновлення техніки, витратні матеріали та приладдя; програмне забезпечення, обладнання для підтримки програмного забезпечення озброєнь, а також засекречене і незасекречене програмне забезпечення та підтримка доставлення; підготовка персоналу та навчальне обладнання тощо.

Метою угоди є зміцнення обороноздатності України для протидії поточним і майбутнім загрозам, особливо у сфері повітряної безпеки, йдеться у повідомленні. Також зазначається, що це рішення відповідає зовнішньополітичним інтересам США, які спрямовані на підтримку стабільності та безпеки союзників у Європі.

12.11

Маркарова: Конгрес США затвердив витрати на оборону без продовження дії закону про ленд-ліз для України ([Радіо Свобода](#)).

Палата представників США ухвалила закон про асигнування на потреби національної оборони на 2025 рік (NDAA), але він не містить норми щодо продовження терміну дії закону про ленд-ліз для захисту демократії в Україні.

Посол України в США Оксана Маркарова:

У цьому році законопроект NDAA, затверджений Сенатом, містив положення щодо продовження терміну дії Закону про ленд-ліз, і посольство активно адвокатувало його, однак законопроект, затверджений Палатою представників не містив такого положення. У консолідованому тексті законопроекту відповідне положення не включено. Посольство продовжує вести активну роботу по збереженню цього механізму, який, зокрема передбачається у двопартійному та двопалатному законопроекті Stand with Ukraine Act.

Трампа запропонував розмістити європейські війська в Україні, - [The Wall Street Journal](#) ([УНІАН](#)).

Трампа сказав Володимирі Зеленському та Еммануелю Макрону, що він не підтримує членство України в НАТО. Уперше починають вимальовуватися контури початкових зусиль обраного президента Дональда Трампа щодо припинення війни в Україні, які він зробив під час візиту до Європи минулого тижня.

Зазначається, що Європі доведеться взяти на себе більшу частину тягаря з підтримки Києва військами для спостереження за припиненням вогню і зброєю для стримування Росії.

На зустрічі в Парижі 7 грудня Трамп сказав президенту України Володимирі Зеленському та президенту Франції Емманюелю Макрону, що він не підтримує членство України в Організації Північноатлантичного договору. Але при цьому він хоче, щоб після будь-якого припинення бойових дій з'явилася сильна, добре озброєна Україна, повідомили джерела.

Трамп зазначив, що Європа має відігравати головну роль у захисті та підтримці України і що він хотів би, щоб європейські війська були присутні в Україні для спостереження за припиненням вогню. За словами чиновників, він не виключив, що США підтримають цю угоду, хоча американські війська в ній участі не братимуть.

За словами співрозмовника видання, обізнаного про зустріч, Трамп також закликав європейців зробити більше для того, щоб змусити китайців чинити тиск на Кремль з метою припинення війни. Вони обговорили використання тарифів для Китаю як розмінної монети, якщо Пекін не погодиться це зробити.

Трамп став людиною року за версією Time, прокоментував війну РФ в Україні ([Голос Америки](#)).

Журнал Time визнав новообраного президента США Дональда Трампа людиною року за «історичне повернення» до президентства.

«За повернення історичного масштабу, за те, що він став керівником політичних перетворень, що відбуваються раз на покоління, за переформатування американського президентства і зміну ролі Америки у світі, Дональд Трамп є людиною року Time 2024», - заявив головний редактор Time Сем Джейкобс в листі до читачів.

Трамп отримує цей титул вже вдруге - вперше Time оголосив його людиною року у 2016 році. Цього року в фіналі на титул людини року, крім Трампа, були віцепрезидентка США Камала Гарріс, Кейт Міддлтон, Ілон Маск та Біньямін Нетаньягу.

В інтерв'ю Трамп повторив свою тезу про те, що у війні відбувається ескалація. Він також розкритикував удари вглиб Росії.

Дональд Трамп сказав:

Я рішуче не погоджуюсь з запуском ракет на сотні миль в Росію. Таким чином ми лише ескалуємо війну і робимо ще гірше. Цього не мали дозволяти. Зараз це робиться не лише з ракетами, але і з іншими видами зброї. Я гадаю, це велика помилка, дуже велика помилка.

Відповідаючи на питання про те, чи планує Трамп полишити Україну, Трамп зазначив, що «він хоче досягнути домовленості, а єдиний шлях досягнути домовленості - це не полишати». Новообраний президент США висловив жаль через численні «вражаючі» жертви російської війни в Україні «з обох сторін».

Після інтерв'ю Time, Трамп дав інтерв'ю NBC, в якому заявив, що активно працює і «намагається» зупинити війну Росії в Україні.

В інтерв'ю NBC News, він наголосив на «сотнях тисяч» жертв цієї війни. «Люди вмирають на цій війні в небачених кількостях», - сказав він, додавши, що «міста руйнують, країну руйнують». Потім Трамп відвідав Францію, де обговорив питання України на зустрічі з президентом Франції Еммануелем Макроном та президентом України Володимиром Зеленським.

Трамп розкритикував дозвіл Україні бити по Росії американськими ракетами ([РБК-Україна](#)).

Обраний президент США Дональд Трамп засудив дозвіл Україні застосувати далекобійні американські ракети проти Росії, оскільки це нібито загострює війну.

Під час інтерв'ю TIME Трамп зізнався у тому, що з кризою на Близькому Сході легше впоратись, ніж з повномасштабною війною в Україні, назвавши останню «божевіллям».

Водночас він розкритикував використання Україною американських ракет для ураження цілей на території РФ.

«Я категорично не згоден з тим, щоб посилати ракети на сотні миль в Росію. Навіщо ми це робимо?. Ми просто ескалуємо цю війну і робимо її ще гіршою», - відзначив він.

Відповідаючи на питання про те, чи «відмовиться» він від України, 47-й президент США заявив, що планує використовувати підтримку Києва як важіль тиску на Росію під час переговорів щодо припинення війни.

«Я хочу досягти угоди... і єдиний спосіб досягти угоди - це не відступати», - додав Трамп.

Білий дім відповів на критику Трампа щодо ударів ЗСУ американськими ракетами по Росії ([Укрінформ](#)).

Адміністрація Байдена робить послідовні кроки, щоб забезпечити Україну кращими позиціями на полі бою та за столом переговорів - це стосується й дозволу бити ракетами по військових цілях у Росії.

Радник Білого дому Джон Кірбі:

Я не вдаватимуться до суперечок з обраним президентом і тим, про що він говорить у медіапросторі. Можу тільки повторити, в чому полягала політика та розпорядження президента Байдена.

Кірбі указав, що уряд Сполучених Штатів робить усе можливе, щоб забезпечити для України спроможності захищатися далі.

«Аби в разі, якщо – та коли – справа дійде до переговорів, президент Зеленський перебував у найкращій з можливих позицій, аби у нього було найбільше важелів впливу, і він мав найбільший успіх на полі бою», - підкреслив Кірбі.

Це, за його словами, передбачало також розпорядження Байдена дозволити Україні застосовувати ракетні системи великої дальності по цілях на території РФ. І ця політика, зауважив Кірбі, залишається чинною.

ППО, артилерія і дрони: Байден затвердив новий пакет допомоги Україні (Укрінформ).

Президент США Джо Байден ухвалив рішення про виділення Україні нового пакету у сфері безпеки й оборони, який міститиме додаткові засоби протиповітряної оборони, спроможності для артилерії та інші види озброєнь.

Радник Білого дому Джон Кірбі:

Сьогодні Президент затвердив новий пакет допомоги Україні у сфері безпеки, який забезпечить їх додатковими засобами ППО, артилерією, безпілотниками та бронетехнікою.

Він підкреслив, що допомога виділяється в межах повноважень президента США (PDA), і нинішній пакет є 72-м за ліком.

«Як чітко наголосив президент, ми продовжимо надавати додаткові пакети (Україні – ред.) до завершення роботи цієї адміністрації», - зазначив представник Білого дому.

13.12

Спецпредставник США з питань України вважає, що війна може «вирішитися протягом кількох місяців» (Радіо Свобода).

Про це **Кіт Келлогг** заявив в ефірі Fox 13 грудня. На запитання, чи може Дональд Трамп запросити президентів України та Росії на свою інавгурацію, Келлогг не виключив такої можливості.

«Коли йдеться про Україну та Росію, я дійсно вірю, що це може вирішитися протягом наступних кількох місяців. Єдина людина, яка може це зробити – це президент Трамп, і він це зробить. Вони втомилися вбивати одне одного там», – зазначив він.

Келлогг також заявив, що розглядає можливість відвідати Україну та Росію, щоб вислухати сторони. При цьому він наголосив, що адміністрація обраного президента поки не має повноважень вести переговори.

«Ми розглядаємо деякі плани, щоб поїхати і просто вислухати... Не вести переговори, тому що ми ще не є частиною уряду, але дійсно послухати цих людей. Ми розглядаємо розклад на найближчий час, щоб зробити це в близькій перспективі і мати правильні елементи, які зможемо презентувати президенту Трампу, щоб він ухвалив рішення, що робити далі», – пояснив він.

Адміністрація Байдена прискорює доставку зброї в Україну на тлі заяв Трампа – CNN (Укрінформ).

Чинна адміністрація США на чолі з президентом Джо Байденом робить кроки, щоб прискорити доставку пакетів з озброєнням в Україну та забезпечити їх надходження до інавгурації Дональда Трампа. «Адміністрація Байдена працює над нарощуванням поставок зброї в Україну в останні дні своєї каденції в рамках узгоджених зусиль, щоб забезпечити Києву міцну основу до 2025 року», - зазначається в публікації.

Такий імпульс відбувається на тлі заяв обраного президента Трампа, який різко розкритикував дозвіл для України використовувати американські ракети для ударів по цілях в Росії. Через це, за словами представника адміністрації, команда Байдена намагається докласти максимум зусиль, щоб Київ отримав всі раніше оголошені пакети зі зброєю до того, як Байден залишить посаду.

«Міністерство оборони вживає історичних зусиль, щоб перемістити величезну кількість зброї в Україну впродовж наступних п'яти тижнів. Від сьогодні й до середини січня ми доставимо в Україну сотні тисяч артилерійських снарядів, тисячі ракет, сотні бронетехніки та інші критичні засоби», - цитує CNN представника адміністрації Байдена.

Держдеп оголосив 4 пакети допомоги Україні - на сільське господарство, транспорт, проєкти з реконструкції ([Голос Америки](#)).

Заступник держсекретаря США оголосив кілька пакетів нової допомоги на зусилля з відновлення України, яку уряд США разом з Конгресом планують незабаром виділити.

Сполучені Штати у співпраці з Конгресом нададуть Україні додаткові 74,7 мільйона доларів на підтримку експортоорієнтованого сільського господарства, «щоб українські фермери та підприємства харчової промисловості могли відігравати більшу роль в економічному відновленні України». Заявив **заступник державного секретаря США з управління та ресурсів Ричард Верма** у четвер, 12 грудня, виступаючи у Центрі з міжнародних та стратегічних досліджень.

«Економіка України демонструє динаміку, попри все. І Сполучені Штати підтримують це зараз, щоб у них були основи для процвітання», - написав Верма у мережі X, анонсує свій виступ.

Верма також оголосив про виділення для України 223 мільйонів доларів на зусилля із відновлення транспорту, інфраструктури та логістики України.

«Це включає модернізацію прикордонних переходів України на ринок ЄС, а також портів Чорного моря та Дунаю; на оновлення залізничних ділянок у прикордонних зонах з ЄС та підвищення можливостей України експортувати товари до Європейського Союзу», - розповів заступник держсекретаря США.

Ще 35 мільйонів доларів США направлять до Трастового фонду відновлення України «для підтримки власного внутрішнього фонду із підготовки проєктів українського уряду, розроблених зі Світовим банком», анонсував посадовець.

НВС: У Трампа обговорили припинення війни з Україною і Білим домом ([Європейська правда](#)).

Команда новообраного президента США Дональда Трампа з національної безпеки провела обговорення з Білим домом та представниками

України для пошуку шляхів «припинення війни» з Росією. За інформацією NBC News, радник Джо Байдена з національної безпеки Джейк Салліван провів кілька розмов зі своїм імовірним наступником республіканцем Майком Волтцом.

Одне з джерел розповіло, що Салліван і Волтц зосередилися на обміні відповідною інформацією, але не досліджували шляхи припинення війни в Україні або забезпечення перемир'я.

Джерело NBC News каже, що останні зустрічі та розмови між Зеленським, Трампом та їхніми радниками були конструктивними: «Атмосфера в плані взаємодії між українцями та новою командою Трампа, включаючи Зеленського і самого Трампа, поки що позитивна».

Інше джерело стверджує, що Трамп «сам розуміє, що українці не є перешкодою на шляху до миру».

Водночас, ідеться в матеріалі, команда Дональда Трампа ще не повідомляла Україні про будь-які потенційні «мирні плани».

Коментарі зарубіжних політиків

9.12

([Укрінформ](#))

Заступниця речника Міноборони США Сабріна Сінгх:

Війська КНДР досі перебувають у Курській області.

Вона підкреслила, що поки американська сторона не бачила, щоби північнокорейські солдати брали безпосередню участь у бойових діях.

«Ми знаємо, що вони готові вступити в бій та продовжуємо моніторити ситуацію», - зауважила Сінгх.

([Українська правда](#))

Очільник Пентагону Ллойд Остін заявив, що Росія втратила щонайменше 700 тисяч військових вбитими і пораненими з початку вторгнення в Україну в лютому 2022 року. А військові витрати Кремля вже перевищили 200 мільярдів доларів. Остін назвав ці цифри «приголомшливою ціною», яку Росія платить за свою агресію.

Очільник Пентагону наголосив на важливості протидії Кремлю та підтримці України. Він відзначив успіхи міжнародної контактної групи «Рамштайн», яка забезпечила Україну понад 57 мільярдами доларів прямої безпекової допомоги.

«Разом ми допомогли Україні вистояти перед повномасштабною атакою найбільшого війська в Європі», – підкреслив Остін.

([Українська правда](#))

Лідер німецької опозиції, кандидат у канцлери від консервативного блоку ХДС/ХСС Фрідріх Мерц, який перебуває 9 грудня з візитом у Києві, заявив, що правитель Росії Володимир Путін піде на переговори лише тоді, коли Україна зможе себе захистити.

«Війна в Україні повинна закінчитися якомога швидше. Путін піде на переговори лише тоді, коли Україна зможе себе захистити», - сказав Мерц.

Лідер німецької опозиції зазначив, що прибув до української столиці, аби дізнатися, яка ситуація в Україні і де Німеччина може надати підтримку.

10.12

([РБК-Україна](#))

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала порівняв будь-які спроби примусити Київ до поступок із «ганебною Мюнхенською угодою 1938 року», коли Великобританія, Франція та Італія прийняли фактично анексію нацистською Німеччиною частини тодішньої Чехословаччини в помилковій спробі «запобігти ширшій війні».

«Безпека Європи просто не може бути забезпечена Росією, яка окупує частину України та продовжує свою агресію...Я не вірю в політику умиротворення - вона завжди вигідна агресору. Завжди», - наголосив Фіала.

За його словами, будь-які поступки у війні проти України тільки заохотять Росію до подальшої агресії, тому закликав союзників зміцнити військову підтримку України, щоб не допустити повторення історичних помилок.

Він зазначив, що безпека Європи залежить від демонстрації сили США перед Росією.

«Ми опинилися в дуже складній і небезпечній ситуації, яку деякі справедливо описують як другу холодну війну...У наших інтересах мати сильну Америку, яка покаже свою силу Росії, тому що це єдиний шанс зупинити Путіна», - пояснив чеський прем'єр.

Фіала розповів, що під час розмови з Дональдом Трампом новообраний президент США проявив зацікавленість у позиції Праги щодо України. Трамп, за словами прем'єр-міністра, добре усвідомлює важливість врегулювання ситуації як в Україні, так і на Близькому Сході.

Також він повідомив, що чеський уряд підняв витрати на оборону до 2% ВВП відповідно до стандартів НАТО. Фіала закликав інші європейські країни посилювати військову підтримку України, не очікуючи дій США.

(Укрінформ)

Генеральний директор Міжнародного агентства ООН з атомної енергії Рафаель Гроссі:

Сьогодні під час завершення 26-ї ротації місії персоналу з підтримки й допомоги МАГАТЕ на ЗАЕС один з автомобілів був атакований безпілотником на території України. На щастя, не було постраждалих, а наша команда знаходиться у безпеці. Ротація була завершена. Як гендиректор МАГАТЕ я рішуче засуджую цю атаку на персонал МАГАТЕ.

«Я раніше вже казав, що атаки на АЕС заборонені. Атаки на тих, хто опікується ядерною безпекою й безпекою АЕС, є ще більш неприйнятними», - наголосив Гроссі.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала розповів, що був «приємно здивований» телефонною розмовою з новообраним президентом США Дональдом Трампом, який цікавився позицією Праги щодо України і вислухав східноєвропейського прем'єра. «Ми перебуваємо в дуже складній і небезпечній ситуації, яку дехто справедливо називає другою холодною війною. У наших інтересах мати сильну Америку, яка покаже свою силу Росії, тому що це єдиний шанс зупинити Путіна», - сказав Фіала.

За словами Фіали, Трамп неодноразово ставив запитання, прагнучи дізнатися думку чеського прем'єра. «Трамп хотів зрозуміти нашу думку. Я вважаю, що він дуже добре розуміє, що ситуація в Україні - і на Близькому

Сході – має бути вирішена і що це рішення буде дуже складним», — сказав глава чеського уряду.

Фіала також підтримав вимогу Трампа щодо збільшення оборонних витрат і закликав європейських союзників активніше зміцнювати військовий потенціал і підтримку України, а не чекати, поки США зроблять перший крок. Він додав, що цього року його уряд має намір підвищити оборонні витрати до 2% ВВП відповідно до стандартів НАТО.

«Наша безпека не може вічно ґрунтуватися на готовності США захищати Європу. Ми повинні відігравати більшу роль, брати на себе більше відповідальності», – вважає Фіала.

([LIGA.net](#))

Міністерка закордонних справ Латвії Байба Браже:

Ви питаєте, чи боюся я, що Росія вторгнеться в НАТО. Ні, я не думаю, що Росія зробить це, тому що це означатиме набагато більше ускладнень, ніж є в Україні.

Браже зазначила, що у Росії «справи йдуть не дуже добре», зокрема і в економічному плані. На фронті, за її словами, РФ втрачає понад 2000 солдатів на день, а вже 600 000-700 000 загальних втрат живої сили «лягають тяжким тягарем» на російську економіку.

Виходячи з цього, у Латвії не бачать прямих військових загроз, каже Браже. При цьому вона наголосила, що серйозно ставиться до своєї оборони.

Глава латвійського МЗС також пообіцяла, що країна співпрацюватиме з усіма членами адміністрації обраного президента США Дональда Трампа. При цьому Браже відмовилася відповідати на запитання про те, чи вона стурбована деякими рішеннями Трампа щодо призначень в адміністрації.

11.12

([Укрінформ](#))

За даними загальнонаціонального опитування, проведеного з 15 по 27 листопада, найкращими гарантіями безпеки України близько третини українців назвали розробку державою ядерної зброї (31,3%).

Голова Представництва НАТО в Україні Патрік Тернер:

Якщо опитування кажуть, що більше людей хочуть розробки ядерної зброї, аніж членства у НАТО, - це, безумовно, є тривожною ознакою. І я б закликав не йти шляхом повернення до ядерної зброї.

Голова Представництва НАТО в Україні зауважив, що ніхто з країн-підписантів не думає, що Будапештський меморандум «був моментом, яким можна було б пишатися в історії». Водночас, на його думку, те, що сталося 30 років тому, слід залишити історикам, бо зараз є інші пріоритети.

«Я зосереджений на тому, що ми можемо зробити зараз, щоб допомогти Україні перемогти і надійно гарантувати безпеку», - запевнив Тернер.

Він зазначив, що Альянс бачить «дуже потужні спільні інтереси» з Україною, оскільки «ваша безпека – це європейська і американська безпека, і, зрештою, це глобальна безпека».

Голова Представництва НАТО також підкреслив, що Україна є величезною європейською країною «за географічною ознакою, за цінностями, за баченням, за бажаннями, з численними активами, людськими ресурсами, з потужними хоробрими Збройними силами, з технологіями, з інноваціями» і однозначно є частиною європейської родини.

У відповідь на запитання стосовно перешкод членству України в НАТО, Тернер зауважив, що «їх багато».

За його словами, в Альянсі приділяють значну увагу продовженню реформаторських зусиль, він визнав, що Україна чимало робить у цьому напрямку. При цьому Тернер зауважив, що у НАТО немає «тривалої історії» залучення нових членів, які перебували б у стані війни.

«Поточна війна є однією з перешкод. Але ми хочемо допомогти вам позбутися цієї перешкоди, зупинивши цю війну», - резюмував голова Представництва НАТО в Україні.

[\(Українська правда\)](#)

Очільниця зовнішньополітичного відомства Європейського Союзу Кая Каллас зазначила, що Китай «вчиться у Росії», а тому підтримка Заходом Києва змусить Китай двічі подумати щодо вторгнення на Тайвань.

«Якщо ви не хочете проблем із Китаєм, я думаю, вам потрібно бути дуже сильними щодо Росії. Якщо ви дійсно тверді і не даєте їм того, чого вони хочуть, то більш імовірно, що у вас не буде нових воєн».

Обраний президент США Дональд Трамп має зайняти «яструбину позицію» щодо Росії, якщо він хоче здійснювати реальний вплив на Китай, переконана Каллас.

[\(Укрінформ\)](#)

Канцлер ФРН Олаф Шольц підкреслив, що Путін не досяг жодної зі своїх цілей в Україні: Україна стоїть і пройде свою третю воєнну зиму.

«Путін не зможе і економічно зруйнувати Україну, хоча дуже намагається», - сказав канцлер і згадав, що ВВП країни зростає, зростає її експорт, чому допомогли, зокрема, «коридори солідарності».

Співпраця не є дорогою з одностороннім рухом, підкреслив глава уряду. Він закликав до створення спільних підприємств і запевнив, що інтерес німецьких бізнесменів до України є дуже великим.

За словами Шольца, майже 2 тис. німецьких компаній активні в Україні, деякі з них планують додаткові інвестиції. Зростає співпраця в енергетичній галузі, поінформував Шольц, за словами якого в цій галузі є «багато приватних інвестицій». Але для цього потрібні інвестиційні гарантії, визнав політик і додав, що наразі Україна посідає перше місце в світі за обсягом надання Німеччиною таких гарантії.

«Без приватного капіталу відновлення не буде можливим», - підкреслив очільник німецького уряду.

Шольц у своїй промові окреслив три «меседжа». Перший - Україна пройде цю зиму. Німеччина допоможе як засобами ППО (3 комплекси Patriot і 5 систем Iris-T SLM уже в Україні, 6-та буде доставлена до кінця року, як і додаткові САУ Gepard до тих 50, які вже стоять на озброєнні ЗСУ), так і енергетиці.

Другий меседж – Путін помиляється. Німеччина не лише надає безпекові гарантії Києву, але й економічну підтримку.

Меседж номер три – якщо ви зараз інвестуєте в Україну, то ви інвестуєте в майбутнього члена ЄС.

Насамкінець Шольц повторив, що Берлін підтримує справедливий і сталий мир, який буде поважатися скрізь і не буде укладений через голову українців.

«Ми проходимо цей шлях (до миру ред.) разом – Німеччина та Україна – пліч-о-пліч», - сказав Шольц.

([LIGA.net](#))

Головний дипломат Євросоюзу Кая Каллас заявила, що Росія навчилася впливати на вибори за кордоном за допомогою нових технологій.

«Я бачу приклади з Румунії, а також інших країн, що росіяни дійсно розгадали секрет того, як впливати на вибори», – заявила дипломат.

Каллас зазначила, що «справді стурбована» впливом нових технологій на демократію. За її словами, демократія ґрунтується на довірі, а якщо немає довіри до виборів, то «як можна довіряти результатам».

Євродипломат стверджує, що методи визначення справедливості та свободи виборів, які є сьогодні, застаріли. Вони не враховують нових технологій, які використовуються для впливу на результати виборів. «Я думаю, ми маємо поставитися до них дуже серйозно» – сказала Каллас.

([Українформ](#))

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

У демократіях громадяни визначають курс майбутньої політики. Вони вирішують під час виборів, як ми відповімо на великі питання, які стоять перед нами.

Серед таких питань він назвав Україну та закликав «наблизитися до справедливого миру та не бути втягнутими у війну». Решта стосувалась переважно внутрішньо економічних питань.

Глава уряду закликав всі політичні сили наразі знайти сили та разом працювати на користь держави. Він окреслив низку питань, які важливо провести через Бундестаг ще до виборів і висловив сподівання, що це вдасться зробити за підтримки демократичної опозиції в інтересах громадян.

(РБК-Україна)

Орбан провів телефонну розмову з Путіним, а після відповідної реакції на дану розмову українського президента Володимира Зеленського заявив, що нібито докладає зусиль задля миру в Україні.

Угорський прем'єр Віктор Орбан:

Наприкінці угорського головування в ЄС ми доклали нових зусиль задля миру. Ми зробили пропозицію щодо різдвяного припинення вогню та великого обміну полоненими. Як сумно, що президент Зеленський сьогодні явно відмовив і виключив це. Ми зробили що могли!

Радник президента України з комунікацій Дмитро Литвин зазначив:

Як і завжди, про свої контакти з Москвою угорська сторона не попереджувала. Як і завжди, Україна не уповноважувала Угорщину ні на що.

(Укрінформ)

Державний секретар США Ентоні Блінкен під час слухань у Конгресі, на запитання конгресмена Грегорі Мікса, чи вбачає він зв'язок між вторгненням Путіна в Україну та виведенням військ США з Афганістану, заявив:

Ні. Навпаки, я думаю, що наші супротивники, включно з Росією, були би раді, якби ми залишилися в Афганістані ще на 20 років.

Держсекретар нагадав, що Путін уперше вторгся в Україну в 2014 році, коли в Афганістані ще були війська США. А після повномасштабного вторгнення РФ в Україну в 2022 році, за його словами, адміністрація США мала змогу краще координувати відповідь, бо не була прив'язана до війни в Афганістані.

На репліки інших законодавців про те, що, мовляв, невдалий вихід з Афганістану проявив слабкість США і це спонукало Росію до більшої агресії, Блінкен наголосив, що зараз Америка разом із союзниками й партнерами сильні як ніколи.

(Укрінформ)

Заступниця речника Міністерства оборони США Сабріна Сінгх:

Думаю, важливо зазначити: якщо Росія вирішить запустити такий тип ракети (балістичні ракети середньої дальності, - ред), це не змінить ситуації на полі бою. Це стане лише ще однією спробою завдати Україні шкоди та втрат», - сказала представниця оборонного відомства США.

Вона підтвердила інформацію про те, що, за даними розвідки, Росія має намір запустити ще одну балістичну ракету середньої дальності найближчими днями. Але точна дата, коли це може статися, невідома.

«Ми бачили це й раніше, вони намагаються використати всю зброю, яка є в їхньому арсеналі, щоб залякати Україну. Але, звісно, Україна завдяки Сполученим Штатам та іншим партнерами по всьому світу продовжує мати нашу підтримку», - наголосила Сінгх.

12.12

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Фінляндії Петтері Орпо:

Вкрай важливо, щоб ми продовжували підтримувати Україну, щоб зміцнювати її позиції.

Глава фінського уряду заявив, що зараз не час скорочувати підтримку України, треба нарощувати її та показати лідеру Росії Путіну, що він не може перемогти навіть за столом переговорів.

За словами Орпо, в Україні не може бути миру без українського народу.

Він також заявив, що підтримує прагнення обраного президента США Дональда Трампа до миру в Україні, але Україна повинна бути за столом переговорів.

(Укрінформ)

Глава польського уряду Дональд Туск під час спільного брифінгу з президентом Франції Емануелем Макроном сказав:

Хочу також заперечити спекуляції на тему можливої присутності військ тієї чи іншої країни в Україні після досягнення перемир'я, припинення вогню чи досягнення миру.

Він зазначив, що такі рішення польська влада ухвалюватиме у Варшаві, ще раз наголосивши, що Польща «не планує такого роду дій».

Глава польського уряду зазначив, що у нього з Макроном ідентичні погляди на питання безпеки і конкурентоздатності Європи, польсько-французьких відносин, ситуації в Україні після початку повномасштабної агресії Росії, а також щодо переговорів у контексті «справедливого миру в Україні».

На його переконання, «сьогодні Європа потребує лідерів, які мають однозначний погляд на російську агресію».

Прем'єр Польщі повідомив, що він останнім часом провів багато переговорів з колегами зі скандинавських та балтійських країн, президент Макрон також працював в цьому напрямку.

«З цього вимальовується картина щодо необхідності повної європейської єдності з ключовою роллю Польщі і Франції у створенні проукраїнського табору заради миру в Україні. У нас абсолютно ідентичний погляд, і за це дякую, що Україна має бути присутньою на всіх переговорах і у всіх варіантах. Кожна пропозиція має також отримати згоду наших друзів у Києві», – наголосив глава польського уряду.

Він також зазначив, що разом з Макроном працюватиме над рішеннями, «які убезпечать Європу та Україну від відновлення конфлікту, якщо буде досягнуто домовленості щодо перемир'я і, можливо, миру».

Туск додав, що Польща несе «найбільший тягар» в Європі з приводу війни в Україні у контексті військової і фінансової допомоги. Він зауважив

також, що в Польщі розгорнуто «єдиний таких масштабів» хаб для допомоги Україні.

«Хочу, щоб це зрозуміли усі політики в Європі, а також і в Києві, що Польща взяла на себе тягар захисту кордонів всього НАТО і ЄС з Росією та Білоруссю», – підкреслив Туск.

(РБК-Україна)

Новий комісар ЄС з енергетики Дан Йоргенсен вважає своїм «головним пріоритетом» розробку плану, що остаточно розірве всі енергетичні зв'язки Європейського Союзу з Росією.

Йоргенсен попередив, що ЄС дає збої у своїй багаторічній кампанії з відмови від російського палива і потребує плану, щоб повернути все на свої кола.

Він вказав на зростання закупівлі ЄС російського зрідженого природного газу як на особливу проблему. Крім того, п'ять країн ЄС, як і раніше, залежать від Росії в плані ядерного палива.

«Те, що нам вдалося знизити нашу залежність настільки, насправді є великим досягненням», - сказав Йоргенсен.

Але «очевидно для всіх, що має статися щось нове, тому що... зараз все починає рухатися в неправильному напрямку», додав він, заявивши, що представить «реальну дорожню карту, яка включатиме ефективні інструменти та засоби для вирішення частини проблеми, що залишилася».

Йоргенсен заявив, що його план буде зосереджений «насамперед на газі, але також на нафті та ядерній енергії» і буде реалізований протягом перших 100 днів після його вступу на посаду, що фактично дає йому крайній термін – середину березня.

План є наступним кроком у масштабних зусиллях ЄС щодо зміни того, як він забезпечує життя 450 млн осіб після вторгнення Росії в Україну в 2022 році. Блок уже запровадив повну заборону на морський експорт вугілля та нафти з Москви, одночасно скоротивши свою залежність від постачання трубопровідного газу приблизно на дві третини. Але в останні місяці зусилля зайшли в глухий кут. За даними товарної платформи Kpler, у 2024 році ЄС, як очікується, імпортує з Росії приблизно на 10% більше ЗПГ, ніж у 2023 році.

(РБК-Україна)

Повноважний представник польського уряду щодо відновлення України Павло Коваль зазначив, що війна не закінчиться швидко. «Максимум буде припинення вогню» та закінчення гарячої фази конфлікту. Питання в тому, за яких умов це відбудеться, тому що, як він наголосив, «розморожування» війни не буде проблемою для Росії.

У відповідь на запитання, чи припинення вогню відповідно до нинішніх ліній фронту де-факто означатиме безповоротну втрату території Україною, Коваль відповів негативно. «Сьогодні є Путін, завтра його не

буде», - сказав Коваль, зазначивши, що Захід орієнтований не на нинішній стан ситуації, а на визнані міжнародним правом кордони української держави.

«Зараз видається, що всі готуються до відновлення наступного року, що воно скоро почнеться. За моїми оцінками, це почнеться в другій половині наступного року», - розповів він.

(Укрінформ)

Президент Франції Еммануель Макрон під час спільного брифінгу для ЗМІ з прем'єр-міністром Польщі Дональдом Туском підкреслив, що Польща сьогодні відіграє важливу роль у допомозі Україні у військовому, логістичному та гуманітарному аспектах і всі європейські країни повинні це усвідомлювати.

Він наголосив, що між Францією і Польщею є згода щодо необхідності підтримки України на цьому важливому етапі, коли триває наступ російських військ.

«Маємо також спільний погляд на майбутнє: лише тривалий мир є можливим, і він має бути досягнутий українцями шляхом переговорів. Необхідно надати українцям міцні гарантії безпеки», - наголосив Макрон.

Він додав, що Париж і Варшава одним голосом кажуть, що «мир в Україні неможливий без згоди українців».

«Це вони повинні вести переговори. Але безпеки в Європі не буде також без європейців, і з цієї точки зору дуже важлива дискусія, яку ми ведемо. Тривала безпека в Україні – це також тривала безпека в Європі», - наголосив президент Франції.

Макрон підкреслив, що необхідно в майбутньому надати Україні «відповідні гарантії безпеки».

У цьому контексті президент Франції зауважив, що Франція ухвалює свої суверенні рішення і це також робить Польща.

Він нагадав про свою тристоронню зустріч у Парижі з главою України Володимиром Зеленським і новообраним президентом США Дональдом Трампом. Макрон додав, що США відіграватимуть нову роль у найближчі тижні і місяці у справі України.

«Адміністрація президента Трампа вказала на свою готовність вплинути на розвиток цього конфлікту. Тому нам потрібно дуже тісно співпрацювати із США, очевидно, перебуваючи у близьких контактах з Україною, щоб знайти можливий шлях, який враховує інтереси України, її суверенітет та інтереси європейців і безпеку Європи», - наголосив Макрон.

Він повідомив, що переговори на тему України відбуватимуться також на наступному тижні на засіданні Євроради, де йтиметься про рішення країн G7 щодо виділення Україні 50 млрд євро.

Окрім того, Макрон звернув увагу на загрозу з боку Росії, яка намагається впливати на вибори в європейських країнах, зокрема в Молдові, Грузії, Румунії. У цьому контексті він наголосив на потребі «зміцнення

спільних дій щодо моніторингу ситуації і забезпечення того, що маніпуляції у кіберпросторі стануть неможливими».

([Укрінформ](#))

Президент КНР Сі Цзіньпін під час зустрічі із заступником голови Ради безпеки РФ Дмитром Медведевим у Пекіні заявив, що Китай продовжить працювати над створенням «сприятливих умов для політичного вирішення» кризи (війни – ред.) в Україні.

Сі повторив позицію Пекіна щодо війни в Україні, заявивши, що Китай «неодноразово наголошував» на необхідності дотримуватися трьох принципів, а саме: «не розширювати поля бою, не допускати ескалації бойових дій та не загострювати конфлікт» та прагнути швидкої деескалації.

«Китай продовжуватиме відстоювати свою послідовну позицію і працюватиме із міжнародним співтовариством над створенням сприятливих умов для політичного врегулювання кризи (війни Росії проти України – ред.)», – сказав Сі Медведеву на зустрічі у четвер.

Крім цього, лідер КНР назвав китайсько-російські відносини «зразковими» з точки зору зв'язків між сусідніми країнами, заявивши, що Китай готовий «зміцнити стратегічну синергію» із Росією.

За словами Сі, обидві країни повинні тісно співпрацювати у багатосторонніх структурах, таких як БРІКС і Шанхайська організація співробітництва (ШОС), ООН.

Він також наголосив, що правлячі партії обох країн будуть й надалі зміцнювати координацію та співробітництво, щоб «очолити глобальне управління».

([РБК-Україна](#))

Спікер Сейма Польщі Шимон Головня:

На мій погляд, Польща має в першу чергу захищати свої інтереси в цьому плані. І ми повинні запитувати, звичайно, ми завжди запитуємо, що добре для України, але спочатку ми завжди повинні запитувати, що добре для Польщі. З польської точки зору, і ми про це неодноразово говорили, наша участь у різних видах військових дій в Україні може відбуватися лише під егідою НАТО та в структурах НАТО.

За його словами, якщо розглядати будь-яку участь Польщі на цьому етапі «немає іншої формули, крім НАТО, щоб це відбулося».

«Нам просто потрібна гарантія безпеки в таких ситуаціях. Якщо це справді механізм, який буде корисний Україні, який стабілізуватиме Україну, який відкриватиме нові перспективи для України, він має бути міцно вкорінений на мові, яку розуміє Росія», - запевнив він.

Головня підкреслив, що Росія розуміє одну мову - мову сили.

«І саме тут має стояти весь Альянс. Росія сьогодні, і це ще один фактор, який сьогодні фігурує в усіх цих переговорах, перебуває в іншій ситуації, ніж це було тиждень тому. Я маю на увазі ситуацію в Сирії», - додав політик.

(Укрінформ)

Президент Чорногорії Яков Мілатович:

Ми підтримали рішення НАТО минулого року про підвищення рівня відносин з Україною, ми також запустили так званий механізм НАТО з підтримки України. Це все дуже важливі кроки, коли йдеться про справедливий мир в Україні, що, зрештою, і є нашою метою.

За його словами, членство України в НАТО й офіційне запрошення «безумовно» обговорюватиметься в альянсі.

«Це, безумовно, буде серед важливих дискусій, які відбудуться між нинішніми членами НАТО, особливо напередодні наступного саміту в Гаазі», - сказав Мілатович.

За його словами, коли Чорногорія стала членом НАТО у 2017 році, це зміцнило безпеку всього регіону - заходу Балкан. Тому Чорногорія підтримує вибір народу України стати частиною Альянсу.

Саміт миру, який Україна провела у Швейцарії влітку Мілатович назвав «правильним кроком у правильному напрямку».

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте:

Росія, Китай, а також Північна Корея та Іран напружено працюють, щоб спробувати ослабити Північну Америку та Європу, розколоти нашу свободу. Вони хочуть змінити світовий порядок. Не створити справедливіший порядок, а встановити власні сфери впливу. Вони нас випробовують. А решта світу спостерігає. Ні, ми не у війні. Але ми, очевидно, й не в мирі також.

Він зауважив, що адресує цю промову громадянам європейських союзників по Альянсу та Канади, щоб чітко довести до них виклики, що існують у сфері безпеки, та переконати у необхідності збільшувати витрати на оборону.

«Я буду щирим – ситуація з безпеки не виглядає добре. Вона, без сумніву, є найгіршою за все моє життя, і, можу припускати, за ваше також. З Брюсселя можна дістатися автомобілем до України усього за один день. Один день – настільки близько від нас падають російські бомби та літають іранські дрони. І дуже недалеко від цього місця воюють солдати Північної Кореї», - сказав керівник Альянсу.

Він зазначив, що кожного дня ця війна спричиняє дедалі більше руйнувань та смертей. Кожного тижня більше 10 000 людей гинуть або отримують поранення з усіх сторін війни в Україні, а за період з лютого 2022 року загальна кількість жертв цієї війни перевищила мільйон.

«Путін намагається стерти Україну з мапи. Він намагається фундаментально змінити безпекову архітектуру, яка зберігала Європу в безпеці протягом десятиліть. І він намагається зруйнувати нашу свободу й наш спосіб життя», – сказав Рютте.

Він нагадав, що така агресивність Путіна не є новою. Але надто довго західні демократії нічого не робили, щоб її стримати - після подій у Грузії 2008 року, після захоплення Криму в 2014 році. Багато людей просто не хотіли вірити, що Путін розпочне повномасштабну війну в Україні у лютому 2022 року.

«Як багато сигналів до пробудження нам потрібно ще? Ми вже маємо бути серйозно занепокоєні. Я знаю, що я вже (серйозно занепокоєний - ред.)», - додав генеральний секретар НАТО.

Рютте зауважив, що Росія перевела свою економіку на військові рейки, у 2025 році її військові витрати сягнуть 7-8% ВВП, якщо не більше. Це третина російського державного бюджету, та найвищий рівень військових витрат з часів «холодної війни». Російська оборонна промисловість випускає величезну кількість танків, бронетранспортерів та боєприпасів. Те, чого Росії не вистачає у якості, вона компенсує кількістю - за допомогою Китаю, Ірану та Північної Кореї.

«Все ці пункти ведуть нас в одному очевидному напрямку: Росія готується до довготривалої конфронтації, - з Україною і з нами. Ворожі дії проти країн-союзниць є реальними, й вони прискорюються: шкідливі кібератаки з обох сторін Атлантики, замах на вбивство у Великій Британії та у Німеччині, підриви на складі боєприпасів в Чехії, перетворення на зброю мігрантів, які нелегально переправляються в Польщу, Литву, Латвію та у Фінляндію, електронні перешкоди для цивільної авіації у регіоні Балтії», - сказав керівник НАТО.

Він наголосив, що всі ці атаки не є просто ізольованими інцидентами, вони спричинені скоординованою кампанією, що спрямована на дестабілізацію суспільств у країнах Заходу та на те, щоб відвернути їх від підтримки України.

«Вони (росіяни – ред.) обходять нашу систему стримування та приносять лінію фронту просто до наших вхідних дверей, і навіть у наші домівки», - зазначив Рютте.

13.12

([Укрінформ](#))

Безпілотник атакував автомобіль місії МАГАТЕ.

Генеральний директор Міжнародного агентства з атомної енергії Рафаель Маріано Гроссі:

МАГАТЕ залишається відданим збереженню присутності на Запорізькій атомній електростанції, щоб допомогти запобігти ядерній аварії під час військового конфлікту, попри атаку безпілотника на один з броньованих автомобілів під час чергової ротації груп МАГАТЕ, які перебувають на станції.

У МАГАТЕ заявили, що безпілотник був розроблений «таким чином, щоб вибухнути при зіткненні, не залишаючи видимих уламків, які можна було б зібрати для розслідування інциденту».

«Хто б це не зробив, він точно знав, що робить. Це був наш автомобіль, в який влучили. Був явний намір залякати нас. Але ми не будемо залякані цим нахабним і ганебним нападом. Ми залишимося тут стільки, скільки буде потрібно, і продовжимо нашу незамінну роботу», - наголосив Гроссі.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Латвії Байба Браже не погоджується з критикою з боку обраного президента США Дональда Трампа щодо зняття деяких обмежень на використання Україною ракет великої дальності АТАСМС для завдання ударів по цілях на території Росії.

«Ми вважаємо, що фактичне надання Україні зброї великої дальності, яка дасть змогу уражати певні військові цілі — наприклад, місця зльоту російських літаків, райони дислокації військ, логістичні центри, паливні центри тощо — швидше принесе мир, тому що це позбавило б Росії можливості атакувати та зрівнювати з землею українські міста та захоплювати території», - сказала Браже.

За її словами, вона підтримує концепцію Трампа «мир через силу».

«Концепція миру через силу, яку має обраний президент Трамп, повністю підтримується нами, і ми думаємо, що це те, що Путін поважатиме. У нього не буде іншого вибору, окрім як поважати», - додала вона.

Глава МЗС Латвії також висловила думку, що Володимир Путін «думає, що він виграє війну, проте він її не виграє».

На її думку, Путін не готовий вести переговори про припинення війни проти України, тому США та їхні союзники мають продовжувати постачання зброї Україні, щоб змусити його розпочати переговори.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський заперечив чутки про відправку польських військ в Україну.

«Зрозуміло одне: Польща має 600-кілометровий кордон із Білоруссю та Росією, ми підтримуємо усю логістичну операцію для України, і, можливо, саме в цьому полягає наша роль. Однак ми не розглядаємо питання про відправлення будь-яких військ в Україну», – сказав Сікорський.

Реакція представників української громадськості

Українці назвали умови для початку переговорів з Росією ([РБК-Україна](#)).

Серед українців домінує переважно скептичне ставлення до «переговорів заради переговорів». Крім того, більшість українців не сприймають поступки росіянам.

Дві третини (64,1%) українців вважають, що на переговори з Росією йти не варто, якщо Україна не отримає реальних безпекових гарантій зі сторони Заходу. Аргумент - Росія знову почне війну після нетривалої паузи.

Близько 30% опитаних виступають за переговори у будь-якому випадку, оскільки в Україні, на їхню думку, немає ресурсів для війни на виснаження.

На ярмарку, організованому освітянами, зібрали понад 80 тисяч на ЗСУ ([Чортківська міська рада](#)).

У п'ятницю, 6 грудня, у Чорткові на площі Героїв Євромайдану відбувся черговий благодійний ярмарок, організований управлінням освіти, молоді та спорту Чортківської міської ради. До проведення долучились усі освітні заклади Чортківської громади: хтось випікав смачну випічку, хтось готував канапки, кожен знайшов свою нішу задля того, щоб допомогти нашим титанам – воїнам Збройних Сил України.

У підсумку вдалось зібрати кругленьку суму – 81 481 грн! За 63 тис. гривень начальниця управління освіти, молоді та спорту Людмила Поліщук від імені освітян громади придбала два лоти – тубуси – на III загальноміському благодійному аукціоні. Лоти, до речі, будуть передані до Музейної резиденції Чорткова! Решту коштів передали на потреби БФ «Покрова Чортків» (...).

«Захищаю той світ, який в душі живе»: військова з Луцька малює картини та волонтерить для ЗСУ ([Суспільне.Луцьк](#)).

Військовослужбовця Тетяна Должко створює картини з українськими візерунками та розмальовані екошопери для допомоги ЗСУ. Волонтерити почала з 2014 року.

Як розповіла Тетяна Должко, на військовій службі в ЗСУ уже 8 років. Жінка каже, що після служби щодня малює картини, розписує одяг та торбинки, щоб виручені кошти передати захисникам (...).

За кошти з продажу своїх картин лучанка Тетяна Должко купила 2 автомобілі, РЕБ, Starlink, бронезилети, шоломи та інше обладнання для ЗСУ.

Жінка каже, що своєю роботою виконує три цілі: перша — це допомога Збройним силам України, друга — це пропаганда екологічного способу життя і використання екологічних торбинок та третя ціль — пропагування українських традицій та творчості.

Відвідувачі будиночка Святого Миколая у Нововолинську задонатили на ЗСУ майже 25 тис. грн ([Буг](#)).

Відвідувачі будиночка Святого Миколая у Нововолинську задонатили для Збройних Сил України майже 25 тисяч гривень.

Про це повідомили на сторінці чудотворця в інстаграмі (...).

Святий Миколай цьогоріч вже завершив свою роботу в Будиночку, незабаром його перетворять у різдвяну шопку.

6-річний Дмитро з Ладжина зібрав 5000 гривень для ЗСУ ([Вінниця.info](#)).

Хлопчик встановив по кав'ярнях міста скриньки для донатів військовим.

Як повідомили на сторінці Ладжинської міської територіальної адміністрації, 5000 гривень на підтримку ЗСУ зібрав 6-ти річний ладжинець Дмитро Тягун. Напередодні Міжнародного дня волонтерів хлопчик разом з татом завітали до міської ради, аби передати ці кошти на потреби наших захисників (...).

Внесок Дмитра зараховано на благодійний рахунок, гроші з якого спрямовуються на виконання запитів наших захисників. На знак вдячності за підтримку армії Олександр Коломієць вручив юному волонтеру солодкий подарунок.

Понад 100 тис. грн на підтримку ЗСУ зібрали учні двох шкіл Рівненщини ([Сім днів](#)).

Благодійні заходи організували в Обласному науковому ліцеї в м. Рівне та Спеціальній школі в селі Тучин.

До Дня Святого Миколая та Дня Збройних Сил України в Обласному науковому ліцеї в м. Рівне Рівненської обласної ради вкотре відбувся благодійний ярмарок під гаслом «Разом до Перемоги», бо «Україна – понад усе!».

Захід об'єднав учнів 8-11 класів, учителів, батьків, гостей і меценатів. Усі разом працювали заради головної мети – допомогти Збройним Силам України, аби ті люто нищили ворога.

Учні з особливим старанням готували смаколики, створювали сувеніри та креативні коробки.

Завдяки наполегливості та бажанню допомогти вдалося зібрати 81 000 гривень, які спрямували захисникам – випускникам ліцею.

Одну «Пташку-зброю» вже відправлено випускнику ліцею на передову.

Також допомогли коштами в сумі 10 000 гривень БО БФ «Центр людей доброї волі» для реабілітаційного центру поранених, військових, дітей, батьки яких загинули та зникли безвісти.

На решту – придбають Ecoflow для забезпечення безперебійного освітнього процесу в ліцеї.

У Спеціальній школі в с. Тучин Рівненської обласної ради у День святого Миколая та Збройних Сил України панувала атмосфера добра й турботи. Тут провели благодійний ярмарок.

На ярмарку були представлені вироби ручної роботи, смаколики, сувеніри, які виготовили діти разом із батьками та вчителями.

Загалом було зібрано 26285 грн

Вторговані кошти будуть спрямовані на підтримку воїна ЗСУ Максима Ткачука, який втратив нижні кінцівки воюючи на Луганському напрямку у складі Третьої окремої штурмової бригади.

Цього року українці задонатили на ЗСУ майже 40 млрд грн ([Патріот Донбасу](#)).

За неповний поточний рік вже зібрано на банки Моно, створені на різні потреби захисників, майже 40 млрд гривень. Середня сума донату збільшилась з 250 грн до 410 грн.

Про це повідомляє Опендатабот.

Українці стали частіше донатити саме на банки, аніж великим фондам та благодійним організаціям. До порівняння, три найбільших фонди країни (Фонд Притули, Повернись живим та United24) за весь минулий рік зібрали близько 19 млрд грн.

Близько 2 млн людей щомісяця скидаються на банку — у порівнянні до перших місяців повномасштабного вторгнення кількість добродіїв виросла у 15 разів.

Побільшало й донатів: 8,8 млн транзакцій на місяць проти 1 млн транзакцій на місяць у 2023.

Порівняно з першим роком повномасштабної війни середня сума донату збільшилася у 1,6 рази: з 250 грн до 410 грн. Так, за неповний поточний рік вже зібрано на банки майже 40 млрд грн. Це у 1,4 рази більше, аніж за весь минулий рік, та майже у 5 разів більше, аніж у 2022.

Франківські науковці передадуть 400 тисяч гривень з премії Патона на ЗСУ ([Галка](#)).

12 грудня в Івано-Франківську відбулася зустріч із лауреатами Національної премії України імені Бориса Патона 2024 року: Володимиром Великочиєм, Миколою Литвином, Миколою Кугутяком та Олександром Добржанським. Вони створили працю «Україна Соборна у боротьбі за державну незалежність 1917–1923 рр.».

Ректор Ігор Цепенда розповів, що до проекту долучилися понад 240 науковців з Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Львівського національного університету імені Івана Франка та Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (...).

Усі восьмеро науковців, що працювали над дослідженням, перекажуть премію на потреби ЗСУ – загалом 400 000 гривень.

Олександр Ковальчук: Завдяки збільшенню акцизу на цигарки на ЗСУ буде спрямовано додатково близько 28 млрд грн ([Верховна Рада України](#)).

Підвищення акцизу на цигарки – це одне з євроінтеграційних зобов'язань України, яке передбачає поступове наближення ціни на тютюнові вироби до мінімальних вимог ЄС. Усі отримані кошти підуть на фінансування ЗСУ.

Про це розповів народний депутат, заступник голови парламентського Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Олександр Ковальчук (...).

«КМДА, купи БпЛА». У центрі столиці пройшла акція «Гроші на ЗСУ» ([Суспільне.Київ](#)).

Під стінами КМДА в центрі Києва пройшла акція «Гроші на ЗСУ». Активісти вимагали виділити більше коштів для військових із столичного бюджету.

На акції зібрались, за підрахунками організаторів, близько ста людей. Вони тримали у руках плакати із надписами «КМДА, купи БпЛА», «КМДА, подаруй захисникам під ялинку 2 млрд на дрони» та «Гроші на ЗСУ».

Один із активістів розповідає, що головна їхня вимога — 20% столичного бюджету на ЗСУ (...).

Під час забігу в Рівному зібрали понад 42 тис. грн на ЗСУ ([Сім днів](#)).

Понад 160 учасників взяли участь у 7-му Благодійному забігові «Rivne St. Mykolos Run 2024». Подія відбулася 8 грудня на Майдані Просвіти Рівного.

Загалом на забігові вдалося зібрати 42,100 гривень. Всі ці кошти будуть спрямовані на потреби Сил Оборони України. Звіт буде наданий згодом (...).

У Франківську на благодійному концерті «Тінь Сонця» збиратимуть кошти на ЗСУ ([Галка](#)).

У підземному переході «Вагабундо» відбудеться благодійний акустичний концерт фронтмена гурту «Тінь Сонця» Сергія Василюка.

Метазаходу – збір коштів на потреби взводу безпілотного авіаційного комплексу 130 окремого батальйону ТрО (...).

У селі Майдан на Дрогобиччині на свято Миколая збирали кошти на ЗСУ (Медіа Дрогобиччина).

Під час театралізованого благодійного заходу до свята Миколая: «Святий отче Миколаю, Україна на тебе чекає» у Народному домі села Майдан Східницької громади зібрали 3 тис. грн на ЗСУ. Попри те, що в селі проживає трохи більш як 300 мешканців, за підтримку наших воїнів тут не забувають. Тож цього дня мешканці майдану не лише отримували подарунки від Святого Миколая, а й самі дарували часточку свята для наших захисників (...).

Зібрані на святі кошти передали на потреби воїнів через волонтерку Ірину Юрчак.

Must Have й Auto.Ria створили світшоти, присвячені українським дорогам. Збирають на авто для ЗСУ (Віледж).

Бренд Must Have й український маркетплейс автівок Auto.Ria створили світшоти, присвячені темі українських доріг.

Так хочуть привернути увагу до збору на авто для військових на платформі «Авто для ЗСУ». Це лімітована серія, яка не доступна для продажу. 20 світшотів можна виграти під час розіграшу за донейт на автомобіль для ЗСУ.

На світшоті фраза з пісні «Україна» Тараса Петриненка «Дороги іншої не треба». Головний принт колекції – зображення державного українського кордону. Серія символізує «національний й особистий шлях» і нагадує про «боротьбу за свободу рухатися й творити» (...).

Український бренд одягу Must Have, жіноча єврейська організація «Проект Кешер» і благодійний фонд підтримки дорослих онкопацієнтів Inspiration Family випустили благодійний дроп Be Your First Priority.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У Вільнюсі відбувся останній у цьому році мітинг на підтримку України ([Укрінформ](#)).

У Вільнюсі провели останній у цьому році мітинг на підтримку України, який став 123-м і був присвячений Дню Збройних сил України. Наступний відбудеться 13 січня 2025 року.

Під час заходу було акцентовано на тому, що Україна потребує далекобійної зброї, сучасних комплексів ППО та оснащення нових бригад військовою технікою, а також що, українська позиція залишається незмінною: мирні переговори з Росією можливі тільки з позицій сили, адже тільки сильна Україна зможе зупинити Путіна, захистити себе і європейських сусідів.

Зі словами на підтримку ЗСУ виступили підполковник запасу литовської армії Валеріус Шереліс, телефоном 20-річний американець зі штату Менн Майкл Вільям Джонс, який добровільно вступив до лав ЗСУ та воював на «гарячих напрямках» фронту, а також священник православної церкви Константинопольського патріархату у Литві отець Георгій.

Посольство України подякувало всім, хто приходить на мітинги і стоїть пліч-о-пліч з Україною. Особлива вдячність висловлена організатору цих заходів Аркадіюсу Винокурасу за важливу ініціативу та незмінну допомогу.

Чехи збирають гроші на гелікоптер Black Hawk для української розвідки ([РБК-Україна](#)).

У Чехії проводять збір коштів на бойовий гелікоптер Sikorsky UH-60 Black Hawk для українського ГУР. Вже зібрали дві третини із необхідних 3 млн доларів.

Бойову «пташку» Sikorsky UH-60 Black Hawk («Чорний Яструб») планують передати на озброєння ГУР України. Ця передача необхідна для укомплектування ГУР необхідним озброєнням для переваги над ворогом у повітрі.

Розвідники зазначають, що «друзі надали новий імпульс благодійній кампанії на підсилення ГУР і знайшли дешевший та якісний Sikorsky UH-60 Black Hawk у США». На озброєнні розвідників вже є декілька таких бортів. Вони успішно використовуються в операціях зі знищення російських загарбників.

У Каунасі стартувала акція на підтримку українських військових ([LRT](#)).

13 листопада в Каунасі стартує акція на підтримку українських солдатів «Різдво йде в окопи».

За словами організаторів, з наближенням найбільших свят року людей запрошують об'єднатися заради добра - відправити різдвяні подарунки українським солдатам.

Організатор ініціативи і керівник громадської організації Ікі пергалès Айва Маляускієне:

Давайте допоможемо Різдву піти в окопи - в холод і сирість, де не буде затишного Святвечора. Святвечора і Різдва з нашими найближчими та найріднішими. Де є бруд, смерть, але є і надія - віра у перемогу. Давайте зігріємо тіла і серця українських солдатів, відправивши їм нашу доброту.

Всі подарунки для бійців Херсона, Покровська, Торецька та Сум збираються згідно з наданим списком.

За словами організаторів, вітається термоодяг, термобілизна і вологостійкий одяг (...), а також обігрівачі.

Приймаються батареї всіх типів, портативні зарядні пристрої, (...). Також джгути, термоковдри, ноші, м'які шини, перев'язувальні матеріали, ліки від сезонних захворювань і вітаміни, засоби гігієни та особистої гігієни для поранених.

Також вітаються консерви, супи та макаронні вироби, шоколадки, кава, цукерки, енергетичні батончики та інші продукти тривалого зберігання.

Також приймаються набори інструментів (...) і все, що може знадобитися для ремонту або обслуговування автомобілів.

У пункті також працюватиме різдвяна пошта - ви можете принести свої побажання з дому або написати їх на місці. За словами організаторів, листівки з теплими словами з Литви, дитячі малюнки та поробки для солдатів - особливо приємні подарунки, які дарують надію та затишок навіть на передовій.

Всі зібрані пожертви відвезуть і передадуть бійцям волонтери місії «Острів Зміїний», поки що заплановано дві поїздки - на Різдво і після Нового року. Збір відбувається 13-19 грудня на стадіоні «Даріус і Гіренас».

Болгарський письменник Господінов пожертвував весь гонорар на ЗСУ ([Читомо](#)).

Георгі Господінов пожертвував на ЗСУ 56 тисяч гривень свого гонорару за друге видання книжки «Часосховище».

Українська письменниця та волонтерка Христя Венгринюк повідомила, що Господінов закрити третину збору на машину ППО на Херсонщину. «Ми зараз чекаємо на рахунок, проплатимо за машину, і вона поїде на фронт. Неймовірно дякую і схиляю голову перед Автором», — написала Венгринюк.

Друге видання книжки «Часосховище» вийшло у 2024 році у видавництві «Чорні вівці adult», українською роман переклав поет Остап Сливинський. Роман отримав Міжнародну Букерівську премію у 2023 році.

Експертні оцінки

(LIGA.net)

Колишній президент Європейської комісії Жозе Мануел Баррозу:

Одна з обіцянок Дональда Трампа — швидко завершити війну між Росією та Україною. Це малоймовірно. Навіть якщо буде досягнуто певного припинення вогню або «розмежування сил», це навряд чи стане справжнім примиренням.

Трампа, здається, вважає, що поступка в українських територіях забезпечить «мир». Навіть якщо Україна прийняла б таку пропозицію, малоймовірно, що це задовольнило б Володимира Путіна. Ця війна є екзистенційною для російського лідера. Він не може сказати своєму народу, що сотні тисяч жертв були марними.

Глибша проблема для Путіна – кого я зустрічав частіше, ніж будь-якого іншого неєвропейського лідера за час мого президентства в Європейській комісії – полягає в самому існуванні України як країни, відокремленої від російської сфери впливу. Він далекий від відданості конструктивним зусиллям щодо миру.

Європа має зберігати свою підтримку України. Членство в НАТО зараз де-факто неможливе, а вступ до ЄС є далеким і проблематичним. Якщо Трампу не вдасться досягти угоди й він відмовиться від підтримки України з боку Америки, Велика Британія, Франція та Німеччина не зможуть запропонувати надійних гарантій безпеки.

Попри це, європейські союзники повинні готуватися до продовження та посилення своєї підтримки України. Альтернатива – певна форма прийняття поразки Києва – вплине не лише на весь ЄС, але й на НАТО та Америку.

Від Китаю до Африки світ стежить, чи зможуть Європа та Америка захистити ліберальний порядок, що виник після Другої світової війни. На кону стоїть набагато більше, ніж існування України – це питання нового глобального співвідношення сил.

Вжито позитивних, навіть разючих заходів. НАТО посилює свої можливості, а те, що раніше здавалося немислимим – вступ Швеції та Фінляндії до альянсу – стало реальністю. Данія переважною більшістю голосів на референдумі скасувала своє 30-річне виключення з політики безпеки ЄС. Вражає також зобов'язання Німеччини суттєво збільшити інвестиції в оборону.

ЄС також посилює свої оборонні зобов'язання, хоча громадськість ще не повністю усвідомила цей зсув. Після того, як під час пандемії ЄС залучив 800 мільярдів євро через спільний борг, можливість спільного фінансування оборони тепер обговорюється.

Табу руйнуються. Повернення до попереднього статус-кво не буде.

Поза межами України Європа має готуватися до тривалої перспективи, включно з імовірністю затяжного протистояння з Росією. Старий принцип залишається актуальним: хочеш миру – готуйся до війни.

Це означає, що ЄС повинен зміцнювати свої оборонні можливості. Колись вважалося, особливо у Великій Британії, що європейська оборонна політика становитиме загрозу для НАТО. Тепер це вже не так. Формуються умови для розробки спільної оборонної політики, яка може стати європейською опорою трансатлантичного альянсу.

Очевидною причиною цих змін є війна, яка триває на європейській землі. Інша причина – це нагальна потреба європейських країн брати більше відповідальності за власну оборону, на чому Трамп неодноразово наголошував під час свого першого терміну й після нього.

Сьогодні 22 європейські члени НАТО витрачають щонайменше 2% ВВП на оборону, тоді як у 2021 році таких країн було лише п'ять. Польща є лідером у цьому питанні – її витрати на оборону становлять 4% ВВП, і вона планує збільшити оборонний бюджет наступного року.

Хоча серед країн-членів ЄС існує асиметрія інтересів щодо цих питань, реальність така, що сформувалася критична маса для прогресу в напрямку посилення європейської оборони. Аргумент, що одностайність є обов'язковою у питаннях зовнішньої політики чи оборони Європи, є хибним і часто використовується як привід для бездіяльності.

Попри сумніви Трампа щодо НАТО, для Сполучених Штатів стратегічно важливо зберегти цей договір – не в останню чергу тому, що будь-який успіх Росії в Європі буде сприйнятий як перемога і Китаєм, стратегічним суперником Америки. Європейські лідери мають донести до команди Трампа, що НАТО давно приносить економічну вигоду і для США.

Зі збільшенням інвестицій в оборону першочергові кроки мають передбачати модернізацію збройних сил і, де можливо, реалізацію спільних можливостей та механізмів для зміцнення співпраці. Крім того, запропонована у березні Європейська оборонна промислова стратегія цілком обґрунтовано ставить за мету досягнення промислової готовності ЄС у сфері оборони.

Набирає обертів формування європейської оборонної політики та ідентичності безпеки, які є сумісними з НАТО. Я вірю, що це стане реальністю.

Усі активно обговорюють переговори, які розпочнуться 20 січня після інавгурації Трампа. Іноді почитаєш стрічку – прямо, сакральна дата виходить. Хтось чекає, що 20 почнуться переговори, а 21-го прямо мир уже, тобто в лютому вже демобілізація. Скептики кажуть, узагалі ні на що не вплине, переговори і зараз тривають.

[\(Главком\)](#)**Оглядач Кирило Сазонов:**

Переговори (консультації) вже почалися. Трамп ще не вступив на посаду, але він уже обраний президент і з ним рахуються. Тому всі зацікавлені особи активно спілкуються з його оточенням. Українська делегація вже зустрічалася офіційно, до Москви їздив Такер Карлсон (думаю, це було не просто інтерв'ю, а прохання публічно позначити позицію Кремля). Консультації йдуть дуже активно. І 20 січня (21-го чи 30-го, не важливо) вони можуть просто перейти у формальну площину. Не більше. Ключові рішення можуть бути ухвалені до і після – у будь-який час. Тож не заморочуйтеся на даті.

Переговори дуже важливі, але найважливіші – не між Києвом і Москвою. Загострення між Вашингтоном і Пекіном, різкі китайські санкції щодо сурми, галію та Німеччини – це прелюдія. До великих, визначальних для нового світового порядку, переговорів. Між двома ключовими гравцями – США і Китаєм. На них багато чого визначатиметься, зокрема й питання російської агресії в Україні.

Чи означає це, що нам варто скласти лапки і просто чекати? Ні. Таке очікування завжди закінчується дуже погано. Не забиваєш ти – забивають тебе. Тому наше завдання зробити все, щоб для США ми були занадто важливим елементом великої мозаїки. Елементом, який не можна використовувати, як розмінну монету. І тут важливо все. Ситуація на фронті і здатність продовжувати бойові дії. Не тільки здатність, а й готовність.

Стан економіки та її перспективи – Трамп має розуміти, наскільки вигідно співпрацювати саме з нами. Тут дуже багато моментів і далеко не всі залежать від мистецтва переговорників. Тож усе дуже просто за старою формулою: «Нам своє робити». Кожному на своєму місці...

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)**Керівниця Центру дослідження геополітичних процесів та проблем безпеки ТІАР Наталія Тимошенко:**

У глобальному вимірі, декларуючи співпадіння позиції щодо захисту світопорядку, заснованому на статуті ООН, Росія та Китай переслідують різні зовнішньополітичні цілі. Фактично Китай виступає за підтримку виконання статуту ООН у всій його повноті, тоді як Росія прагне стати винятками з правил, вдаючись до маніпуляцій, подвійних стандартів та підміни понять, вкладених у її вимоги щодо гарантій безпеки, але при цьому наполягає, щоби всі інші міжнародні гравці неухильно дотримувалися статуту ООН.

Китай прагне стати першим номером у існуючій на даний момент системі світоустрою та розширити свій вплив на весь світ, щоби мати можливість вже самому формувати універсальні цінності та визначати

правила та стандарти, тоді ж як Росія прагне стати першою в ареолі обмежених територій, на які вона мала вплив у недавньому минулому.

За логікою китайських ініціатив щодо врегулювання цієї війни, в реалізації більшості пунктів вони передбачають прямий контакт та переговори про Україну саме між Заходом та Росією, а не прямі російсько-українські переговори. Такий сценарій передбачає не закінчення української війни на справедливих умовах, а скоріше її заморожування за значним ослабленням України. Водночас РФ розглядає заморожування на китайських умовах через розмиття або виключення принципу справедливості як спосіб збереження своїх поточних досягнень у війні, і при цьому значно посилює ескалацію на полі бою в Україні. Таким чином, збігаючись на стратегічному рівні, позиції Росії та Китаю є відмінними на тактичній площині. При продовженні ескалації військових дій з перспективою їх виходу з-під контролю, це може стати сферою міждержавних суперечок.

Україні, вибудовуючи стратегію на міжнародній арені, зокрема у відносинах з Китаєм, варто, по-перше, усвідомлювати відмінності та чисельні китайсько-російські суперечності, а по-друге, намагатися використовувати їх для досягнення нашої стратегічної мети – встановлення сталого та справедливого миру.

([ГЛАВКОМ](#))

Журналіст Вадим Денисенко:

Трампа заявив, що пора завершувати все в Україні...

По суті, він кинув пас Путіну, що пора починати діалог. Перша реперна точка для Путіна – 13.12.

Справа в тому, що росіяни оголосили чергове закриття повітряного простору над Капустиним Яром з 10 по 13 грудня. А значить, що на ці дати вони готують чергову спробу ударити Орешніком по Україні (Києву).

Простіше кажучи, вдарити по Києву, означатиме послати Трампа з його пропозиціями.

Зараз вирішується питання російських баз в Сирії. Ми не можемо виключати, що вони можуть стати частиною домовленостей по Україні. Хоча гра тут значно ширша ніж просто наявність воєнних баз, які є частиною великої гри росіян перш за все на африканському континенті.

Для розуміння того, що це за ширша гра, дозволю собі дати велику цитату з поста Ігара Тишкевіча:

«Якщо в Дамаску не почнеться громадянська війна між групами опозиції (війна проти курдів "не рахується" - її тією чи іншою мірою протурецькі сили продовжуватимуть), тобто можливість реанімувати обидва проекти. Першим піде Arab Gas Pipeline.

А далі, можливий запуск будівництва та «труби» з Катару до Туреччини. Тут головне - політичне рішення «нової влади», визначення маршруту з відведенням землі (тут важливо, щоб у можливі конфлікти з

місцевим населенням вступала саме «нова, демократична» держава) і згодою на присутність іноземних ПВК чи армійських підрозділів охорони об'єкта.

Тобто, від початку реалізації трубопроводу з Катару, потрібен рік стабільності нового уряду, який забезпечить необхідні рішення. Далі вже можна працювати.

Найцікавіше те, що в реалізації таких проектів будуть зацікавлені країни ЄС (газ піде до них). Противником можуть стати США і... Іран (якщо він не буде учасником проектів). Але з Вашингтоном можна домовитися, з огляду на зростаючу вагу Туреччини в регіоні.

А ось для РФ це погано, набагато болючіше, ніж можлива евакуація військових баз. Тому що:

лінійне – РФ втрачає європейський ринок газу. І причина тут не у санкціях. Просто катарський газ (як і єгипетський), доставлений трубопровідною системою буде дешевшим за російський. Там банально, собівартість видобутку нижча.

нелінійне чи політичне. Регіон. Туреччина вже стає регіональною супердержавою. І посилення її в енергетичній сфері матиме для РФ неприємні наслідки на Кавказі та в Центральній Азії. При цьому окреме застереження для мрійників: Туреччина не піде «священною війною проти РФ». Ердоган вже двічі (вперше з Карабахом) показав що таке політика: мовчиш про плани, навіть працюєш із РФ, а потім, у потрібний момент дієш швидко.

нелінійне геополітичне. Тут уже йдеться про ослаблення позицій Росії в арабському світі. Вона не зникне як партнер (проекти в Єгипті, Алжирі, Лівії, Ірані, Іраку, Афганістані, Пакистані тривають), але дещо втратить «у вазі» як партнер.

А Туреччина вже навіть не заявила, а просто підтвердила факт появи нової регіональної супердержави».

Це ті нові реалії, які ми не можемо ігнорувати, коли плануємо наші подальші дії.

(РБК-Україна)

Доктор економічних наук Людмили Черенько:

Прогнози щодо війни не дуже збуваються. Ми все таки сподівалися, що у 24-му році вже будемо більш впевнені у ситуації, що зможемо робити економічні прогнози, відштовхуючись від конкретної ситуації на лінії фронту. Але зараз є приємна економічна новина: економіка не впала. Економіка працює, і це великий плюс.

Можна багато сперечатися стосовно того, що люди поведуться так, наче в країні немає війни – ходять в кафе, в театри. Насправді це й підтримує економіку. Я не військовий експерт і не знаю, як це впливатиме на хід війни, але якби люди цього не робили, якби ми все донатили на війну і перевели економіку на військові рейки, для економіки це був би смертельний вирок.

Я завжди кажу: немає економіки – немає країни. Ми цікаві партнерам як країна, поки жива наша економіка.

(...). Сьогодні нам допомагають частково компенсувати дефіцит бюджету країни-партнери, беруть на себе частину соціальних видатків е. Але зовсім інша справа – коли бюджет країни практично не наповнюється її громадянами. Що було б показником падіння економіки? Коли люди перейшли б фактично на натуральне господарство. В 90-ті ми частково це вже відчували.

Це було б, якби люди почали сподіватися виключно на те, що виростять вони самі або їхні родичі на присадибній ділянці. Коли всі послуги домогосподарство не купуватиме, а здійснюватиме самостійно. Тобто коли все спускається на рівень натурального господарства, люди приходять до обміну товарами.

Поки ж у нас працюють кафе, люди ходять в кінотеатри, будинки побуту – все це ознака того, що економіка існує і працює. Коли є можливість давати робочі місця іншим, а не виробляти все всередині домогосподарства.

І це насправді дуже гарна новина. Бо така повномасштабна війна, за нашими розрахунками, мала б сильніше по нас вдарити. Наведу приклад. У перші роки російсько-української війни (2014-2015 – ред.) бідність зросла з 16,3 до 51,9%. Один-два роки війни, і ми отримали триразове збільшення масштабів бідності. Бюджет фактично був пустий. А ця фаза війни ще більш масштабна, і можна було очікувати набагато гіршого. Ми могли б очікувати, що бідність зросте неймовірно, навіть до 80-90%. Але цього не відбулося.

Що ми маємо зараз? Ви знаєте, що Держстат зупинив всі обстеження (дослідження – ред.) на період воєнного часу, і ці роки ми не можемо з офіційної статистики дізнатися, що відбувається на рівні домогосподарства. Але наприкінці 2023 року за підтримки ЮНІСЕФ провели дослідження умов життя українських домогосподарств за методологією, наближеною до методології Держстату.

На початку повномасштабної війни, у квітні 2022 року, ми будували три можливі сценарії розвитку подій, зокрема, щодо прогнозу бідності. І виявилось, що за підсумками 2023 року ми пішли по сценарію, ближчому до оптимістичного. Між середнім і оптимістичним.

Рівень бідності за доходами нижче фактичного прожиткового мінімуму зріс в 1,7 рази. Був у 2021 році 20,6%, став у 2023-му 35,5%. Це, звичайно, дуже велике зростання, але воно не таке критичне, яким би могло бути під час такої широкомасштабної агресії проти нашої країни.

Але під час війни відбувся суттєвий ріст крайньої бідності. Офіційний прожитковий мінімум, який закладається в бюджетні розрахунки (у 2024 році прожитковий мінімум для працездатних осіб складає 2 920 грн – ред.) ми інтерпретуємо як крайню межу бідності, межу фізіологічного виживання.

У 2021 році людей, які мали доходи на такому рівні, у нас було 1,3%. Фактично в межах статистичної похибки. Якби не повномасштабна війна, то

у 2023 році ми б взагалі цю цифру не зафіксували. Але у 2023 році таких людей виявилось майже 9%, відбулося семиразове зростання.

В першу чергу, звичайно, за рахунок пенсіонерів, які живуть одні і мають мінімальну пенсію. Також це люди, які опинилися в ситуації втрати майна, втрати постійних джерел доходів, втрати дому. І хто поки не зміг влаштуватися в нових життєвих умовах після пережитих втрат.

(...). А ось людей з дуже низькими доходами, мені здається, соціальний захист просто не бачить. До речі, сьогодні українська система соціальної підтримки залишається такою, якою була ще у 2021-му. Тобто діють всі програми, які були до повномасштабного вторгнення, немає жодної нової програми. Переселенці як категорія у нас були і раніше. Є мінімальні зміни, але маємо все те саме, розумієте? Хоча все в країні так змінилося, змінилися всі реалії.

Стосовно допомоги – всі думали, що у 2022-23 за нею звернеться велика кількість людей, набагато більше, ніж раніше. Думали, що люди підуть за тими ж житловими субсидіями, за допомогою малозабезпеченим родинам. Але виявилось, що цих коштів (з бюджету – ред.) просто не вибрали.

Дуже багато людей із вразливих категорій виїхало за кордон. Там їм просто легше виживати. Для мами з дитиною, наприклад, кращі умови, набагато кращі виплати (для дітей до 6 років з малозабезпечених родин виплати в Україні складають 3 588 грн, в Німеччині – від 357 євро або 15,6 тис грн на місяць – ред.). І плюс – під час війни багато людей живе в зонах, де не дуже то і звернешся до соціального захисту.

І з'ясувалося, що на класичні програми соціальної допомоги люди мало подаються. Тобто соціальний захист чекає людей, а вони не приходять. А при цьому рівень крайньої бідності катастрофічно зростає. А соціальний захист до них не доходить.

Фактично треба йти до них. Треба проводити спеціальні дослідження і виявляти їх, дивитися, кого ми не охоплюємо. І просто йти, шукати їх за різними ознаками, за різними критеріями. І надавати їм допомогу. Тільки так.

Насправді ж загалом під час війни у нас дуже великий відсоток населення стикнувся з соціальним захистом, і вони більш-менш поінформовані, що можна там отримати. Я не вірю, що багато людей свідомо не йдуть і не користуються тими програмами, які сьогодні є в державі. Скоріше за все, це особливі випадки, які потребують створення якихось нових програм. І соціальні послуги мають йти самі до людей.

Йшло багато розмов і до повномасштабного вторгнення про те, що треба повністю змінювати систему соціального захисту. Ті, хто опинилися у складних життєвих обставинах, хто має фізичні обмеження – у нас більше 20 категорій людей, які потрапляють під державні соціальні послуги.

Варто об'єднувати виплати грошові і соціальні послуги. Бо ситуація в деяких сім'ях дуже індивідуальна. Інколи сім'я може претендувати на одні пільги, а насправді їм потрібні інші.

(...). Ви знаєте, певна частина (біженців з-за кордону, - ред.) обов'язково повернеться – з різних причин. По-перше, до наших громадян, які тікали від війни, поки що досить лояльно ставляться. І в приймаючих країнах поки не ставлять досить жорсткі умови працевлаштування або відпрацювання певних годин для отримання безоплатного житла, соціальних виплат. Але це все тимчасово. Це колись закінчиться.

Якщо казати чесно, європейські країни зацікавлені в наших громадянах. І вони будуть намагатися їх якимось чином утримувати й після завершення війни. Але виправдовувати витрачання бюджетних коштів у тій мірі, як відбувається зараз, довго вони не зможуть. Це свого роду теж ця державна бюрократична машина.

І частина біженців, безумовно, повернеться. Частина повернеться навіть виходячи із звичайних прагматичних міркувань. Зокрема ті, в кого був вищий рівень освіти і кваліфікації, хто в Україні мав професії високого рівня. Їм в Європі часто пропонують життя в невеличких містечках, де вибір на ринку праці невеликий. Їм пропонують в основному прості некваліфіковані роботи, і не всім це подобається.

Одна справа – робити це тимчасово, коли ти розумієш, що найперше треба сховати дітей від війни, то можна рік-два попрацювати прибиральницею. А коли це затягується і ти розумієш, що іншої роботи, більш перспективної, скоріше за все, не буде, то це грає свою роль. Ну і не всі, напевно, зможуть працевлаштуватися.

Якщо у людини є робота, їй залишать частину виплат, але за житло вже треба буде платити самим – це дорого. Там теж несолодко людям, які займаються низькваліфікованою працею. В першу чергу – в тій же Німеччині, яку зараз найчастіше обирають наші громадяни через щедрі виплати і соціальне забезпечення.

Також деякі українці, які виїхали саме в перші дні війни, по-іншому ставляться до ризиків. Люди тут вже сприймають цей ризик як буденність. А за кордоном люди шоковані щоразу, коли десь падає шматок шахеда, вони такі новини ще дуже довго обговорюють.

Вони бояться за своїх дітей, і це природно. І якщо буде усунуто ось цей момент небезпеки – багато хто повернеться. Звичайно, не всі. Бо в природі людей – адаптуватися. Багато хто залишиться заради дітей, бо діти звикли вже в тих школах, з тими друзями. Я спостерігаю за своїми знайомими і бачу: хто реально хотів повернутися, той вже повернувся. А повернулося насправді вже багато людей.

Ті цифри по біженцях, які називають в ЄС – їм треба формувати свої бюджети, треба звітувати. Кожна країна звітує за те, скільки біженців прийняла, але ж є багато дублювань по різних країнах, і інші нюанси. Як на

мене, ці цифри не дуже відповідають реальній кількості наших біженців за кордоном. Я допускаю, що їх менше.

(...). Якщо говорити про якісь фінансові кроки, то, по-перше, в нашої державі немає таких коштів, щоб ми могли змагатися з Німеччиною. Це смішно. Грошима за людей змагатися ми не можемо. По-друге, це буде несправедливо по відношенню до тих людей, які тут пережили війну: одним давати якісь великі суми, щоб вони приїздили і залишалися, а тим, хто жив тут під обстрілами і створював ВВП – ні, так бути не може.

Доречніші були б пільги тим, хто захоче розвивати в Україні власний бізнес. Ну і це треба пропонувати всім, в тому числі іноземцям, які захочуть сюди заїхати після війни. Треба створити умови надзвичайно вигідні, щоб якомога більше людей до нас заходило зі своїми коштами, своїми підприємствами. Але в першу чергу такі можливості треба створити для наших громадян.

Але сподіватися на те, що ми зможемо когось заманити, якщо у людини нема бажання повернутися – це нереально.

Зарплати українців зросли, причому це було несподівано. Я дивилася, як НБУ змінили і покращили свої ж прогнози за підсумком року. Вони не очікували, що заробітна плата так швидко зросте. За підсумками цього року ми будемо мати зростання реальної заробітної плати, не лише номінальної. Тому що темпи зростання номінальної зарплати помітно перевищили темпи інфляції.

Я бачила останні розрахунки, які базувалися на даних за жовтень. За листопад-грудень навряд чи щось зміниться, і ось в НБУ очікують ріст заробітної плати за підсумками року. Є навіть теза, що зарплати практично повернуться до рівня 2021-го, тобто ми повністю надолужили по заробітній платі три воєнні роки.

Єдине, що не вдалося надолужити, це ринок праці. Здавалось би, такий парадокс, що на ринку праці є дефіцит певних професій. Але й зберігається безробіття. Ринок праці за різними оцінками відновився тільки на дві третини. Робочих місць все-таки не вистачає.

(...). Я взагалі противник збільшення податків у сучасних умовах. Навіть якщо мені намалюють зараз ідеальну схему. Справа в тому, що у нас дуже великий відсоток доходів знаходяться в тіні. Отже, податковий тягар лягає на тих, хто й так прозоро і чесно платить податки. Після підвищення податків вони можуть частково піти в тінь. В результаті від збільшення податків в наших умовах держава зиску не отримує.

Я проти підвищення податків до моменту, поки ми вирішимо проблему з тіньовими доходами. В перший рік, звичайно, зберуть більше податків. А от потім будуть збирати ще менше, ніж до їх підвищення.

Що абсолютно точно зробили три роки великої війни? Вони змінили розподіл доходів суспільства. Це абсолютно очевидно. І коли кажуть, що це

за рахунок армії, то абсолютно ні. Так, люди в армії стали отримувати більшу заробітну плату. Але відбувся більш глибокий перерозподіл доходів.

Часто кажуть, що українській економіці треба перейти на військові рейки. В таких умовах лівова частка бюджетних видатків вкладається у військову промисловість і в пов'язані з нею галузі. Але у нас і так на це йде велика частина бюджету.

Якщо б в державі сказали, що 90% бюджету ми будемо віддавати на війну – тоді це був би перехід на військові рейки. Але у нас йдуть видатки й по багатьох інших статтях бюджету, і так і має бути. Сучасна війна – вона в першу чергу гібридна. І якщо ми програємо на інших фронтах, то це не буде означати перемоги.

Частково економіка все-таки перейшла на військові рейки, і дуже багато галузей виявилось дотичними до цих грошей. Вони чесно їх заробляють. Один із очевидних прикладів на поверхні – виробництва безпілотників. Однак загалом багато підприємств потрапили в ці потоки, пов'язані з військовою сферою. І таким чином доходи перерозподілилися дуже серйозно.

(...). Є дві області в Україні, де рівень бідності не зріс порівняно з 2021 роком. Це Закарпатська і Чернівецька. Ці два регіони, які умовно не постраждали від війни саме в контексті масштабів бідності. В решті областей бідність зросла, просто по-різному. Помітно бідність зросла в північних областях – Чернігівській, Сумській.

В таких регіонах як Київ, Харків, Дніпро – там рівень бідності зріс не так суттєво. В середньому по Україні зростання складає 1,7 разів, а в цих регіонах – приблизно 1,3- 1,5 рази. Тобто на 30-50%. Тобто вони меншою мірою постраждали. Саме за рахунок того, що вони й раніше були центром економічного тяжіння, і вони ними й залишились, попри близькість війни.

А так – дуже важка ситуація в Херсоні, бо там просто людям ніде працевлаштуватися. Крім постійної дуже близької небезпеки бойових дій, вони ще мають великі проблеми в економічній ситуації.

(...). Мені здається, 2022 рік по всіх показниках треба взагалі розглядати окремо як шоковий. Це було шокове падіння всього, в тому числі по обвалу доходів людей.

А от 2023-2024 мені здаються схожими. Вони мали досить схожі економічні тенденції. На жаль, було багато негативного. Але позитив в тому, що економіка поки що вистояла. І прогнози міжнародних організацій на 2025 рік в принципі непогані.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №842/2024

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

ГРЕКА Назара Юрійовича – лейтенанта

ЛУНЬОВА Юрія Валентиновича – майора

РОМАНА Валентина Павловича – сержанта

РИЖКОВА Сергія Миколайовича – підполковника

ХОЛОДКЕВИЧА Артема Ігоровича – підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

АВРАМА Сергія Ярославовича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ВАСИЛИШИНА Володимира Васильовича – підполковника

ЖОВТЯКА Дмитра Васильовича – майора

КОСТЕНКА Валерія Михайловича – підполковника

КРУТКОВА Шаміля Шарафаддіна огли – майора

МОЗГОВОГО Дмитра Олександровича – капітана

ПІСКУНОВА Валерія Анатолійовича – полковника

ПРОЦЮКА Павла Андрійовича – полковника

САЛЕНКА Олексія Миколайовича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АМАСЬОНКА Олександра Володимировича – майора

ВАСИЛЬЧЕНКА Євгенія Леонідовича – старшого лейтенанта

ГУДИМУ Михайла Ігоровича – старшого лейтенанта

ДОМБРОВСЬКОГО Володимира Степановича – капітана

ЗАБОЛОТНОГО Сергія Володимировича – старшого лейтенанта

ІЛЬЧУКА Максима Володимировича – майора

КЛИМЕНКА Андрія Сергійовича – молодшого лейтенанта

КОВАЛЬОВА Романа Анатолійовича – підполковника

КОСТЮКА Михайла Степановича – капітана

МИСЬКА Кирилла Олександровича – майора

НАЗАРОВА Віталія Вікторовича – майора

ПЕРЕЛИЦАНА Роберта Михайловича – лейтенанта

ПОЛЩУКА Олексія Васильовича – старшого лейтенанта
РИМАРЯ Ігоря Олеговича – старшого лейтенанта
САВШАКА Дмитра Ярославовича – підполковника
СЛУХАЯ Євгена Миколайовича – майора
СОКОЛОВА Дениса Валерійовича – майора
СЮРЕНКА Максима Олександровича – молодшого лейтенанта
ТЮПУ Владислава Юрійовича – майора
ШАПКІНА Дениса Борисовича – майора
ЯКИМЧУКА Олександра Володимировича – підполковника
Нагородити орденом “За мужність” I ступеня
ЗАВОРОТНЬОГО Анатолія Олександровича – майора
КАТЕРИНЧУКА Юрія Віталійовича – старшого сержанта
Нагородити орденом “За мужність” II ступеня
ВІКТОРОВИЧА Дмитра Сергійовича – молодшого сержанта
ЛАХТЮКА Олега Ігоровича – молодшого сержанта
ЛЕБЕДЯ Олега Миколайовича – капітана
ЛЮБІЧА Бориса Олександровича – сержанта
ТАРАСОВА Олега Олександровича – сержанта
ШЕЛЕСТИНСЬКОГО Дмитра Володимировича – старшого лейтенанта
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АЛЕКСЄЄВА Олександра Олександровича – солдата
БЛИНДЮКА Дмитра Олександровича – солдата
БРАНАШКА Богдана Семеновича – солдата
БУГАЙКА Дмитра Олексійовича – солдата
ВАСИЛЕНКА Івана Леонідовича – солдата
ВИННИКА Павла Олександровича – солдата
ВІТОВСЬКОГО Володимира Івановича – молодшого сержанта
ВОЙТОВСЬКОГО Олександра Леонідовича – сержанта
ГОЛОВАНОВА Артемія Сергійовича – старшого сержанта
ГРЕЧИШНИКОВА Станіслава Сергійовича – капітана
ГУСАРА Миколу Петровича – солдата
ДАНЧУКА Олександра Андрійовича – солдата
ДЗІМАНА Богдана Михайловича – старшого лейтенанта
ДОБРОВОЛЬСЬКОГО Олексія Григоровича – сержанта
ДОБРОСКОКА Дениса Юрійовича – молодшого сержанта
ДРАГАНА Андрія Михайловича – молодшого сержанта
ДУДІНА Михайла Анатолійовича – солдата
ДЯДЮРУ Андрія Івановича – лейтенанта
ЖИХА Миколу Юрійовича – старшого солдата
ІВАНОВА Сергія Павловича – старшого солдата
ІВАСИШИНА Володимира Богдановича – молодшого сержанта
КАРПЕНКА Олександра Валерійовича – лейтенанта

КІНАША Назара Володимировича – капітана
КОЗАКОВА Сергія Олександровича – солдата
КОНДРАТЮКА Руслана Володимировича – старшого сержанта
КОРДУНА Володимира Анатолійовича – сержанта
КОТЕНКА Віталія Вікторовича – капітана
КОЧКОВА Івана Анатолійовича – старшого сержанта
КОЧУБУ Олександра Анатолійовича – сержанта
КРИКУНОВА Костянтина Євгеновича – молодшого сержанта
КУБРАКА Антона Сергійовича – капітана
КУЗЬМАКА Анатолія Борисовича – старшого солдата
КУПЧЕНКА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
ЛАГОДУ Валерія Гнатовича – молодшого сержанта
ЛИТВИНЕНКА Артема Вікторовича – капітана
ЛПІНСЬКОГО Олексія Івановича – старшого сержанта
ЛУТИЦЬКОГО Павла Петровича – солдата
ЛЮБИНА Сергія Руслановича – молодшого лейтенанта
ЛЯБІНА Дмитра Сергійовича – штаб-сержанта
МАКАДУ Євгенія Анатолійовича – майора
МАКУХУ Володимира Анатолійовича – солдата
МАТВІЙЧУКА Олександра Валерійовича – старшого сержанта
МИХАЙЛОВСЬКОГО Едуарда Болеславовича – майстер-сержанта
МИХНА Андрія Олексійовича – молодшого сержанта
МОРАЧЕВСЬКОГО Василя Миколайовича – капітана
НАЗАРОВА Руслана Олеговича – солдата
НЕВЗОРОВА Микиту Андрійовича – старшого сержанта
ОМЕЛЯШ Олександр Соломію Іванівну – солдата
ОРЛА Юрія Федоровича – старшого лейтенанта
ПЕРУНА Дмитра Михайловича – солдата
ПЕТРІВА Віктора Михайловича – молодшого сержанта
ПЕТРОВА Дениса Володимировича – солдата
ПИРОЖЕНКА Степана Сергійовича – старшого солдата
ПЛІЄНКА Петра Сергійовича – старшого солдата
ПОЛЩУКА Дениса Сергійовича – сержанта
РИБАЧКА Едуарда Володимировича – молодшого сержанта
РОДИНУ Євгенія Борисовича – старшого лейтенанта
РУБАНСЬКОГО Євгена Дмитровича – молодшого сержанта
РУТИЛА Володимира Володимировича – молодшого сержанта
РЯБОВОЛОВУ Анастасію Олегівну – солдата
СИВУХУ Якова Юрійовича – солдата
СОКИРКА Олексія Миколайовича – старшого солдата
СОЛОМКУ Юрія Миколайовича – старшого солдата
СТЕПАНЧУКА Володимира Григоровича – капітана

ТРУШКОВА Віктора Михайловича – старшого солдата
ФЕДОРИШИНА Якова Ярославовича – старшого солдата
ХЛЄВНОГО Андрія Валерійовича – молодшого сержанта
ЦИСТАНА Владислава Васильовича – молодшого сержанта
ЧЕБИКІНА Олександра Костянтинівича – сержанта
ШАВКУНА Дениса Олександровича – солдата
ШИБІКУ Назара Романовича – старшого солдата
ШИБІКУ Романа Романовича – молодшого сержанта
ШИЛА Богдана Миколайовича – молодшого сержанта
ШКЛЯРЕНКА Володимира Івановича – молодшого сержанта
ЩЕРЕЦЬКОГО Юрія Олександровича – старшого солдата
ЮЗЬКА Олександра Івановича – старшого солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

ЛИСЕНКА Олександра Петровича – полковника
ЛИХАЦЬКОГО Миколу Вікторовича – полковника
ТІТКА Дмитра Михайловича – полковника
ХИМЕНКА Олександра Миколайовича – сержанта
ЦЕНЦЕРЮ Андрія Владиславовича – полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АНДРУЩЕНКА Вячеслава Миколайовича – полковника
БЕЛЕЯ Руслана Сергійовича – солдата
БЕРЕЗОВСЬКОГО Сергія Анатолійовича – молодшого сержанта
БІЛОГОЛОВКУ Тараса Тарасовича – капітана
БІЛОКОНЕНКА Олександра Васильовича – молодшого сержанта
БОРЗИЛА Сергія Валерійовича – солдата
БУРТОВСЬКОГО Євгенія Володимировича – старшого лейтенанта
БУХЕРА Петра Васильовича – полковника
ВЄЛЄВА Артема Миколайовича – полковника
ГРЕБОВИЧА Віталія Олександровича – майора
ДЕЙНЕГУ Олексія Геннадійовича – солдата
ДЕНИСЮКА Олексія Івановича – солдата
ДЕРЕБЧИНСЬКОГО Станіслава Івановича – полковника
ДОХТОРЕНКА Родіона Валерійовича – солдата
ЄРМАКОВА Григорія Юрійовича – старшого солдата
ЖАРСЬКОГО Романа Вікторовича – солдата
ЗАМІТАЙЛА Євгенія Володимировича – старшого лейтенанта
ЗАЯЦЯ Андрія Мироновича – молодшого сержанта
ІВАХНЕНКА Олега Михайловича – сержанта
ІЛЬЧЕНКА Юрія Миколайовича – старшого солдата
ЩЕНКА Сергія Сергійовича – старшого солдата
КУПРІКОВА Валерія Олександровича – капітана
ЛЮБИНЕЦЬКУ Олену Вікторівну – штаб-сержанта

ЛЯХА Сергія Миколайовича – старшого лейтенанта
НАУМЕНКА Сергія Геннадійовича – старшого сержанта
НЕЛУПЕНКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта
ПЛОТНИЦЬКОГО Владислава Олеговича – старшого солдата
ПОПОВУ Тетяну Олександрівну – молодшого сержанта
ПРОКОПЧУКА Сергія Романовича – старшого сержанта
ПРЯДКІНА Дмитра Олександровича – солдата
РУДЕНКА Сергія Анатолійовича – старшого солдата
САВЧЕНКА Артема Олександровича – солдата
САУЛЯКА Анатолія Івановича – сержанта
СЕРЕДУ Миколу Георгійовича – старшого солдата
СИДОРЕНКА Євгена Петровича – молодшого сержанта
СІНЬКА Олександра Григоровича – полковника
СОЛОМІЙЧУКА Василя Васильовича – молодшого сержанта
СОЛОМКУ Віталія Олександровича – молодшого сержанта
СТЕЛЬМАХА Олександра Тихоновича – старшого сержанта
СТЕПАНОВА Сергія Павловича – старшого солдата
СТІХІНА Юрія Сергійовича – старшого солдата
СУХОВОГО Володимира Миколайовича – старшого сержанта
ТАРНОПОЛЬСЬКОГО Олександра Віталійовича – молодшого лейтенанта
ТЕРЕХОВА Антона Юрійовича – солдата
ТУСНІНУ Марію Олександрівну – старшого солдата
УДОВЕНКА Віталія Валентиновича – солдата
УСЕНКА Дмитра Юрійовича – головного сержанта
ФЕДУРУКА Владислава Володимировича – майора
ФЕЩЕНКА Дениса Олександровича – солдата
ХОХЛОВУ Сніжану Володимирівну – старшого лейтенанта
ЦЬОЛКІВА В'ячеслава Володимировича – капітана
ЧЕРЕВАТЕНКА Олександра Павловича – молодшого сержанта
ЧЕРНИША Олександра Олексійовича – молодшого сержанта
ШЕРШЕНЯ Анатолія Анатолійовича – солдата
ШПОРУ Олександра Павловича – старшого сержанта
ЩЕРБІНУ Анну Вікторівну – головного сержанта
ЯНИШЕВСЬКОГО Олександра Михайловича – штаб-сержанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АГАПОВА Богдана Сергійовича – старшого сержанта
АНДРІЄНКА Олексія Олександровича – солдата
АСАДОВА Руслана Гудрата огли – старшого солдата
БАБІЯ Віктора Анатолійовича – сержанта
БАСОВА Олександра Олександровича – солдата
БАЯ Віталія Івановича – старшого солдата
БЕРЕЗЮКА Олексія Павловича – солдата

БЛІНОВА Юрія Олександровича – молодшого сержанта
БОНДАРЧУКА Костянтина Миколайовича – молодшого лейтенанта
БРАЖНІКОВА Олександра Володимировича – солдата
БРУММА Володимира Івановича – сержанта
ВІВСЯНЦЬКОГО Михайла Івановича – старшого солдата
ГЛУШКА Дмитра Миколайовича – молодшого сержанта
ГОРДІЄНКА Сергія Васильовича – головного сержанта
ГОРЛАЧА Олександра Вікторовича – старшого солдата
ГРИНЕНКА Олександра Михайловича – солдата
ГУРУ Євгенія Володимировича – старшого солдата
ДЕРЕНКА Олега Васильовича – солдата
ДОБРОВОЛЬСЬКОГО Андрія Вікторовича – солдата
ЗЕЛЕНОГО Олександра Миколайовича – молодшого сержанта
ІГНАТЧЕНКА Олега Аліковича – старшого сержанта
КИМЛАЧА Володимира Ігоровича – солдата
КОРОПЦЯ Євгенія Миколайовича – молодшого лейтенанта
КОТЦЯ Дмитра Афанасійовича – солдата
МЕЛЬЧАКОВА Євгенія Сергійовича – солдата
МОСКОВЧУКА Сергія Федоровича – старшого солдата
НОСА Андрія Олександровича – молодшого сержанта
ОРЛОВА Олександра Сергійовича – старшого лейтенанта
ОСТРОГО Кирила Володимировича – молодшого лейтенанта
СІНГЕЛЄЄВА Віктора Сергійовича – молодшого сержанта
СКАКУНА Івана Миколайовича – солдата
СМАКОУЗА Іллю Володимировича – сержанта
СТЕПАНЧЕНКА Олексія Олексійовича – лейтенанта
ФЕДОСЕНКА Андрія Миколайовича – солдата
ФЛАТОВА Миколу Сергійовича – солдата
ХОХЛОВА Сергія Володимировича – солдата
ЦУПРИКА Івана Петровича – молодшого сержанта
ЧУЧУМА Валентина Сергійовича – солдата
ШЕЙКУ Володимира Ярославовича – солдата
ШИШОВА Сергія Дмитровича – штаб-сержанта
ШКАТУЛУ Романа Сергійовича – солдата
ЯРОВОГО Даніїла Петровича – солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ГРИГОРЕНКО Дар’ю Володимирівну – сержанта
СРЕМЕНКА Ігоря Івановича – сержанта
МАКАРЕВИЧА Андрія Юрійовича – старшого лейтенанта медичної служби
СЕРЕБРЯНИКОВУ Ганну Олександрівну – сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
11 грудня 2024 року

Додаток 2**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №843/2024**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю**:

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

ДЕМЧУКА Анатолія Андрійовича – старшого сержанта

МЕРЕШКА Андрія Вікторовича – головного сержанта

НЕЖИВОГО Дениса Ігоровича – капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

МАКУШЕНКА Костянтина Володимировича – майора

ПАПРНИКА Романа Васильовича – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АНДРУЩЕНКА Руслана Олександровича – підполковника

БЕНЬКА Олексія Вікторовича – капітана

ГАРІМАДОВА Аміра Оташхоновича – лейтенанта медичної служби

ІВАСЮТИНА Захара Віталійовича – капітана

ІГОШНА Олексія Ігоровича – капітана

КОШЕБУЦЬКОГО Олександра Ігоровича – старшого лейтенанта

МІХЕЄВА Юрія Олександровича – майора медичної служби

МОСТОВОГО Павла Миколайовича – майора

ПАЛКУ Сергія Володимировича – майора медичної служби

РУДЕНКА Романа Руслановича – старшого лейтенанта

ХОМУНЕНКА Ігоря Володимировича – молодшого лейтенанта

ЧЕЛЕНКА Андрія Миколайовича – капітана

ШПОРТУ Андрія Олександровича – капітана

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ГРИНЧУКА Ігоря Олеговича – сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АТАМАСЯ Віталія Юрійовича – солдата

БАРДАСЯ Сергія Анатолійовича – молодшого сержанта

БІЛОЗОРА Андрія Станіславовича – солдата

БОЛОХІВСЬКОГО Валерія Станіславовича – сержанта

БОРКУ Доріна Івановича – солдата

ВАЩЕНКА Дениса Сергійовича – лейтенанта

ВІЗНЮКА Володимира Васильовича – солдата

ГЛУЩЕНКА Вячеслава Васильовича – солдата

ГОРОДСЬКИХ Олексія Михайловича – солдата

ДУБИНЧЕНКА Сергія Олександровича – солдата

КАЛЕНИКА Дмитра Анатолійовича – сержанта

КИЧАКА Володимира Михайловича – головного сержанта

КНИША Віталія Олександровича – сержанта
КНІПУ Павла Романовича – старшого солдата
КОСТЕНКА Костянтина Михайловича – сержанта
КРАВЦЯ Віталія Івановича – сержанта
МАЛИШЕВСЬКОГО Олександра Петровича – солдата
МОЛОТЮКА Петра Васильовича – молодшого сержанта
ОЛІЙНИКА Сергія Миколайовича – солдата
ОЛЬВАЧА Віталія Олександровича – солдата
ПОКАТІЛОВА Сергія Володимировича – молодшого сержанта
РЕШЕТНЯКА Сергія Анатолійовича – молодшого лейтенанта
СІРКА Олександра Васильовича – солдата
ТАРАНА Андрія Андрійовича – сержанта
ФАЙЗУЛЛІНА Ріната Бріліантовича – старшого солдата
ФЕДОРЧУКА Анатолія Анатолійовича – старшого лейтенанта
ШИНКАРЯ Олександра Васильовича – старшого сержанта
ЩЕДРОВА Артема Олександровича – солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
ВАНТЄЄВА Олександра Вікторовича – майора медичної служби
ГААСА Андрія Ігоровича – старшого лейтенанта медичної служби
ГОЛОВАЩЕНКА Олександра Сергійовича – капітана медичної служби
ПКУЛУ Андрія Віталійовича – капітана медичної служби
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
САФРОНОВА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
СІВКОВУ Анастасію Євгенівну – головного сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
11 грудня 2024 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №855/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену в захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському
народові **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ГОЛУБКА Максима Геннадійовича – полковника

Нагородити орденом "За мужність" III ступеня

БОЙКА Руслана Віталійовича – солдата

ВОЛЯНСЬКОГО Андрія Олеговича – старшого солдата

ГОЛОВЧЕНКА Микиту Максимовича – солдата

КОКУ Миколу Григоровича (померло) – молодшого сержанта

КОТЕНКА Сергія Олександровича (померло) – молодшого сержанта
МОШОВСЬКОГО Василя Васильовича – старшого сержанта
РИБКУ Станіслава Олеговича – солдата
ФЕДЧУНА Руслана Валентиновича – старшого солдата
ХМЕЛЯ Олександра Володимировича – головного сержанта
Нагородити медаллю "За військову службу Україні"
БІЖКА Олександра Олеговича – молодшого сержанта
ГОРЯНСЬКОГО Павла Олександровича – сержанта
КОЛЕСНИКА Володимира Сергійовича – солдата
КОЧУРОВА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
КУЗЬМАКА Назара Михайловича – солдата
ЛІПЦЬКОГО Володимира Михайловича – солдата
ПАНЧЕНКА Сергія Олександровича – солдата
ПУСТІЛЬНИКА Сергія Олександровича – старшого солдата
СТРАТІЧУКА Віталія Володимировича – старшого солдата
ЯНКОВСЬКОГО Руслана Володимировича – молодшого сержанта
Нагородити медаллю "Захиснику Вітчизни"
ВАСИЛЕНКА Олега Олександровича – старшого солдата
ГОЛОВКА Микиту Валерійовича – солдата
МІКЕШИНА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
ЧАПЛИНСЬКОГО Артема Вікторовича – солдата
ЧУДНОВСЬКОГО Євгенія Сергійовича – солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
13 грудня 2024 року